Dz.U. 2003 Nr 124 poz. 1151

U S T A W A

z dnia 22 maja 2003 r.

o działalności ubezpieczeniowej[1)]

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 950, 1289, z 2014 r. poz. 586, 768.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki wykonywania:

1) działalności w zakresie ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych;
2) działalności reasekuracyjnej.

2. Ustawa określa także zasady:

1) wykonywania zawodu aktuariusza;
2) sprawowania nadzoru ubezpieczeniowego;
3) organizacji i funkcjonowania ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego.

Art. 2. 1. Określenia użyte w ustawie oznaczają:

1) biuro narodowe – biuro narodowe w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392);

[1)] Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) dyrektywy 92/49/EWG z dnia 18 lipca 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie oraz zmieniającej dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG (trzecia dyrektywa w sprawie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie) (Dz. Urz. WE L 228 z 11.08.1992);
2) dyrektywy 2000/26/WE z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zmieniającej dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG (czwarta dyrektywa w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych) (Dz. Urz. WE L 181 z 20.07.2000);
3) dyrektywy 2001/17/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001);
4) dyrektywy 2002/83/WE z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącej ubezpieczeń na życie (Dz. Urz. WE L 345 z 19.12.2002).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

1a) cedent – zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, który w związku z wykonywaną działalnością ubezpieczeniową lub reasekuracyjną ceduje ryzyko na zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń wykonujący działalność reasekuracyjną;

2) duże ryzyka – ryzyka, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy:

a) grupy 4–7, 11, 12,

b) grupy 14, 15 – w przypadku gdy ubezpieczający wykonuje działalność gospodarczą lub wolny zawód, a ryzyko wiąże się z tą działalnością,

c) grupy 8, 9, 13, 16 – w przypadku gdy ubezpieczający przekracza co najmniej dwa z następujących kryteriów w roku obrotowym:

– suma bilansowa wynosi 6,2 mln euro,

– obroty netto wynoszą 12,8 mln euro,

– średnia ilość pracowników wynosi 250 osób,

jeżeli ubezpieczający należy do grupy kapitałowej, dla której przygotowywane jest sprawozdanie skonsolidowane w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613), powyższe kryteria oceniane będą na podstawie sprawozdania skonsolidowanego;

2a) firma inwestycyjna – firmę inwestycyjną w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719, z późn. zm.[2)]), zwanej dalej „ustawą o nadzorze uzupełniającym”;

3) główny oddział – oddział, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 i 675), zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej albo zakładu reasekuracji mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej;

3a) instytucja kredytowa – instytucję kredytową w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym;

4) koasekuracja – umowę ubezpieczenia, na podstawie której co najmniej dwa zakłady ubezpieczeń działając w porozumieniu zobowiązują się do spełnienia

[2)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2009 r. Nr 42, poz. 341 oraz z 2012 r. poz. 1385.

określonego świadczenia w przypadku zajścia, przewidzianego w umowie, zdarzenia losowego;

5) krajowy zakład ubezpieczeń – przedsiębiorcę, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

5a) konglomerat finansowy – konglomerat finansowy w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym;

5b) mieszany dominujący podmiot ubezpieczeniowy – podmiot dominujący, który nie jest:

a) zakładem ubezpieczeń,

b) zakładem reasekuracji,

c) dominującym podmiotem ubezpieczeniowym,

d) dominującym podmiotem nieregulowanym w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym

– jeżeli przynajmniej jednym z jego podmiotów zależnych jest zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji; za mieszany dominujący podmiot ubezpieczeniowy nie uważa się Skarbu Państwa;

5c) nadzór dodatkowy – nadzór w zakresie wynikających z przepisów prawa polskiego lub prawa państwa członkowskiego Unii Europejskiej uprawnień i obowiązków krajowego zakładu ubezpieczeń, krajowego zakładu reasekuracji, zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub zagranicznego zakładu reasekuracji mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, który:

a) jest podmiotem dominującym wobec innego zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji lub posiada udział w innym zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji, lub jest w inny sposób blisko powiązany z innym zakładem ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji lub

b) jest podmiotem zależnym od dominującego podmiotu ubezpieczeniowego lub dominującego podmiotu nieregulowanego w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym, lub zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, lub

zakładu reasekuracji mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, lub

c) jest podmiotem zależnym od mieszanego dominującego podmiotu ubezpieczeniowego;

6) oddział – oddział, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej albo zakładu reasekuracji mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej;

7) organ nadzoru – Komisję Nadzoru Finansowego, o której mowa w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.[3)]);

7a) państwo członkowskie Unii Europejskiej umiejscowienia ryzyka – państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym:

a) znajduje się nieruchomość wraz z częściami składowymi i przynależnościami oraz znajdującym się w niej mieniem, o ile mienie to jest objęte tą samą umową ubezpieczenia co nieruchomość,

b) jest zarejestrowany pojazd mechaniczny, w przypadku gdy umowa ubezpieczenia dotyczy pojazdu mechanicznego, z zastrzeżeniem lit. c,

c) pojazd mechaniczny ma być zarejestrowany, w przypadku gdy pojazd mechaniczny został nabyty w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż to, w którym ma być zarejestrowany, ale nie dłużej niż przez okres 30 dni od dnia objęcia pojazdu mechanicznego w posiadanie przez jego nabywcę,

d) została zawarta umowa ubezpieczenia, na okres nie dłuższy niż 4 miesiące, dotycząca ubezpieczenia związanego z podróżą, niezależnie od grupy określonej w załączniku do ustawy,

e) ubezpieczający będący osobą fizyczną ma stałe miejsce zamieszkania,

f) ubezpieczający będący osobą prawną ma siedzibę jednostki organizacyjnej objętej umową ubezpieczenia;

8) podmiot dominujący – podmiot dominujący w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów

---

[3)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 70.

finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439, z późn. zm.[4)]);

8a) podmiot zależny – podmiot zależny w rozumieniu ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;

9) (uchylony);

10) reprezentant do spraw roszczeń – pełnomocnik zakładu ubezpieczeń wykonującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej działalność w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, z wyjątkiem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, umocowany w państwie członkowskim Unii Europejskiej innym niż państwo siedziby zakładu ubezpieczeń zgodnie z prawem państwa, w którym jest ustanowiony, co najmniej do dokonywania czynności prawnych niezbędnych do wypłaty lub odmowy wypłaty odszkodowania w imieniu i na rachunek reprezentowanego zakładu ubezpieczeń;

10a) rodzaje reasekuracji:

a) reasekuracja ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy,

b) reasekuracja pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy;

11) spółka publiczna – spółkę publiczną w rozumieniu ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;

12) ubezpieczeniowa grupa kapitałowa – grupę podmiotów, w skład której wchodzi zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji podlegający nadzorowi dodatkowemu oraz co najmniej:

a) jeden z podmiotów, o którym mowa w pkt 5c lit. a–c, a także

b) podmioty będące podmiotami zależnymi, podmiotami ze znaczącym udziałem kapitałowym lub w inny sposób blisko powiązane z zakładem

---

[4)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 167, poz. 1129 oraz z 2012 r. poz. 836 i 1385.

ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji podlegającym nadzorowi dodatkowemu,

c) podmioty dominujące, posiadające znaczący udział kapitałowy lub w inny sposób blisko powiązane z zakładem ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji podlegającym nadzorowi dodatkowemu,

d) podmioty będące podmiotami zależnymi, podmiotami ze znaczącym udziałem kapitałowym lub w inny sposób blisko powiązane z podmiotami, o których mowa w lit. c;

13) ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy – w ubezpieczeniu, o którym mowa w dziale I grupa 3 załącznika do ustawy, wydzielony fundusz aktywów, stanowiący rezerwę tworzoną ze składek ubezpieczeniowych, inwestowany w sposób określony w umowie ubezpieczenia;

13a) dominujący podmiot ubezpieczeniowy – podmiot dominujący, niebędący dominującym podmiotem nieregulowanym w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym:

a) który posiada znaczące udziały kapitałowe w podmiotach zależnych oraz

b) którego podmiotami zależnymi są wyłącznie lub w większości zakłady ubezpieczeń lub zakłady reasekuracji, a przynajmniej jednym z tych zakładów jest krajowy zakład ubezpieczeń lub krajowy zakład reasekuracji lub zagraniczny zakład ubezpieczeń, który uzyskał zezwolenie w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, lub zagraniczny zakład reasekuracji, który uzyskał zezwolenie w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej;

13b) znaczący udział kapitałowy – znaczący udział kapitałowy w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym;

14) Urząd – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego;

15) zagraniczny ubezpieczeniowy fundusz gwarancyjny – podmiot, którego siedziba znajduje się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gwarantujący zaspokojenie roszczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w przypadku niespełnienia obowiązku ubezpieczenia lub nieustalenia sprawcy szkody;

16) zagraniczny zakład ubezpieczeń – przedsiębiorcę zagranicznego, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wykonującego działalność ubezpieczeniową;

16a) krajowy zakład reasekuracji – przedsiębiorcę, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

16b) zagraniczny zakład reasekuracji – przedsiębiorcę zagranicznego, w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wykonującego działalność reasekuracyjną;

17) bliskie powiązania – bliskie powiązania w rozumieniu ustawy o nadzorze uzupełniającym;

18) zdarzenie losowe – niezależne od woli ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne, którego nastąpienie powoduje uszczerbek w dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie ubezpieczającego lub innej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową.

2. Ilekroć w ustawie, jest mowa o państwach członkowskich Unii Europejskiej należy przez to rozumieć także państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 3. 1. Przez działalność ubezpieczeniową rozumie się wykonywanie czynności ubezpieczeniowych związanych z oferowaniem i udzielaniem ochrony na wypadek ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych.

1a. Przez działalność reasekuracyjną rozumie się wykonywanie czynności związanych z przyjmowaniem ryzyka cedowanego przez zakład ubezpieczeń lub przez zakład reasekuracji oraz dalsze cedowanie przyjętego ryzyka, w szczególności:

1) zawieranie i wykonywanie umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji;

2) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów, o których mowa w pkt 1;

3) ustalanie składek i prowizji należnych z tytułu zawieranych umów, o których mowa w pkt 1;

4) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z tytułu umów, o których mowa w pkt 1;

5) prowadzenie kontroli przestrzegania przez cedentów warunków umów, o których mowa w pkt 1.

2. Zakład ubezpieczeń nie może wykonywać innej działalności poza działalnością ubezpieczeniową i bezpośrednio z nią związaną, z zastrzeżeniem ust. 2c i 8 oraz art. 26 ust. 1.

2a. Zakład reasekuracji nie może wykonywać innej działalności poza działalnością reasekuracyjną i czynnościami bezpośrednio z nią związanymi.

2b. Czynnościami bezpośrednio związanymi z działalnością reasekuracyjną są w szczególności czynności w zakresie doradztwa statystycznego, doradztwa aktuarialnego, analizy ryzyka, badań na rzecz klientów, lokowania środków zakładu reasekuracji, a także czynności zapobiegania powstawaniu lub zmniejszeniu skutków wypadków ubezpieczeniowych lub finansowanie tych działań z funduszu prewencyjnego.

2c. Zakład ubezpieczeń działający jako zakład ubezpieczeń i reasekuracji może wykonywać również działalność, o której mowa w ust. 1a i 2b.

3. Czynnościami ubezpieczeniowymi, o których mowa w ust. 1, są:

1) zawieranie umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub zlecanie ich zawierania uprawnionym pośrednikom ubezpieczeniowym w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.[5)]), a także wykonywanie tych umów;

1a) zawieranie umów reasekuracji lub zlecanie ich zawierania brokerom reasekuracyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, a także wykonywanie tych umów, w zakresie cedowania ryzyka z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych (reasekuracja bierna);

2) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów, o których mowa w pkt 1 i 1a;

3) ustalanie składek i prowizji należnych z tytułu zawieranych umów, o których mowa w pkt 1 i 1a;

[5)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 48, poz. 447, Nr 167, poz. 1396 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 341.

4) ustanawianie w drodze czynności cywilnoprawnych zabezpieczeń rzeczowych lub osobistych, jeżeli są one bezpośrednio związane z zawieraniem umów, o których mowa w pkt 1 i 1a.

4. Czynnościami ubezpieczeniowymi są również:

1) ocena ryzyka w ubezpieczeniach osobowych i ubezpieczeniach majątkowych oraz w umowach gwarancji ubezpieczeniowych;
2) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z tytułu umów, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 1a;
3) przejmowanie i zbywanie przedmiotów lub praw nabytych przez zakład ubezpieczeń w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej;
4) prowadzenie kontroli przestrzegania przez ubezpieczających lub ubezpieczonych, zastrzeżonych w umowie lub w ogólnych warunkach ubezpieczeń, obowiązków i zasad bezpieczeństwa odnoszących się do przedmiotów objętych ochroną ubezpieczeniową;
5) prowadzenie postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonywaniem:
   a) umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych,
   b) umów reasekuracji w zakresie cedowania ryzyka z umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych;
6) lokowanie środków zakładu ubezpieczeń;
7) wykonywanie innych czynności określonych w przepisach innych ustaw.

5. Czynnościami ubezpieczeniowymi są także następujące czynności, jeżeli są wykonywane przez zakład ubezpieczeń:

1) ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych;
2) ustalanie wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych;
3) ustalanie wartości przedmiotu ubezpieczenia;
4) czynności zapobiegania powstawaniu albo zmniejszeniu skutków wypadków ubezpieczeniowych lub finansowanie tych działań z funduszu prewencyjnego.

6. Zakład ubezpieczeń może zlecać wykonanie czynności, o których mowa w ust. 4 pkt 1–6 oraz ust. 5, innym podmiotom. Czynności, o których mowa w ust. 4

pkt 1–6 oraz ust. 5, wykonywane przez te podmioty są traktowane jak czynności ubezpieczeniowe, w zakresie, w jakim są wykonywane w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń.

7. Czynności, o których mowa w ust. 4 pkt 2 i 5 oraz ust. 5 pkt 1 i 2, uważa się za czynności ubezpieczeniowe także wtedy, gdy ich wykonywania podejmuje się zakład ubezpieczeń na wniosek innego zakładu ubezpieczeń, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych lub uprawnionego z tytułu umów, o których mowa w ust. 3 pkt 1, także gdy umowy te zawarte są z innym zakładem ubezpieczeń.

8. Zakład ubezpieczeń może bezpośrednio lub poprzez pośredników ubezpieczeniowych ustanowionych na podstawie odrębnych przepisów:

1) (uchylony);
2) pośredniczyć w imieniu lub na rzecz podmiotów wykonujących czynności bankowe określone w art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.[6)]), zwanej dalej „ustawą – Prawo bankowe”, przy zawieraniu umów w ramach wykonywania tych czynności, na zasadach określonych w ustawie – Prawo bankowe;
3) pośredniczyć w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do OECD innych niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.[7)]).

9. Zakład ubezpieczeń może zlecić, w formie pisemnej, innym podmiotom wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 2.

10. O zawarciu zlecenia, o którym mowa w ust. 9, zakład ubezpieczeń niezwłocznie informuje organ nadzoru.

[6)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 777.

[7)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 152, poz. 900 i Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 70, 433 i 777.

Art. 4. Ustala się podział ubezpieczeń według działów, grup i rodzajów ryzyka określony w załączniku do ustawy.

DZIAŁ II

Działalność ubezpieczeniowa

Rozdział 1

Zasady wykonywania działalności ubezpieczeniowej

Art. 5. Zakład ubezpieczeń może wykonywać działalność ubezpieczeniową wyłącznie w formie spółki akcyjnej albo towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Art. 6. 1. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Działalność ubezpieczeniową wykonuje zakład ubezpieczeń działający jako zakład ubezpieczeń albo zakład ubezpieczeń i reasekuracji.

3. Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność w formie spółki akcyjnej ma obowiązek i wyłączne prawo używania w nazwie lub firmie wyrazów „towarzystwo ubezpieczeń”, „zakład ubezpieczeń”, „towarzystwo ubezpieczeń i reasekuracji”, „zakład ubezpieczeń i reasekuracji”. Dopuszczalne jest używanie w obrocie odpowiednio skrótów „TU”, „ZU”, „TUiR”, „ZUiR”.

4. Zakład ubezpieczeń, w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, ma obowiązek i wyłączne prawo używania w nazwie wyrazów „towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych”. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „TUW”.

Art. 7. Organ nadzoru może być uczestnikiem postępowania rejestrowego dotyczącego zakładu ubezpieczeń.

Art. 8. 1. Zakład ubezpieczeń nie może wykonywać jednocześnie działalności, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy, oraz w dziale II załącznika do ustawy.

2. Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy, używa w nazwie lub firmie wyrazy wyróżniające ten rodzaj działalności.

Art. 9. Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla

miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Art. 10. 1. Krajowy lub zagraniczny zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów staje się członkiem:

1) Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego – z dniem zawarcia pierwszej umowy w tej grupie ubezpieczenia, oraz
2) Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych:
   a) w przypadku krajowego zakładu ubezpieczeń – z dniem uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej,
   b) w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej – z dniem złożenia deklaracji członkowskiej,
   c) w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej – z dniem uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez główny oddział.

2. Krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego staje się członkiem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z dniem zawarcia pierwszej umowy w tego rodzaju ubezpieczeniu.

Art. 10a. 1. Reprezentantem do spraw roszczeń może być osoba prawna lub osoba fizyczna dająca rękojmię należytego wykonywania czynności likwidacyjnych i regulowania płatności odszkodowawczych.

2. Dane dotyczące ustanowionych reprezentantów do spraw roszczeń zakład ubezpieczeń przekazuje, w terminie 30 dni od dnia ich ustanowienia, Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu.

3. Dane dotyczące reprezentantów do spraw roszczeń, o których mowa w ust. 2, obejmują:

1) nazwę i adres siedziby zakładu ubezpieczeń, który ustanowił reprezentanta do spraw roszczeń;
2) imię i nazwisko lub nazwę reprezentanta do spraw roszczeń;
3) państwo członkowskie Unii Europejskiej, w którym ustanowiony jest reprezentant do spraw roszczeń;
4) adres zamieszkania lub adres siedziby reprezentanta do spraw roszczeń;
5) adres do korespondencji reprezentanta do spraw roszczeń, jeżeli jest inny niż adres, o którym mowa w pkt 4;
6) numer telefonu, numer faksu, adres elektroniczny reprezentanta do spraw roszczeń.

Art. 11. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlega nadzorowi organu nadzoru.

Art. 12. 1. Zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z ubezpieczającym.

2. Umowa ubezpieczenia ma charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

3. Ogólne warunki ubezpieczenia oraz umowa ubezpieczenia powinny być formułowane jednoznacznie i w sposób zrozumiały.

4. Postanowienia sformułowane niejednoznacznie interpretuje się na korzyść ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Art. 12a. Ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności:

1) rodzaj ubezpieczenia i jego przedmiot;
2) warunki zmiany sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, jeżeli ogólne warunki ubezpieczenia taką zmianę przewidują;
3) prawa i obowiązki każdej ze stron umowy ubezpieczenia;

4) zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń;
5) przy ubezpieczeniach majątkowych – sposób ustalania rozmiaru szkody;
6) sposób określania sumy odszkodowania lub innego świadczenia, jeżeli ogólne warunki ubezpieczenia przewidują odstępstwa od zasad ogólnych;
7) sposób ustalania i opłacania składki ubezpieczeniowej;
8) metodę i sposób indeksacji składek, jeżeli ogólne warunki ubezpieczenia indeksację przewidują;
9) tryb i warunki dokonania zmiany umowy ubezpieczenia zawartej na czas nieokreślony;
10) przesłanki i terminy wypowiedzenia umowy przez każdą ze stron, a także tryb i warunki wypowiedzenia, jeżeli ogólne warunki ubezpieczenia przewidują taką możliwość.

Art. 13. 1. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do zawarcia w umowie ubezpieczenia:
1) definicji poszczególnych świadczeń;
2) wysokości składek odpowiadających poszczególnym świadczeniom podstawowym i dodatkowym;
3) zasad ustalania świadczeń należnych z tytułu umowy, w szczególności sposobu kalkulacji i przyznawania premii, rabatów i udziału w zyskach ubezpieczonego, określenia stopy technicznej, wskazania wartości wykupu oraz wysokości sumy ubezpieczenia w przypadku zmiany umowy ubezpieczenia na bezskładkową, o ile są one gwarantowane, określenia kosztów oraz innych obciążeń pobieranych przez zakład ubezpieczeń przy wypłacie świadczeń;
4) opisu tych czynników w metodach kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, które mogą mieć wpływ na zmianę wysokości świadczenia zakładu ubezpieczeń;
5) wskazania przepisów regulujących opodatkowanie świadczeń zakładu ubezpieczeń.

2. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, przed wyrażeniem przez strony zgody na zmianę warunków umowy lub zmianę prawa właściwego dla zawartej umowy ubezpieczenia zakład ubezpieczeń jest obowiązany przekazać pisemnie informacje w tym zakresie ubezpieczającemu wraz

z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu zawartej umowy.

3. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń pisemnie informuje ubezpieczającego, nie rzadziej niż raz w roku, o wysokości świadczeń przysługujących z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, w tym o wartości wykupu, jeżeli wysokość świadczeń ulega zmianie w trakcie obowiązywania umowy ubezpieczenia. W przypadku gdy z umowy ubezpieczenia przysługuje świadczenie ustalane na podstawie sumy ubezpieczenia wyrażonej w ustalonej kwocie, zakład ubezpieczeń informuje ubezpieczającego o każdej zmianie w zakresie sumy ubezpieczenia.

3a. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do pisemnego informowania ubezpieczającego, nie rzadziej niż raz w roku, o wartości premii, jeżeli umowa ubezpieczenia uwzględnia udział w zysku z inwestowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

3aa. Pisemne informacje, o których mowa w ust. 2–3a, zakład ubezpieczeń może przekazać za zgodą ubezpieczającego za pomocą środków komunikacji elektronicznej, pod warunkiem opatrzenia tych wiadomości bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).

3b. W przypadku umów ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej, w szczególności ubezpieczeń grupowych, ubezpieczający obowiązany jest do przekazania ubezpieczonemu informacji określonych w ust. 2–3a. Umowa ubezpieczenia określa sposób przekazywania informacji, o których mowa w ust. 2–3a, przy czym informacje te powinny być przekazane ubezpieczonemu:

1) przed wyrażeniem przez ubezpieczającego zgody na zmianę warunków umowy lub prawa właściwego dla umowy ubezpieczenia – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 2;
2) niezwłocznie po przekazaniu informacji ubezpieczającemu przez zakład ubezpieczeń – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 3 i 3a.

3c. W przypadku grupowych umów ubezpieczenia, o którym mowa w dziale I załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń, na żądanie ubezpieczonego, jest obowiązany do przekazania informacji określonych w ust. 2–3a.

3d. W przypadku nieprzekazania ubezpieczonemu, zgodnie z ust. 3c, wymaganych informacji, zmiana warunków umowy lub prawa właściwego dla umowy ubezpieczenia, wysokości świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia, w tym wartości wykupu, sumy ubezpieczenia w przypadku umowy ubezpieczenia z sumą ubezpieczenia wyrażoną w ustalonej kwocie oraz wartości premii jest skuteczna względem ubezpieczonego jedynie w części korzystnej dla tego ubezpieczonego.

3e. W przypadku nieprzekazania ubezpieczonemu informacji, o których mowa w ust. 2–3a, zgodnie z ust. 3b ubezpieczający ponosi wobec ubezpieczonego odpowiedzialność na zasadach ogólnych.

4. W zakresie ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o których mowa w dziale I grupa 3 załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do określenia lub zawarcia w umowie ubezpieczenia:

1) wykazu oferowanych ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;
2) zasad ustalania wartości świadczeń oraz wartości wykupu ubezpieczenia, w tym również zasad umarzania jednostek ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego i terminów ich zamiany na środki pieniężne i wypłaty świadczenia;
3) regulaminu lokowania środków ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego obejmującego w szczególności charakterystykę aktywów wchodzących w skład tego funduszu, kryteria doboru aktywów oraz zasady ich dywersyfikacji i inne ograniczenia inwestycyjne;
4) zasad i terminów wyceny jednostek ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego;
5) zasad ustalania wysokości kosztów oraz wszelkich innych obciążeń potrącanych ze składek ubezpieczeniowych lub z ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego;
6) zasad alokacji składek ubezpieczeniowych w jednostki ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, w szczególności w zakresie określonym w pkt 4 i 5, oraz terminu zamiany składek na jednostki tego funduszu.

5. W zakresie umów ubezpieczenia z działu I grupa 3 załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do:

1) dokonywania wyceny jednostek ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego nie rzadziej niż raz w miesiącu;
2) ogłaszania, nie rzadziej niż raz w roku, w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim wartości jednostki ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego ustalonej w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym jest dokonywane ogłoszenie;
3) sporządzania i publikowania rocznych i półrocznych sprawozdań ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres sprawozdań, o których mowa w ust. 5 pkt 3, a także formę, sposób sporządzania oraz termin i sposób publikacji tych sprawozdań, uwzględniając konieczność właściwego i pełnego poinformowania ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, o ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym.

Art. 13a. Zakład ubezpieczeń, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, obowiązany jest udzielić ubezpieczającemu, będącemu osobą fizyczną, informacji dotyczących:

1) prawa właściwego dla umowy w razie, gdy strony nie mają swobody wyboru prawa;
2) prawa właściwego, którego wybór proponuje zakład ubezpieczeń, gdy strony mają swobodę wyboru prawa;
3) sposobu i trybu rozpatrywania skarg i zażaleń zgłaszanych przez ubezpieczającego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, a także organu właściwego do ich rozpatrzenia.

Art. 14. 1. W przypadku ubezpieczeń, o których mowa w dziale II grupa 17 załącznika do ustawy, umowa ubezpieczenia nie może obejmować dodatkowo innych grup ubezpieczeń, chyba że ubezpieczenia te uwzględnione zostały w odrębnej części polisy oraz została dla nich ustalona odrębna składka ubezpieczeniowa.

2. W ramach ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, ubezpieczonemu przysługuje prawo swobodnego wyboru adwokata lub radcy prawnego, w zakresie

obrony, reprezentowania lub wspierania jego interesów w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.

3. Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale II grupa 17 załącznika do ustawy, ma obowiązek zapewnić, aby pracownik zakładu ubezpieczeń zajmujący się obsługą roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia w tym zakresie nie wykonywał podobnej działalności:

1) w zakresie innej grupy ubezpieczeń prowadzonej przez ten zakład ubezpieczeń;
2) w innym zakładzie ubezpieczeń, który jest podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym wobec tego zakładu ubezpieczeń, wykonującym działalność ubezpieczeniową w dziale II załącznika do ustawy.

Art. 15. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu, o którym mowa w art. 16, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 16. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, zakład ubezpieczeń informuje o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy ubezpieczenia, o którym mowa w dziale II w grupie 18 załącznika do ustawy, jeżeli świadczenie jest spełnione bezpośrednio po zgłoszeniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową lub bez przeprowadzania postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia.

2. Jeżeli w terminach określonych w umowie lub w ustawie zakład ubezpieczeń nie wypłaci świadczenia, zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przy-

czynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia.

3. Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, zakład ubezpieczeń informuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja zakładu ubezpieczeń powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

4. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek udostępniać osobom, o których mowa w ust. 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez zakład ubezpieczeń udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez zakład ubezpieczeń. Informacje i dokumenty zakład ubezpieczeń ma obowiązek udostępniać osobom, o których mowa w ust. 1, oraz poszkodowanemu lub uprawnionemu, na ich żądanie, w postaci elektronicznej. Sposób udostępniania informacji i dokumentów, zapewniania możliwości pisemnego potwierdzania udostępnianych informacji, a także zapewniania możliwości sporządzania kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem nie może wiązać się z wykraczającymi ponad uzasadnioną potrzebę utrudnieniami dla tych osób, zaś koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępniania informacji i dokumentów w postaci elektronicznej ponoszone przez te osoby nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.

5. Zakład ubezpieczeń przechowuje informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 4, do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia.

Art. 16a. 1. Zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia agentowi ubezpieczeniowemu uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa.

2. Zakład ubezpieczeń nie może wyłączyć ani ograniczyć upoważnienia agenta ubezpieczeniowego do odbierania oświadczeń, o których mowa w ust. 1.

Art. 17. Posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany poinformować zakład ubezpieczeń o przeprowadzeniu dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w art. 81 ust. 11 pkt 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 i 1448 oraz z 2013 r. poz. 700). Badanie techniczne uznane jest jako normalne następstwo szkody i jego koszty pokrywa zakład ubezpieczeń w ramach polisy AC, jak i OC sprawcy.

Art. 17a. W przypadku okazania zakładowi ubezpieczeń przez podmiot, któremu przysługuje odszkodowanie, niebędący płatnikiem podatku od towarów i usług, faktury (faktur) za naprawę szkody komunikacyjnej, zakład ubezpieczeń jest zobowiązany uwzględnić w odszkodowaniu podatek od towarów i usług.

Art. 18. 1. Wysokość składek ubezpieczeniowych ustala zakład ubezpieczeń po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego.

2. Składkę ubezpieczeniową ustala się w wysokości, która powinna co najmniej zapewnić wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń.

3. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany gromadzić odpowiednie dane statystyczne w celu ustalania na ich podstawie składek ubezpieczeniowych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

4. Składka ubezpieczeniowa powinna być ustalana według kryteriów przedstawionych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, zwłaszcza w zakresie zniżek lub podwyższeń kwot zasadniczych.

5. Zakład ubezpieczeń może dokonywać indeksacji składki ubezpieczeniowej oraz innych opłat pobieranych od ubezpieczającego lub należnych ubezpieczającemu z tytułu zawartej umowy, pod warunkiem przedstawienia w umowie ubezpieczenia metod i terminów, według których dokonuje się indeksacji.

Art. 18a. Zastosowanie przez zakład ubezpieczeń kryterium płci w kalkulowaniu składek ubezpieczeniowych i świadczeń nie może prowadzić do różnicowania składek ubezpieczeniowych i świadczeń poszczególnych osób.

Art. 18b. Różnicowanie składek ubezpieczeniowych i świadczeń do celów ubezpieczeń z działu I i II załącznika do ustawy i związanych z nimi usług finansowych ze względu na ciążę i macierzyństwo jest zakazane.

Art. 19. 1. Zakład ubezpieczeń i osoby w nim zatrudnione lub osoby i podmioty, za pomocą których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe, są obowiązane do zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy informacji udzielanych na wniosek:

1) sądu lub prokuratury, o ile są niezbędne w toczącym się postępowaniu;
2) Policji, jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia przestępstwu, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 20 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.[8)]);
3) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;
3a) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań;
4) organu nadzoru, w zakresie wykonywania ustawowych zadań;
5) Najwyższej Izby Kontroli, o treści umów ubezpieczenia zawartych przez jednostki objęte kontrolą;
6) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej lub dyrektora urzędu kontroli skarbowej, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
7) Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, w zakresie wykonywania przez niego zadań określonych w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276, z późn. zm.[9)]);
8) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, w zakresie wykonywania przez niego zadań określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997

[8)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 628 i 675.

[9)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 134, poz. 779, Nr 199, poz. 1175, Nr 234, poz. 1391 i Nr 291, poz. 1707, z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2013 r. poz. 613.

r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.[10)]);

9) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w zakresie wykonywania przez niego zadań określonych w przepisach o ochronie konkurencji i konsumentów;

10) komisji do rozpatrywania roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych przez wojska obce w zakresie wykonywania przez nią zadań określonych w ustawie z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. Nr 93, poz. 1063, z późn. zm.[11)]);

11) dyrektora izby celnej, w związku z prowadzoną przez organ celny:

   a) sprawą o przestępstwo skarbowe lub o wykroczenie skarbowe przeciwko, będącej osobą fizyczną, stronie umowy ubezpieczenia, o ile informacje mają związek z tą sprawą,

   b) sprawą o przestępstwo skarbowe popełnione przy wykonywaniu czynności związanych z działalnością osoby prawnej lub spółki handlowej nieposiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy ubezpieczenia, o ile informacje mają związek z tą sprawą;

12) centralnej ewidencji pojazdów, w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, w zakresie umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów;

13) Rzecznika Praw Obywatelskich, w zakresie wykonywania ustawowych zadań, w związku z podjętą interwencją;

14) Rzecznika Ubezpieczonych, w zakresie wykonywania ustawowych zadań, w związku z podjętą interwencją;

15) Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, w zakresie wykonywania ustawowych zadań;

[10)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238, z 2010 r. Nr 41, poz. 233, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1497 oraz z 2011 r. Nr 230, poz. 1371.

[11)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 536 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 172, poz. 1805, z 2010 r. Nr 122, poz. 825 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 oraz z 2013 r. poz. 852.

16) Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w zakresie wykonywania ustawowych zadań;
17) Polskiej Izby Ubezpieczeń, w zakresie zadań, o których mowa w art. 220 ust. 2 pkt 7;
18) banku upoważnionego do dokonywania czynności obrotu dewizowego, w zakresie ustalenia istnienia wymagalnego zobowiązania stanowiącego podstawę do przekazania za granicę waluty obcej;
19) biegłego rewidenta, w zakresie wykonywania ustawowych zadań;
20) ubezpieczającego, ubezpieczonego, a w przypadku zgłoszenia nastąpienia zdarzenia, z którym umowa wiąże odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń – także uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia;
21) innego zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto umowę reasekuracji lub koasekuracji, w zakresie umów ubezpieczeń ryzyk objętych tą umową;
21a) zakładu reasekuracji, z którym zawarto umowę reasekuracji, w zakresie umów ubezpieczenia ryzyka objętych tą umową reasekuracji;
22) innego zakładu ubezpieczeń, w zakresie niezbędnym dla przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej lub stosowania taryfy w zależności od długości okresu bezszkodowego, lub ustalania proporcjonalnej odpowiedzialności, w przypadku zawarcia umów ubezpieczenia obowiązkowego na ten sam okres w co najmniej dwóch zakładach ubezpieczeń, lub dla potrzeb ustalenia odpowiedzialności, jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową;
23) podmiotu przetwarzającego, na zlecenie zakładu ubezpieczeń, dane dotyczące ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz administrujących indywidualnymi kontami jednostek uczestnictwa w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym;
24) zleceniobiorców czynności określonych w art. 3 ust. 4 pkt 1–6 oraz ust. 5 w zakresie, w jakim dotyczą one zleconych czynności;
25) innych podmiotów, których uprawnienie do żądania informacji wynika z przepisów innych ustaw.

3. Przetwarzanie danych oraz wykonywanie czynności przez podmioty, o których mowa w ust. 2 pkt 23 i 24, nie ogranicza odpowiedzialności wynikającej z zakazu, o którym mowa w ust. 1.

4. Zakład ubezpieczeń może udostępniać dane dotyczące umów ubezpieczenia na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530, z późn. zm.[12)]).

5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 1, złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Art. 20. 1. Zakład ubezpieczeń i osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za pośrednictwem których zakład ubezpieczeń wykonuje czynności ubezpieczeniowe, są obowiązane zachować w tajemnicy informację o przekazaniu Policji danych na zasadach określonych w art. 20 ust. 4–10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

2. Zachowanie tajemnicy, o której mowa w ust. 1, obowiązuje wobec strony umowy ubezpieczenia oraz osób trzecich.

Art. 21. 1. Zakład ubezpieczeń może zażądać, aby ubezpieczony lub osoba na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia poddała się badaniom lekarskim lub badaniom diagnostycznym z minimalnym ryzykiem, z wyłączeniem badań genetycznych, w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego, ustalenia prawa do świadczenia i wysokości tego świadczenia.

2. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, pokrywa zakład ubezpieczeń.

3. Na żądanie ubezpieczonego lub osoby, z którą lub na rzecz której nie została zawarta umowa ubezpieczenia na skutek odmowy zawarcia tej umowy przez zakład ubezpieczeń lub rezygnacji tej osoby z zawarcia umowy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany udostępnić wyniki badań, o których mowa w ust. 1. W przypadku śmierci ubezpieczonego zakład ubezpieczeń jest obowiązany udostępnić wyniki badań ubezpieczonego także na żądanie uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, jeżeli wyniki badań ubezpieczonego miały wpływ na całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia.

[12)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 126, poz. 715, Nr 149, poz. 887 i Nr 171, poz. 1016.

4. W przypadku gdy z żądaniem udostępnienia wyników badań, o których mowa w ust. 1, występuje osoba, z którą lub na rzecz której nie została zawarta umowa ubezpieczenia wskutek rezygnacji tej osoby z zawarcia tej umowy, koszt tych badań pokrywa osoba występująca z żądaniem.

Art. 22. 1. Zakład ubezpieczeń może uzyskać odpłatnie od podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, które udzielały świadczeń zdrowotnych ubezpieczonemu lub osobie, na rachunek której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, informacje o okolicznościach związanych z oceną ryzyka ubezpieczeniowego i weryfikacją podanych przez tę osobę danych o jej stanie zdrowia, ustaleniem prawa tej osoby do świadczenia z zawartej umowy ubezpieczenia i wysokością tego świadczenia, a także informacje o przyczynie śmierci ubezpieczonego, z wyłączeniem wyników badań genetycznych.

2. Z żądaniem przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, występuje lekarz upoważniony przez zakład ubezpieczeń.

3. Wystąpienie zakładu ubezpieczeń o informację, o której mowa w ust. 1, wymaga pisemnej zgody ubezpieczonego lub osoby na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia albo jej przedstawiciela ustawowego.

4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą są obowiązane przekazać posiadane informacje, o stanie zdrowia ubezpieczonego lub osoby, na rachunek której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, zakładowi ubezpieczeń, który o te informacje występuje, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty otrzymania wystąpienia zakładu ubezpieczeń o przekazanie informacji.

5. Zakład ubezpieczeń może, za pisemną zgodą osoby, której dane dotyczą albo jej przedstawiciela ustawowego, na pisemne żądanie innego zakładu ubezpieczeń, udostępnić temu zakładowi ubezpieczeń przetwarzane przez siebie dane osobowe, w zakresie potrzebnym do oceny ryzyka ubezpieczeniowego i weryfikacji danych podanych przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego lub osobę na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, ustalenia prawa ubezpieczonego do świadczenia z zawartej umowy ubezpieczenia i wysokości tego świadczenia, a także do udzielenia posiadanych przez siebie informacji o przyczynie śmierci ubezpieczonego lub informacji niezbędnych do ustalenia prawa uprawnionego do odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia i jego wysokości.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb udzielania zakładom ubezpieczeń przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, informacji o stanie zdrowia ubezpieczonych lub osób na rzecz których ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, a także sposób ustalania wysokości opłat za udzielenie tych informacji, uwzględniając, niezbędny dla oceny ryzyka ubezpieczeniowego, zakres tych informacji oraz zastosowanie odpowiedniej stawki składki dla określenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Art. 23. Przepisy art. 21 i art. 22 stosuje się odpowiednio do pozyskiwania danych osoby zgłaszającej roszczenie z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Udostępnianie danych może dotyczyć informacji niezbędnych zakładowi ubezpieczeń do ustalenia prawa tej osoby do odszkodowania lub świadczenia, a także określenia jego wysokości.

Art. 24. 1. Zakład ubezpieczeń może zbierać, odpowiednio w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub wykonania umowy ubezpieczenia, zawarte w umowach ubezpieczenia lub oświadczeniach ubezpieczających składanych przed zawarciem umowy ubezpieczenia, dane ubezpieczonych lub uprawnionych z umowy ubezpieczenia.

2. Zbieranie danych, o których mowa w ust. 1, odpowiednio w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub wykonania umowy ubezpieczenia przez zakład ubezpieczeń, nie powoduje po stronie zakładu ubezpieczeń obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Art. 25. 1. Sądy, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek zakładu ubezpieczeń, w zakresie zadań przez ten zakład ubezpieczeń wykonywanych i w celu ich wykonania, w związku z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalania odpowiedzialności, udzielają informacji o stanie sprawy oraz udostępniają zebrane materiały, jeżeli są one niezbędne do ustalenia okoliczności tych wypadków i zdarzeń losowych oraz wysokości odszkodowania lub świadczenia.

2. Sądy, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych lub Rzecznika Ubezpieczonych, w zakresie zadań przez nie

wykonywanych i w celu ich wykonania, udzielają informacji w zakresie stanu sprawy oraz udostępniają zebrane materiały.

3. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek, na żądanie ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub poszkodowanego, udostępnić posiadane przez siebie informacje związane z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia.

Art. 26. 1. Dokumenty związane z zawieraniem i wykonywaniem umów ubezpieczenia mogą być sporządzane na informatycznych nośnikach danych, jeżeli będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przechowywane i zabezpieczone. Usługi związane z zabezpieczeniem tych dokumentów mogą być wykonywane przez zakład ubezpieczeń lub spółkę utworzoną przez zakład ubezpieczeń lub przez inne podmioty.

1a. Podpis osoby reprezentującej zakład ubezpieczeń na dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia może być odtworzony mechanicznie.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady tworzenia, utrwalania, przechowywania i zabezpieczania, w tym przy zastosowaniu podpisu elektronicznego, dokumentów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność odpowiedniego zabezpieczenia danych.

Art. 27. 1. Zarząd krajowego zakładu ubezpieczeń, z wyłączeniem towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, składa się z co najmniej dwóch członków.

1a. W skład zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń wchodzi prezes.

2. Członkiem zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymagania:

1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
2) posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Polsce lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa;

3) nie była skazana za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu;
4) daje rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty.

2a. Równoczesne członkostwo tej samej osoby w zarządach zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność w zakresie działu I i działu II załącznika do ustawy nie może być uznane za naruszenie spełnienia wymagania, o którym mowa w ust. 2 pkt 4.

3. Co najmniej dwie osoby wchodzące w skład zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń, w tym prezes zarządu, muszą posiadać udowodnioną znajomość języka polskiego.

3a. Organ nadzoru, na wniosek organu zakładu ubezpieczeń właściwego w zakresie powołania członków zarządu, odstąpi, w drodze decyzji, od wymogu znajomości języka polskiego, o którym mowa w ust. 3, jeżeli nie jest to niezbędne ze względów nadzoru ostrożnościowego, biorąc w szczególności pod uwagę zakres działalności zakładu ubezpieczeń.

3b. Organ nadzoru, na wniosek zakładu ubezpieczeń, może odstąpić, w drodze decyzji, od stosowania wymogu posiadania wyższego wykształcenia uzyskanego w Polsce lub wykształcenia uzyskanego w innym państwie, będącego wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa, w stosunku do danej osoby, uwzględniając w szczególności doświadczenie zawodowe kandydata na członka zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń.

4. Co najmniej dwóch członków zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń, w tym prezes zarządu, powinno posiadać doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń.

5. Powołanie dwóch członków zarządu, w tym prezesa krajowego zakładu ubezpieczeń, następuje za zgodą organu nadzoru, chyba że powołanie dotyczy osób, które pełniły funkcję członka zarządu w poprzedniej kadencji. O wyrażenie zgody występuje organ zakładu ubezpieczeń właściwy w zakresie powołania członków zarządu.

6. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 5, następuje w drodze decyzji.

7. Organ nadzoru może w drodze decyzji odmówić wyrażenia zgody na powołanie osoby wchodzącej w skład zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń, jeżeli nie spełnia ona warunków określonych w ust. 2–4.

8. W przypadku odmowy udzielenia przez organ nadzoru zgody, o której mowa w ust. 5, powołanie członka zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń nie wywołuje skutków prawnych.

9. Organ krajowego zakładu ubezpieczeń właściwy w sprawie powoływania lub odwoływania członków zarządu jest obowiązany poinformować organ nadzoru o zmianach w składzie zarządu w ciągu 7 dni od dnia podjęcia uchwały o powołaniu lub odwołaniu.

10. Jeżeli wymogi określone w ust. 3–5 nie są spełnione w związku z wygaśnięciem mandatu członka zarządu wskutek rezygnacji, śmierci albo odwołania go ze składu zarządu, krajowy zakład ubezpieczeń jest obowiązany, w terminie 6 miesięcy, dostosować swoją działalność do wymogów określonych w przepisach ustawy.

Art. 28. 1. Członkiem rady nadzorczej krajowego zakładu ubezpieczeń może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymagania:

1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
2) (uchylony);
3) nie była skazana za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu;
4) daje rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty.

2. Organ krajowego zakładu ubezpieczeń właściwy w sprawie powołania lub odwołania członków rady nadzorczej jest obowiązany poinformować organ nadzoru o zmianach w składzie rady nadzorczej w ciągu 7 dni od dnia podjęcia uchwały o powołaniu lub odwołaniu.

Art. 29. Członkiem organu zarządzającego zakładu ubezpieczeń nie może być osoba będąca członkiem organu zarządzającego:

1) (uchylony);
2) towarzystwa funduszy inwestycyjnych;
3) podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211,

poz. 1384, z późn. zm.[13)]) lub inną działalność w zakresie obrotu instrumentami finansowymi w rozumieniu tej ustawy;

4) powszechnego towarzystwa emerytalnego;

5) banku;

6) zakładu reasekuracji.

Art. 30. 1. Zarząd krajowego zakładu ubezpieczeń odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i funkcjonowanie regulacji wewnętrznych określających sposób wykonywania działalności ubezpieczeniowej, w szczególności w zakresie czynności zleconych innym podmiotom, w tym regulaminu kontroli wewnętrznej, dostosowanych do skali prowadzonej działalności oraz wielkości i profilu ryzyka związanego z działalnością krajowego zakładu ubezpieczeń.

2. W przypadku krajowego zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej i podlegającego nadzorowi dodatkowemu zgodnie z przepisami ustawy regulacje wewnętrzne, o których mowa w ust. 1, powinny zapewniać:

1) należyte gromadzenie i przekazywanie informacji i danych na potrzeby sprawowania nadzoru dodatkowego;

2) identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolę nad transakcjami przeprowadzonymi z udziałem tego zakładu ubezpieczeń w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej.

Rozdział 2

Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność w formie spółki akcyjnej

Art. 31. W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do krajowego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w formie spółki akcyjnej stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Art. 32. 1. Statut zakładu ubezpieczeń wymaga, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez organ nadzoru.

[13)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391, z 2012 r. poz. 836 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 433.

2. Zmiany w statucie wymagają, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez organ nadzoru w zakresie:

1) zmiany siedziby lub firmy;
2) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego;
3) zmiany zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności;
4) zmiany dotyczącej uprzywilejowania akcji lub uprawnień przyznanych akcjonariuszom osobiście;
5) tworzenia w ciężar kosztów funduszy, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych rezerw;
6) zmiany zasad reprezentacji spółki;
7) zmian w gospodarowaniu majątkiem i aktywami zakładu ubezpieczeń, w tym w zakresie określenia kompetencji organów zakładu ubezpieczeń;
8) zmian w funduszu organizacyjnym;
9) organu uprawnionego do zatwierdzania ogólnych lub szczególnych warunków ubezpieczenia.

Art. 33. 1. Kapitał zakładowy krajowego zakładu ubezpieczeń nie może być niższy niż najwyższa wysokość minimalnego kapitału gwarancyjnego wymaganego dla grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy, w zakresie których krajowy zakład ubezpieczeń posiada zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

2. Kapitał zakładowy jest pokrywany wkładem pieniężnym i podlega wpłaceniu w całości przed zarejestrowaniem krajowego zakładu ubezpieczeń w Krajowym Rejestrze Sądowym.

3. Środki na opłacenie kapitału zakładowego nie mogą pochodzić z kredytu lub pożyczki albo być w inny sposób obciążone.

4. Wpłaty na akcje nie mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Art. 34. 1. Akcje zakładu ubezpieczeń, z wyłączeniem akcji zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, mogą być tylko akcjami imiennymi.

2. Zbycie akcji imiennych wymaga wydanej w drodze decyzji zgody organu nadzoru, jeżeli następuje w okresie do 12 miesięcy od dnia dokonania wpisu zakładu ubezpieczeń do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Zbycie akcji z naruszeniem ust. 2 jest nieważne.

4. W celu ustalenia składu akcjonariuszy zakładu ubezpieczeń, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., spółka, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, firmy inwestycyjne i banki powiernicze w rozumieniu tej ustawy, mają obowiązek, na żądanie zakładu ubezpieczeń będącego spółką publiczną i na jego koszt, w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia żądania, przekazać zakładowi ubezpieczeń informację o posiadaniu przez poszczególnych akcjonariuszy akcji tego zakładu ubezpieczeń w liczbie zapewniającej co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

5. Przekazanie zakładowi ubezpieczeń informacji, o których mowa w ust. 4, nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej określonej w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

6. W przypadku wykluczenia akcji zakładu ubezpieczeń z obrotu na rynku regulowanym lub zniesienia dematerializacji jego akcji zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 5, zakład ubezpieczeń jest obowiązany, w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji, dokonać zamiany akcji na okaziciela na akcje imienne. W okresie od dnia doręczenia decyzji do dnia dokonania zamiany nie można dokonywać obrotu akcjami na okaziciela.

Art. 35. 1. Podmiot, który zamierza, bezpośrednio lub pośrednio, nabyć albo objąć akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń w liczbie zapewniającej osiągnięcie albo przekroczenie odpowiednio 10%, 20%, jednej trzeciej, 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym, jest obowiązany każdorazowo zawiadomić organ nadzoru o zamiarze ich nabycia albo objęcia. Podmiot, który zamierza, bezpośrednio lub pośrednio, stać się podmiotem dominującym zakładu ubezpieczeń w sposób inny niż przez nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń w liczbie zapewniającej większość ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, obowiązany jest każdorazowo zawiadomić o tym zamiarze organ nadzoru.

2. Za pośrednio stającego się podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń albo pośrednio nabywającego lub obejmującego akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń uważa się podmiot dominujący w stosunku do podmiotu, który nabywa albo obejmuje akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń bezpośrednio, jak również podmiot, który podejmuje działania powodujące, że stanie się on podmiotem dominującym w stosunku do podmiotu, który jest podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń albo posiada akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń.

3. W przypadku gdy podmiot, który zamierza:

1) bezpośrednio nabyć albo objąć akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń lub stać się podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń, jest podmiotem zależnym, zawiadomienie składa tylko ten podmiot łącznie z jego pierwotnym podmiotem dominującym;
2) pośrednio nabyć albo objąć akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń lub stać się podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń, jest podmiotem zależnym, zawiadomienie składa tylko jego pierwotny podmiot dominujący.

4. Obowiązek zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także:

1) zastawnika i użytkownika akcji, jeżeli zgodnie z art. 340 § 1 Kodeksu spółek handlowych są oni uprawnieni do wykonywania prawa głosu z akcji;
2) podmiotu, który uzyskał prawo głosu na walnym zgromadzeniu na poziomach określonych w ust. 1 w wyniku zdarzeń innych niż objęcie lub nabycie akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń, w szczególności w wyniku zmiany statutu lub w następstwie wygaśnięcia uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu, a także nabycia akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń w liczbie zapewniającej osiągnięcie albo przekroczenie poziomów określonych w ust. 1 w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym w wyniku dziedziczenia.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, obowiązek złożenia zawiadomienia powstaje przed przystąpieniem do wykonywania prawa głosu z akcji albo wykonywania uprawnień podmiotu dominującego wobec zakładu ubezpieczeń. Przepisy art. 35a–35o stosuje się odpowiednio.

6. Do podmiotów, o których mowa w ust. 4, przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

7. Przepisy ust. 1–6 i 9 stosuje się odpowiednio w przypadku, w którym dwa lub więcej podmiotów działa w porozumieniu, którego przedmiotem jest wykonywanie prawa głosu z akcji na poziomach określonych w ust. 1 lub wykonywanie uprawnień podmiotu dominującego krajowego zakładu ubezpieczeń.

8. W przypadku działania w porozumieniu, o którym mowa w ust. 7, zawiadomienie składają wszystkie strony porozumienia łącznie.

9. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy nabycie albo objęcie akcji krajowego zakładu ubezpieczeń dokonywane jest przez instytucję kredytową lub firmę inwestycyjną mającą siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w wykonaniu umowy o subemisję inwestycyjną w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, jeżeli:

1) prawa z akcji nie są wykonywane w celu ingerencji w zarządzanie krajowym zakładem ubezpieczeń oraz
2) akcje krajowego zakładu ubezpieczeń zostaną zbyte w ciągu roku od dnia ich nabycia albo objęcia.

Art. 35a. 1. Podmiot składający zawiadomienie, o którym mowa w art. 35 ust. 1, przekazuje wraz z zawiadomieniem informację o posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcjach lub prawach z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w art. 35 ust. 1, jak również o podmiotach dominujących tego podmiotu i zawartych przez ten podmiot porozumieniach oraz o pozostawaniu przez ten podmiot w stanach faktycznych lub prawnych pozwalających innym podmiotom na wykonywanie praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń lub wykonywanie uprawnień podmiotu dominującego krajowego zakładu ubezpieczeń.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, wskazuje w zawiadomieniu sposób realizacji zamiaru, którego dotyczy zawiadomienie oraz przedkłada dowody wskazujące na istnienie zamiaru objętego zawiadomieniem, w szczególności stosowną umowę lub porozumienie, a w przypadku gdy zamiar ma zostać zrealizowany na rynku regulowanym – stosowne oświadczenie w tym zakresie.

3. W przypadku gdy podmiot składający zawiadomienie jest:

1) zakładem ubezpieczeń, zakładem reasekuracji, instytucją kredytową, zagraniczną firmą inwestycyjną w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi lub spółką zarządzającą w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, które uzyskały zezwolenie na wykonywanie działalności na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub
2) podmiotem dominującym lub podmiotem pozostającym w podobnym stosunku do zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, instytucji kredytowej, firmy inwestycyjnej lub spółki zarządzającej, które uzyskały zezwolenie na wykonywanie działalności na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej

– zawiadomienie zawiera odpowiednią informację w tym zakresie, wskazującą w szczególności nazwę i siedzibę zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, instytucji kredytowej, firmy inwestycyjnej lub spółki zarządzającej, o których mowa w pkt 2; jeżeli nie zachodzą okoliczności wymienione w pkt 1 i 2, zawiadomienie zawiera stosowne oświadczenie w tym zakresie.

Art. 35b. 1. Podmiot składający zawiadomienie, o którym mowa w art. 35 ust. 1, przedstawia wraz z zawiadomieniem informacje dotyczące:

1) identyfikacji podmiotu składającego zawiadomienie, osób zarządzających jego działalnością oraz osób przewidzianych do objęcia funkcji członków zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń – o ile podmiot składający zawiadomienie planuje zmiany w tym zakresie;
2) identyfikacji krajowego zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w art. 35 ust. 1;
3) działalności zawodowej, gospodarczej lub statutowej podmiotu składającego zawiadomienie i osób, o których mowa w pkt 1, a w szczególności przedmiotu tej działalności, zakresu i miejsca jej prowadzenia oraz dotychczasowego jej przebiegu, a także wykształcenia posiadanego przez podmiot składający zawiadomienie, będący osobą fizyczną, i osób, o których mowa w pkt 1;
4) grupy, do której należy podmiot składający zawiadomienie, a w szczególności jej struktury, należących do niej podmiotów, prawnych i faktycznych powiązań kapitałowych, finansowych i osobowych z innymi podmiotami;
5) sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotu składającego zawiadomienie;

6) skazania za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, postępowań warunkowo umorzonych oraz zakończonych ukaraniem postępowań dyscyplinarnych jak również innych zakończonych postępowań administracyjnych i cywilnych, dotyczących podmiotu składającego zawiadomienie lub osób, o których mowa w pkt 1, mogących mieć wpływ na ocenę podmiotu składającego zawiadomienie w świetle kryteriów określonych w art. 35h ust. 2;
7) toczących się postępowań karnych o przestępstwo umyślne – z wyłączeniem przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego – lub postępowań w sprawie o przestępstwo skarbowe, jak również innych toczących się postępowań administracyjnych, dyscyplinarnych i cywilnych, mogących mieć wpływ na ocenę podmiotu składającego zawiadomienie w świetle kryteriów określonych w art. 35h ust. 2, a prowadzonych przeciwko podmiotowi składającemu zawiadomienie lub osobom, o których mowa w pkt 1, lub postępowań związanych z działalnością tego podmiotu lub tych osób;
8) działań zmierzających do nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji w liczbie zapewniającej osiągnięcie lub przekroczenie poziomów określonych w art. 35 ust. 1 albo stania się podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń, a w szczególności docelowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu krajowego zakładu ubezpieczeń, związanych z tym udziałem uprawnień, sposobu i źródeł finansowania nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji, zawartych w związku z tymi działaniami umów oraz działania w porozumieniu z innymi podmiotami;
9) zamiarów podmiotu składającego zawiadomienie w odniesieniu do przyszłej działalności krajowego zakładu ubezpieczeń, w szczególności w zakresie planów marketingowych, operacyjnych, finansowych oraz dotyczących organizacji i zarządzania, z uwzględnieniem zobowiązań, o których mowa w art. 35h ust. 3.

2. Informacje w zakresie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, a także informacje w zakresie określonym w ust. 1 pkt 6 i 7, nie są wymagane w odniesieniu do podmiotu składającego zawiadomienie i osób zarządzających jego działalnością, jeżeli podmiot składający zawiadomienie jest instytucją kredytową, zakładem ubezpieczeń, zakładem reasekuracji, firmą inwestycyjną lub spółką zarządzającą,

które uzyskały zezwolenie na wykonywanie działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, o ile okoliczność ta zostanie wykazana w zawiadomieniu.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, dokumenty, które należy załączyć do zawiadomienia w celu przedstawienia informacji określonych w ust. 1, mając na względzie zapewnienie proporcjonalności wymaganych informacji w zależności od zamierzonego wpływu podmiotu składającego zawiadomienie na zarządzanie krajowym zakładem ubezpieczeń.

Art. 35c. 1. Zawiadomienie i załączane dokumenty powinny być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski. Tłumaczenie powinno być sporządzone przez tłumacza przysięgłego lub właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dokumenty urzędowe przed tłumaczeniem powinny być zalegalizowane przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązku legalizacji nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi inaczej.

Art. 35d. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy prawo kraju właściwego nie przewiduje sporządzania wymaganych dokumentów podmiot składający zawiadomienie lub osoba, której sprawa dotyczy, może, w miejsce tych dokumentów, złożyć stosowne oświadczenie, zawierające wymagane informacje.

Art. 35e. 1. Podmiot składający zawiadomienie, o którym mowa w art. 35 ust. 1, mający miejsce zamieszkania lub siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązany jest ustanowić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do doręczeń w toku postępowania w przedmiocie zawiadomienia.

2. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, pisma w toku postępowania pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, z wyłączeniem decyzji kończącej postępowanie w przedmiocie zawiadomienia. O skutku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, organ nadzoru informuje pisemnie podmiot składający zawiadomienie.

Art. 35f. W przypadku, gdy podmiot składający zawiadomienie, o którym mowa w art. 35 ust. 1, jest podmiotem, o którym mowa w art. 35a ust. 3 pkt 1 lub 2, organ nadzoru występuje na piśmie do właściwych władz nadzorczych o przekazanie

informacji w zakresie określonym w art. 35h ust. 2, w celu ustalenia, czy zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 35h ust. 1 pkt 3.

Art. 35g. 1. Organ nadzoru, niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych, potwierdza w formie pisemnej jego otrzymanie.

2. W przypadku stwierdzenia braków w zawiadomieniu lub gdy nie zostały załączone do niego wymagane informacje lub dokumenty, organ nadzoru wzywa podmiot składający zawiadomienie do uzupełnienia tych braków w wyznaczonym terminie.

3. Organ nadzoru niezwłocznie po otrzymaniu informacji lub dokumentów stanowiących uzupełnienie zawiadomienia, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych, potwierdza w formie pisemnej ich otrzymanie.

4. Organ nadzoru, wraz z potwierdzeniem otrzymania zawiadomienia i wszystkich wymaganych informacji i dokumentów, informuje podmiot składający zawiadomienie o dacie upływu terminu na doręczenie decyzji w przedmiocie sprzeciwu, o której mowa w art. 35h ust. 1.

5. Organ nadzoru może, przed upływem 50. dnia roboczego terminu na doręczenie decyzji w przedmiocie sprzeciwu, pisemnie wezwać podmiot składający zawiadomienie do przekazania dodatkowych niezbędnych informacji lub dokumentów w terminie 20 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, a w przypadku gdy:

1) miejsce zamieszkania lub siedziba podmiotu składającego zawiadomienie znajduje się w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej lub nadzór nad nim sprawują władze nadzorcze państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej lub
2) podmiot składający zawiadomienie nie jest podmiotem podlegającym nadzorowi ubezpieczeniowemu, nadzorowi nad rynkiem kapitałowym lub nadzorowi bankowemu sprawowanemu przez władze nadzorcze państwa członkowskiego Unii Europejskiej

– w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 20 i nie dłuższym niż 30 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wskazując zakres żądanych informacji lub dokumentów.

6. W przypadku wezwania, o którym mowa w ust. 5, następuje zawieszenie biegu terminu na doręczenie decyzji w przedmiocie sprzeciwu, od dnia wysłania wezwania do dnia otrzymania informacji lub dokumentów, nie dłużej jednak niż do upływu terminu na przekazanie informacji lub dokumentów.

7. Organ nadzoru w formie pisemnej potwierdza otrzymanie informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 5, w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia ich otrzymania.

8. W przypadku kolejnych wezwań organu nadzoru do przekazania dodatkowych informacji lub dokumentów nie stosuje się terminów przekazania informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 5. Wezwania te nie powodują zawieszenia biegu terminu na doręczenie decyzji w przedmiocie sprzeciwu.

Art. 35h. 1. Organ nadzoru zgłasza, w drodze decyzji, sprzeciw co do nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji lub co do stania się podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń, jeżeli:

1) podmiot składający zawiadomienie nie uzupełnił w wyznaczonym terminie braków w zawiadomieniu lub załączanych do zawiadomienia dokumentów i informacji;
2) podmiot składający zawiadomienie nie przekazał w terminie dodatkowych informacji lub dokumentów żądanych przez organ nadzoru;
3) uzasadnione jest to potrzebą ostrożnego i stabilnego zarządzania krajowym zakładem ubezpieczeń, z uwagi na możliwy wpływ podmiotu składającego zawiadomienie na krajowy zakład ubezpieczeń lub z uwagi na ocenę sytuacji finansowej podmiotu składającego zawiadomienie.

2. W ramach oceny istnienia przesłanki, o której mowa w ust. 1 pkt 3, organ nadzoru bada, czy podmiot składający zawiadomienie wykazał, że:

1) daje rękojmię wykonywania swoich praw i obowiązków w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia;
2) osoby, które będą kierować działalnością zakładu ubezpieczeń dają rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz posiadają odpowiednie doświadczenie zawodowe;

3) jest w dobrej kondycji finansowej, w szczególności w odniesieniu do aktualnego zakresu prowadzonej działalności, jak również wpływu realizacji planów inwestycyjnych na przyszłą sytuację finansową podmiotu składającego zawiadomienie i przyszłą sytuację finansową zakładu ubezpieczeń;
4) zapewni przestrzeganie przez zakład ubezpieczeń wymogów ostrożnościowych wynikających z przepisów prawa, w tym wypłacalności, kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, a w szczególności, że struktura grupy, której zakład ubezpieczeń stanie się częścią, umożliwiać będzie sprawowanie efektywnego nadzoru oraz skuteczną wymianę informacji pomiędzy właściwymi władzami nadzorczymi i ustalenie zakresów właściwości tych władz;
5) środki finansowe związane z nabyciem albo objęciem akcji lub praw z akcji lub podjęciem innych działań zmierzających do stania się podmiotem dominującym, powodujących, że zakład ubezpieczeń stanie się podmiotem zależnym, nie pochodzą z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz nie mają związku z finansowaniem terroryzmu ani w związku z zamierzonym nabyciem albo objęciem akcji lub praw z akcji lub podjęciem innych działań zmierzających do stania się podmiotem dominującym nie zachodzi zwiększone ryzyko popełnienia przestępstwa, a także wystąpienia innych działań, związanych z wprowadzaniem do obrotu środków finansowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł lub finansowaniem terroryzmu.

3. Dokonując oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 3, organ nadzoru uwzględnia w szczególności złożone w związku z postępowaniem, zobowiązania podmiotu dotyczące krajowego zakładu ubezpieczeń lub ostrożnego i stabilnego nim zarządzania.

4. Organ nadzoru może, w terminie określonym w art. 35i ust. 1, wydać decyzję o stwierdzeniu braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu, jeżeli stwierdzi, że nie zachodzą okoliczności wskazane w ust. 1.

5. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 4, organ nadzoru może ustalić termin nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji albo uzyskania uprawnień podmiotu dominującego krajowego zakładu ubezpieczeń.

6. Termin, o którym mowa w ust. 5, może być wydłużony z urzędu lub na wniosek podmiotu składającego zawiadomienie.

Art. 35i. 1. Organ nadzoru doręcza decyzję w przedmiocie sprzeciwu, o którym mowa w art. 35h ust. 1, w terminie 60 dni roboczych od dnia otrzymania zawiadomienia i wszystkich wymaganych informacji i dokumentów, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia jej wydania.

2. Terminy przewidziane dla doręczenia decyzji kończącej postępowanie w przedmiocie zawiadomienia uważa się za zachowane, jeżeli przed ich upływem decyzja została nadana w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529).

Art. 35j. Podmiot składający zawiadomienie, o którym mowa w art. 35 ust. 1, może zrealizować zamiar objęty zawiadomieniem, jeżeli organ nadzoru nie doręczy decyzji w przedmiocie sprzeciwu w terminie 60 dni roboczych, o którym mowa w art. 35i ust. 1, albo jeżeli przed upływem tego terminu organ nadzoru wyda decyzję o stwierdzeniu braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu.

Art. 35k. W przypadku uchylenia przez sąd administracyjny decyzji w przedmiocie sprzeciwu termin, o którym mowa w art. 35i ust. 1, biegnie od dnia, w którym organowi nadzoru doręczono prawomocny wyrok sądu administracyjnego.

Art. 35l. 1. W przypadku nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji:

1) z naruszeniem przepisu art. 35 ust. 1 albo
2) pomimo zgłoszenia przez organ nadzoru sprzeciwu, o którym mowa w art. 35h ust. 1, albo
3) przed upływem terminu uprawniającego organ nadzoru do zgłoszenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 35h ust. 1, albo
4) po wyznaczonym przez organ nadzoru terminie na nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji, o którym mowa w art. 35h ust. 5

– z akcji tych nie może być wykonywane prawo głosu, z zastrzeżeniem art. 35m.

2. W przypadku wykonywania uprawnień podmiotu dominującego krajowego zakładu ubezpieczeń:

1) z naruszeniem przepisu art. 35 ust. 1 albo
2) w przypadku zgłoszenia przez organ nadzoru sprzeciwu, o którym mowa w art. 35h ust. 1, albo
3) przed upływem terminu uprawniającego organ nadzoru do zgłoszenia sprzeciwu, o którym mowa w art. 35h ust. 1, albo

4) uzyskanych po upływie terminu, o którym mowa w art. 35h ust. 5

– członkowie zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń powołani przez podmiot dominujący lub będący członkami zarządu, prokurentami lub osobami pełniącymi kierownicze funkcje w podmiocie dominującym nie mogą uczestniczyć w czynnościach z zakresu reprezentacji krajowego zakładu ubezpieczeń; w przypadku gdy nie można ustalić, którzy członkowie zarządu zostali powołani przez podmiot dominujący, powołanie zarządu jest bezskuteczne od dnia uzyskania przez ten podmiot uprawnień podmiotu dominującego krajowego zakładu ubezpieczeń, z zastrzeżeniem art. 35m.

3. Uchwały walnego zgromadzenia krajowego zakładu ubezpieczeń podjęte z naruszeniem przepisu ust. 1 są nieważne, chyba że spełniają wymogi kworum oraz większości głosów bez uwzględnienia głosów nieważnych. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, prawo wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia przysługuje również organowi nadzoru. Przepis art. 425 Kodeksu spółek handlowych stosuje się odpowiednio.

4. Czynności z zakresu reprezentacji krajowego zakładu ubezpieczeń podejmowane z udziałem członków zarządu z naruszeniem przepisu ust. 2 są nieważne. Przepis art. 58 § 3 Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 lub 2, organ nadzoru może, w drodze decyzji, nakazać zbycie akcji w wyznaczonym terminie.

6. Jeżeli akcje nie zostaną zbyte w terminie, o którym mowa w ust. 5, organ nadzoru może nałożyć na akcjonariusza krajowego zakładu ubezpieczeń karę pieniężną do wysokości 10 000 000 zł, ustanowić w krajowym zakładzie ubezpieczeń zarząd komisaryczny lub cofnąć zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

Art. 35m. W przypadku gdy wymagają tego interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, a wnioskodawca wykaże, że nie zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 35h ust. 1 pkt 3, organ nadzoru może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w drodze decyzji, wydanej na wniosek akcjonariusza lub podmiotu dominującego krajowego zakładu ubezpieczeń, uchylić zakazy, o których mowa w art. 35l ust. 1 lub 2. Do wniosku wnioskodawca dołącza informacje, o których mowa w art. 35b ust. 1.

Art. 35n. Podmiot nabywający albo obejmujący akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń, w trybie art. 35 ust. 1, jest obowiązany poinformować o nabyciu lub objęciu krajowy zakład ubezpieczeń, którego akcji nabycie albo objęcie dotyczy, w terminie 14 dni od dnia nabycia albo objęcia.

Art. 35o. 1. Jeżeli uzasadnione jest to potrzebą ostrożnego i stabilnego zarządzania krajowym zakładem ubezpieczeń, z uwagi na ocenę sytuacji finansowej podmiotu, który uzyskał bezpośrednio lub pośrednio prawo wykonywania głosu na walnym zgromadzeniu na poziomach określonych w art. 35 ust. 1 albo stał się bezpośrednio lub pośrednio podmiotem dominującym krajowego zakładu ubezpieczeń lub z uwagi na możliwy wpływ tego podmiotu na zakład ubezpieczeń, a w szczególności w przypadku stwierdzenia, że podmiot ten nie dochowuje zobowiązań, o których mowa w art. 35h ust. 3, organ nadzoru może, w drodze decyzji, zakazać wykonywania prawa głosu z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń posiadanych przez ten podmiot lub wykonywania uprawnień podmiotu dominującego przysługujących temu podmiotowi. Dokonując oceny, czy zachodzi przesłanka do wydania tego zakazu przepisy art. 35h ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest natychmiast wykonalna.

3. Uchwała walnego zgromadzenia krajowego zakładu ubezpieczeń jest nieważna, jeżeli przy jej podejmowaniu wykonano prawo głosu z akcji, w stosunku do których organ nadzoru wydał decyzję, o której mowa w ust. 1, chyba że uchwała spełnia wymogi kworum oraz większości głosów oddanych bez uwzględnienia głosów nieważnych. Prawo wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały przysługuje również organowi nadzoru. Przepis art. 425 Kodeksu spółek handlowych stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli organ nadzoru wydał na podstawie ust. 1 decyzję w przedmiocie zakazu wykonywania uprawnień podmiotu dominującego, przepisy art. 35l ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, organ nadzoru może, w drodze decyzji, nakazać zbycie akcji w wyznaczonym terminie.

6. Jeżeli akcje nie zostaną zbyte w terminie, o którym mowa w ust. 5, organ nadzoru może nałożyć na akcjonariusza krajowego zakładu ubezpieczeń karę pieniężną do wysokości 10 000 000 zł, ustanowić w krajowym zakładzie

ubezpieczeń zarząd komisaryczny lub cofnąć zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

7. Na wniosek akcjonariusza lub podmiotu dominującego organ nadzoru uchyla decyzję wydaną na podstawie ust. 1, jeżeli ustały okoliczności uzasadniające wydanie tej decyzji.

8. Przepisy ust. 1–7 stosuje się odpowiednio w przypadku, o którym mowa w art. 35 ust. 7, do podmiotów będących stronami porozumienia, o którym mowa w tym przepisie.

Art. 36. 1. Podmiot, który zamierza zbyć bezpośrednio lub pośrednio akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń, ma obowiązek każdorazowo powiadomić o zamiarze ich zbycia organ nadzoru nie później niż na 14 dni przed planowanym zbyciem, jeżeli w wyniku zbycia:

1) jego udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu lub w kapitale zakładowym spadłby odpowiednio poniżej 10%, 20%, jednej trzeciej, 50% lub
2) zakład ubezpieczeń przestałby być jego podmiotem zależnym.

2. Zamiar zbycia lub zbycie akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot zależny uważa się za zamiar ich zbycia lub zbycie przez podmiot dominujący.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy podmiotem dominującym jest Skarb Państwa.

4. Przepisy ust. 1–3 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

5. Podmiot zbywający akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń, jest obowiązany poinformować o zbyciu krajowy zakład ubezpieczeń, którego akcji zbycie dotyczy w terminie 14 dni od zbycia.

Art. 37. 1. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek po uzyskaniu informacji zawiadomić organ nadzoru o każdym nabyciu lub objęciu albo zbyciu akcji lub praw z akcji przez akcjonariusza, jeżeli powoduje to powstanie sytuacji, o której mowa w art. 35 ust. 1, art. 36 ust. 1 lub art. 239 ust. 1 i 2.

2. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek dołączyć do rocznego sprawozdania finansowego przedstawianego organowi nadzoru informację o posiadaniu przez każdego akcjonariusza akcji dających mu minimum 5% głosów na walnym zgromadzeniu lub 5% kapitału zakładowego.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera:

1) imię i nazwisko lub nazwę albo firmę akcjonariusza;
2) miejsce zamieszkania i adres zamieszkania lub siedzibę i adres siedziby akcjonariusza;
3) liczbę posiadanych akcji i procent odpowiadających im głosów na walnym zgromadzeniu.

Art. 37a. 1. Członkiem organu zarządzającego dominującego podmiotu ubezpieczeniowego z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być wyłącznie osoba fizyczna, która spełnia łącznie następujące warunki:

1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
2) daje rękojmię należytego pełnienia funkcji członka organu zarządzającego dominującego podmiotu ubezpieczeniowego;
3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie.

2. W przypadku gdy dominujący podmiot ubezpieczeniowy z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie posiada organu zarządzającego, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osoby lub osób odpowiedzialnych za prowadzenie spraw podmiotu.

Art. 37b. 1. W przypadku naruszeń prawa lub innych nieprawidłowości zagrażających wypłacalności zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej, w tym na wniosek organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym siedzibę ma zakład ubezpieczeń, organ nadzoru może podjąć w stosunku do dominującego podmiotu ubezpieczeniowego z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środki określone w art. 209 lub art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2, przy czym górna granica wysokości kary pieniężnej nakładanej na dominujący podmiot ubezpieczeniowy nie może przekroczyć 10 000 000 zł.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru może, w drodze decyzji, zakazać wykonywania praw głosu z akcji lub udziałów posiadanych w zakładzie ubezpieczeń przez dominujący podmiot ubezpieczeniowy.

Art. 37c. 1. Organ nadzoru, po zasięgnięciu opinii organów nadzoru państw członkowskich Unii Europejskiej, w których zezwolenia uzyskały zakłady ubezpieczeń wchodzące w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej, może, w drodze decyzji skierowanej do krajowego zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej i podlegającego nadzorowi dodatkowemu, uznać, że na potrzeby sprawowania nadzoru dodatkowego zgodnie z przepisami ustawy nie uważa się niektórych podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 lit. a–c, za wchodzące w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

2. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, organ nadzoru uwzględnia rolę danego podmiotu w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej oraz prawidłowe i skuteczne wykonywanie nadzoru dodatkowego.

Rozdział 3

Towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych

Art. 38. 1. Zakład ubezpieczeń, który ubezpiecza swoich członków na zasadzie wzajemności, jest towarzystwem ubezpieczeń wzajemnych, zwanym dalej „towarzystwem”.

2. Do umów ubezpieczenia zawieranych z towarzystwem przez podmioty będące członkami tego towarzystwa nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 39. 1. Towarzystwo podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Towarzystwo uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 40. 1. Statut towarzystwa jest sporządzany w formie aktu notarialnego.

2. Statut towarzystwa wymaga przed zarejestrowaniem zatwierdzenia przez organ nadzoru.

3. Zmiany w statucie towarzystwa wymagają przed zarejestrowaniem zatwierdzenia przez organ nadzoru w zakresie:

1) zmiany siedziby lub nazwy;

2) obniżenia kapitału zakładowego;
3) zmiany zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności;
4) tworzenia w ciężar kosztów funduszy, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych rezerw;
5) zmiany zasad reprezentacji towarzystwa;
6) zmian w gospodarowaniu majątkiem i aktywami towarzystwa, w tym w zakresie określenia kompetencji organów towarzystwa oraz spłat z tytułu zobowiązań wobec członków towarzystwa;
7) zmian w funduszu organizacyjnym, z zastrzeżeniem art. 92 ust. 2 pkt 5.

Art. 41. 1. Statut towarzystwa określa w szczególności:
1) nazwę i siedzibę towarzystwa;
2) terytorialny zasięg działalności;
3) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej;
4) zakres rzeczowy działalności z określeniem działu, grup i rodzajów ubezpieczeń oraz zakres działalności reasekuracyjnej;
5) wysokość kapitału zakładowego;
6) zasady wykorzystania nadwyżki bilansowej oraz sposób pokrycia strat;
7) zasady umarzania udziałów;
8) zasady uzyskania i utraty członkostwa oraz rodzaje członkostwa;
9) sposób rozwiązania towarzystwa;
10) zasady dokonywania ogłoszeń towarzystwa, w tym oznaczenie pisma do ogłoszeń;
11) organ uprawniony do zatwierdzania ogólnych warunków ubezpieczenia.

2. Do statutu towarzystwa mogą być włączone ogólne warunki ubezpieczenia.

Art. 42. W towarzystwie mogą być tworzone związki wzajemności członkowskiej, jeżeli tak stanowi statut towarzystwa.

Art. 43. 1. Towarzystwo posiadające ograniczony zakres działalności ze względu na małą liczbę członków oraz niewielką liczbę lub niskie sumy zawieranych umów ubezpieczenia lub niewielki terytorialny zasięg działalności może być uznane przez organ nadzoru za małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych.

2. Organ nadzoru może uznać towarzystwo za małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych, po spełnieniu przez nie następujących warunków:

1) towarzystwo ubezpiecza jedynie swoich członków;
2) członkami towarzystwa jest zdefiniowany w statucie krąg podmiotów;
3) roczny przypis składki nie przekracza równowartości w złotych 5 mln euro.

3. Decyzja o uznaniu towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych przez organ nadzoru za małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego.

4. Do małego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych nie stosuje się przepisów art. 13 ust. 1, jeżeli statut przewiduje wnoszenie przez członków dopłat lub zmniejszenie świadczeń towarzystwa na rzecz członków, a także art. 45 ust. 1, art. 46, art. 47 oraz art. 146 ust. 1.

5. Małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych nie może wykonywać działalności w zakresie reasekuracji czynnej.

6. W razie przekroczenia przez małe towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych kwot rocznego przypisu składki, o której mowa w ust. 2 pkt 3, towarzystwo obowiązane jest zawiadomić o tym organ nadzoru.

7. Od dnia przekroczenia kwoty rocznego przypisu składki, o której mowa w ust. 2 pkt 3, towarzystwo z mocy ustawy kontynuuje działalność jako towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych.

8. Towarzystwo zobowiązane jest dostosować działalność do wymogów ustawy w terminie 12 miesięcy od dnia przekroczenia rocznego przypisu składki, o której mowa w ust. 2 pkt 3.

Art. 44. 1. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, uzyskanie członkostwa musi być związane z zawarciem umowy ubezpieczenia, a jego utrata – z wygaśnięciem stosunku ubezpieczenia.

2. Statut towarzystwa może przewidywać, że towarzystwo będzie ubezpieczało także osoby niebędące członkami towarzystwa. Osoby te nie mogą być zobowiązane do udziału w pokrywaniu straty towarzystwa przez wnoszenie dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

3. Składki od osób, o których mowa w ust. 2, nie mogą stanowić więcej niż 10% składki przypisanej brutto towarzystwa.

Art. 45. 1. Statut towarzystwa przewiduje tworzenie kapitału zapasowego według zasad, o których mowa w art. 396 Kodeksu spółek handlowych, z tym że obniżenie kapitału zapasowego może nastąpić wyłącznie przez pokrycie straty bilansowej.

2. Statut towarzystwa określa system świadczeń członków na rzecz towarzystwa. Przysługujące członkowi należności majątkowe od towarzystwa nie zwalniają tego członka z obowiązku płacenia składek.

3. Statut towarzystwa może przewidywać zmniejszenie świadczeń towarzystwa na rzecz członków z tytułu ubezpieczeń, chyba że przewiduje on nieograniczony udział członków w pokryciu straty w technicznym rachunku ubezpieczeń.

4. Członkowie towarzystwa nie odpowiadają za jego zobowiązania.

Art. 46. 1. Kapitał zakładowy nie może być niższy niż najwyższa wysokość minimalnego kapitału gwarancyjnego wymaganego dla grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy, w zakresie których towarzystwo posiada zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

2. Kapitał zakładowy jest pokrywany w całości wkładem pieniężnym w terminie 30 dni od dnia zarejestrowania towarzystwa.

3. Statut towarzystwa może przewidywać spłacanie kapitału zakładowego tylko z nadwyżek rocznych i w okresie tworzenia kapitału zapasowego osobom, które wniosły kapitał zakładowy, lub niespłacanie kapitału zakładowego określonym osobom.

4. Kapitał zakładowy może być obniżony przez zmniejszenie nominalnej wartości udziałów lub przez umorzenie części udziałów.

5. Osoby, które wniosły kapitał zakładowy, mogą być członkami zarządu towarzystwa lub rady nadzorczej towarzystwa, w zakresie określonym w statucie, do czasu spłacenia kapitału.

6. Spłata kapitału zakładowego osobie, o której mowa w ust. 5, powoduje nabycie udziałów własnych przez towarzystwo.

7. Jeżeli udziały własne nie zostaną zbyte w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia, muszą być umorzone w drodze obniżenia kapitału zakładowego.

8. Udziały własne należy umieścić w bilansie jako osobną pozycję pod nazwą „Udziały własne do zbycia”.

9. Towarzystwo nie może wykonywać samo albo przez pełnomocników uprawnień wynikających z własnych udziałów.

10. Nadwyżka roczna może być przeznaczona na spłatę kapitału zakładowego, o którym mowa w ust. 3, albo na zwiększenie kapitałów własnych i funduszy członkowskich tworzonych w towarzystwie.

Art. 47. Do towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy art. 35–36 i art. 239.

Art. 48. Organami towarzystwa są:

1) zarząd towarzystwa, zwany dalej w niniejszym rozdziale „zarządem”;
2) rada nadzorcza towarzystwa, zwana dalej w niniejszym rozdziale „radą nadzorczą”;
3) walne zgromadzenie członków towarzystwa, zwane dalej w niniejszym rozdziale „walnym zgromadzeniem”.

Art. 49. 1. Zarząd prowadzi sprawy towarzystwa i reprezentuje towarzystwo.

2. Do zarządu mogą być powołane osoby spośród członków towarzystwa lub spoza ich grona.

3. Członków zarządu powołuje i odwołuje walne zgromadzenie, chyba że statut towarzystwa stanowi inaczej.

Art. 50. 1. Mandat członka zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

2. Mandat członka zarządu wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania go ze składu zarządu.

3. Do złożenia rezygnacji przez członka zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie.

Art. 51. Członek zarządu może być w każdym czasie odwołany lub zawieszony w czynnościach. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu.

Art. 52. 1. Prawo członka zarządu do prowadzenia spraw towarzystwa i reprezentowania towarzystwa dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych towarzystwa, z wyjątkiem spraw, które wymagają uchwały walnego zgromadzenia.

2. Prawa członka zarządu do prowadzenia spraw towarzystwa i reprezentowania towarzystwa nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 53. 1. Sposób reprezentowania towarzystwa określa statut towarzystwa. Jeżeli statut towarzystwa nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń woli i podpisywania pism w imieniu towarzystwa jest wymagane współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.

2. Do ustanowienia prokury stosuje się przepisy dotyczące ustanowienia prokury w spółce akcyjnej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają ustanowienia prokury jednoosobowej lub łącznej i nie ograniczają praw prokurentów, wynikających z przepisów o prokurze.

4. Oświadczenia pisemne kierowane do towarzystwa złożone w jego lokalu albo jednemu z członków zarządu lub prokurentowi mają skutek prawny względem towarzystwa.

Art. 54. 1. Oświadczenia pisemne towarzystwa kierowane do oznaczonej osoby zawierają:

1) nazwę towarzystwa, jego siedzibę i adres;
2) oznaczenie sądu rejestrowego i numeru, pod którym towarzystwo jest wpisane do rejestru;
3) imiona i nazwiska członków zarządu.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy oświadczeń woli kierowanych do osób pozostających z towarzystwem w stałych stosunkach umownych.

Art. 55. W umowach między towarzystwem a członkami zarządu, a także w sporach z nimi, towarzystwo reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik wybrany przez walne zgromadzenie.

Art. 56. 1. Członek zarządu nie może bez zgody towarzystwa zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w podmiocie konkurencyjnym. Jeżeli statut towarzystwa nie stanowi inaczej, zgody udziela organ uprawniony do powołania zarządu.

2. W przypadku sprzeczności interesów towarzystwa z osobistymi interesami członka zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest on powiązany osobiście, członek zarządu wstrzymuje się od udziału w rozstrzygnięciu takich spraw i żąda zaznaczenia tego w protokole z posiedzenia zarządu.

Art. 57. Uchwały zarządu są protokołowane. Protokoły zawierają porządek obrad, nazwiska i imiona obecnych członków zarządu, liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały oraz zdania odrębne. Protokoły podpisują obecni na posiedzeniu członkowie zarządu.

Art. 58. 1. Rada nadzorcza składa się co najmniej z pięciu członków powoływanych i odwoływanych przez walne zgromadzenie.

2. Statut towarzystwa może przewidywać inny sposób powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej.

3. Członek zarządu, likwidator i pracownik towarzystwa zajmujący stanowisko głównego księgowego, radcy prawnego lub inne podlegające bezpośrednio członkowi zarządu nie może być równocześnie członkiem rady nadzorczej.

Art. 59. 1. Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością towarzystwa we wszystkich dziedzinach jego działalności.

2. Do kompetencji rady nadzorczej należy w szczególności ocena sprawozdania finansowego, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, badanie sprawozdania zarządu z działalności towarzystwa, badanie wniosków zarządu co do podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia straty bilansowej oraz składanie walnemu zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników powyższej oceny.

3. W celu wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 2, rada nadzorcza może badać każdą czynność towarzystwa, żądać od zarządu i pracowników towarzystwa sprawozdań i wyjaśnień, dokonywać rewizji stanu majątku oraz sprawdzać księgi i dokumenty.

Art. 60. 1. Do kompetencji rady nadzorczej należy również zawieszanie w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków zarządu oraz delegowanie członków rady nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków zarządu niemogących sprawować swoich czynności.

2. W przypadku długotrwałej niemożności sprawowania czynności przez członka zarządu rada nadzorcza niezwłocznie podejmuje odpowiednie działania w celu dokonania zmiany w składzie zarządu.

Art. 61. 1. Statut towarzystwa może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonych czynności.

2. Jeżeli rada nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej czynności, zarząd może zwrócić się do walnego zgromadzenia, aby powzięło uchwałę udzielającą zgody na dokonanie tej czynności.

Art. 62. Rada nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie, może jednak delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych.

Art. 63. 1. Uchwały rady nadzorczej mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni do udziału w posiedzeniu rady nadzorczej. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków rady nadzorczej, chyba że statut towarzystwa stanowi inaczej.

2. Do protokołów rady nadzorczej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące protokołów zarządu.

3. Walne zgromadzenie uchwala dla rady nadzorczej regulamin określający jej organizację i sposób wykonywania czynności.

Art. 64. Najwyższym organem towarzystwa jest walne zgromadzenie. W sprawach niezastrzeżonych w ustawie lub statucie do właściwości innych organów towarzystwa, podejmowanie uchwał należy do walnego zgromadzenia.

Art. 65. 1. Zwyczajne walne zgromadzenie odbywa się w terminie 6 miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

2. Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia, poza innymi sprawami wymienionymi w statucie, jest:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności towarzystwa, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły;
2) powzięcie uchwały o podziale nadwyżki bilansowej albo o pokryciu straty bilansowej;

3) udzielenie członkom organów towarzystwa absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

Art. 66. Walne zgromadzenie odbywa się w siedzibie towarzystwa. Statut towarzystwa może zawierać odmienne postanowienia dotyczące określenia miejsca zwołania walnego zgromadzenia, jednakże walne zgromadzenie może odbywać się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 67. 1. Walne zgromadzenie zwołuje zarząd.

2. Rada nadzorcza ma prawo zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w art. 65 ust. 1, oraz nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane, a zarząd nie zwoła walnego zgromadzenia w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez radę nadzorczą.

3. Statut towarzystwa może przyznać uprawnienie, o którym mowa w ust. 2, także innym osobom.

Art. 68. 1. Członkowie towarzystwa uprawnieni do udziału w walnym zgromadzeniu, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą udziałów lub głosów na walnym zgromadzeniu, mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Żądanie takie należy złożyć na piśmie do zarządu najpóźniej na 30 dni przed proponowanym terminem walnego zgromadzenia.

2. Statut towarzystwa może przyznać uprawnienia, o których mowa w ust. 1, członkom towarzystwa uprawnionym do udziału w walnym zgromadzeniu przedstawiającym mniej niż jedną dziesiątą udziałów lub głosów na walnym zgromadzeniu.

3. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia przedstawienia żądania zarządowi nadzwyczajne walne zgromadzenie nie będzie zwołane, sąd rejestrowy może po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia upoważnić do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia członków towarzystwa uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu, występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego walnego zgromadzenia. Walne zgromadzenie podejmie

uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia ma ponieść towarzystwo.

4. W ogłoszeniach i zawiadomieniach listami poleconymi, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, o zwołaniu nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, o którym mowa w ust. 3, należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.

Art. 69. 1. Walne zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie, którego dokonuje się co najmniej na 21 dni przed terminem walnego zgromadzenia.

2. W ogłoszeniu należy oznaczyć datę, godzinę i miejsce odbycia walnego zgromadzenia oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany statutu towarzystwa należy powołać dotychczas obowiązujące postanowienia, jak również treść projektowanych zmian.

3. Członek towarzystwa uprawniony do udziału w walnym zgromadzeniu, który złoży w towarzystwie przynajmniej jeden udział, może żądać zawiadomienia go listem poleconym, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, wysłanym najpóźniej równocześnie z ogłoszeniem, o terminie i porządku obrad walnego zgromadzenia, a następnie o powziętych uchwałach.

Art. 70. Jeżeli statut towarzystwa nie stanowi inaczej, walne zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim udziałów.

Art. 71. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, walne zgromadzenie otwiera przewodniczący rady nadzorczej albo jego zastępca, a następnie spośród osób uprawnionych do uczestnictwa na walnym zgromadzeniu wybiera się przewodniczącego.

Art. 72. 1. Lista obecności, zawierająca spis uczestników walnego zgromadzenia z wymienieniem liczby udziałów na walnym zgromadzeniu, które każdy z nich przedstawia i służących im głosów, podpisana przez przewodniczącego walnego zgromadzenia, wyłożona jest podczas obrad tego walnego zgromadzenia. Statut towarzystwa może zawierać inne postanowienia w tym zakresie.

2. Na wniosek członków towarzystwa uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu reprezentujących przynajmniej jedną dziesiątą udziałów, lista obecności jest sprawdzona przez wybraną w tym celu komisję, złożoną co najmniej z 3 osób. Wnioskodawcy mają prawo wyboru jednego członka komisji.

Art. 73. 1. Członkowie towarzystwa uprawnieni do udziału w walnym zgromadzeniu mogą uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników.

2. Pełnomocnictwo udzielone jest, pod rygorem nieważności, na piśmie i dołączone do protokołu walnego zgromadzenia.

3. Członek zarządu lub pracownik towarzystwa nie mogą być pełnomocnikami na walnym zgromadzeniu.

Art. 74. Członek towarzystwa uprawniony do udziału w walnym zgromadzeniu nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby, głosować przy powzięciu uchwały, dotyczącej jego odpowiedzialności wobec towarzystwa z jakiegokolwiek tytułu oraz w sprawie przyznania mu wynagrodzenia, umowy między nim a towarzystwem oraz sporu między nim a towarzystwem.

Art. 75. 1. Uchwały walnego zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, jeżeli przepisy statutu towarzystwa lub niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

2. Głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach organów towarzystwa lub likwidatorów oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów towarzystwa lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Tajne głosowanie należy również zarządzić na żądanie choćby jednego z obecnych.

3. Uchwały walnego zgromadzenia są protokołowane przez notariusza.

4. W protokole należy stwierdzić prawidłowość zwołania walnego zgromadzenia i jego zdolność do powzięcia uchwał, wymienić powzięte uchwały, liczbę głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu należy dołączyć odpowiednie dokumenty, w tym dowody zwołania walnego zgromadzenia i listę obecności z podpisami uczestników zgromadzenia.

5. Odpis protokołu zarząd umieści w księdze protokołów. Członkowie towarzystwa uprawnieni do udziału w walnym zgromadzeniu mogą przeglądać księgę protokołów, mogą także żądać wydania poświadczonych przez zarząd odpisów uchwał.

Art. 76. 1. Uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna z prawem, postanowieniami statutu towarzystwa lub dobrymi obyczajami może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko towarzystwu powództwa o uchylenie uchwały.

2. Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje:

1) zarządowi, radzie nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów;
2) członkowi towarzystwa uprawnionemu do udziału w walnym zgromadzeniu, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu;
3) członkowi towarzystwa uprawnionemu do udziału w walnym zgromadzeniu bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu;
4) innym członkom towarzystwa uprawnionym do udziału w walnym zgromadzeniu, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

3. Uchwała walnego zgromadzenia może być zaskarżona przez członka towarzystwa uprawnionego do udziału w walnym zgromadzeniu nawet w przypadku zgodności uchwały z przepisami prawa i statutem towarzystwa, jeżeli jest sprzeczna z interesem towarzystwa lub ma na celu pokrzywdzenie członka towarzystwa uprawnionego do udziału w walnym zgromadzeniu.

4. Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia należy wnieść w terminie 30 dni od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie 6 miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

Art. 77. 1. W sporze dotyczącym uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia pozwane towarzystwo reprezentuje zarząd, jeżeli na mocy uchwały walnego zgromadzenia nie został ustanowiony w tym celu pełnomocnik.

2. Jeżeli zarząd nie może działać za towarzystwo, a brak jest uchwały walnego zgromadzenia o ustanowieniu pełnomocnika, sąd właściwy do rozstrzygnięcia powództwa wyznacza kuratora towarzystwa.

Art. 78. 1. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę ma moc obowiązującą w stosunkach między towarzystwem a wszystkimi członkami towarzystwa uprawnionymi do udziału w walnym zgromadzeniu.

2. W przypadkach, w których ważność czynności dokonanej przez towarzystwo jest zależna od uchwały walnego zgromadzenia, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze.

Art. 79. 1. Zmiana statutu towarzystwa wymaga uchwały walnego zgromadzenia, powziętej większością co najmniej trzech czwartych oddanych głosów.

2. Walne zgromadzenie może upoważnić radę nadzorczą do dokonania w jego uchwałach zmian o charakterze redakcyjnym.

3. Zmiany statutu towarzystwa nie mogą ograniczać praw wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.

Art. 80. Uchwała o rozwiązaniu towarzystwa lub połączeniu z innym towarzystwem zapada większością co najmniej trzech czwartych oddanych głosów.

Art. 81. 1. Towarzystwo może zostać przekształcone w spółkę akcyjną. Do przekształcenia towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych dotyczące powstania spółki akcyjnej.

2. Do przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, wymaga się:

1) sporządzenia planu przekształcenia towarzystwa wraz z załącznikami oraz opinią biegłego rewidenta;
2) powzięcia uchwały o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną i jej zatwierdzenia przez organ nadzoru;
3) powołania członków organów spółki akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia towarzystwa;
4) podpisania, przez członków towarzystwa, statutu spółki akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia towarzystwa;
5) wykreślenia towarzystwa z rejestru i dokonania wpisu do rejestru spółki akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia towarzystwa.

3. Do przygotowania planu przekształcenia towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Art. 82. 1. Uchwała o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną jest podejmowana większością trzech czwartych głosów przez walne zgromadzenie.

2. Uchwała o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną zawiera:

1) nazwę i siedzibę towarzystwa przekształcanego oraz firmę i siedzibę spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa;
2) zasady ustalenia wartości udziałów towarzystwa określonych na podstawie sprawozdania finansowego sporządzanego dla celów przekształcenia;
3) określenie wysokości kapitału zakładowego spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa;
4) sposób objęcia akcji oraz zakres praw przyznanych akcjonariuszom uczestniczącym w spółce akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa, jeżeli przyznanie takich praw jest przewidziane;
5) zakres rzeczowy i terytorialny zasięg działalności spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa;
6) zgodę na brzmienie statutu spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa;
7) nazwiska i imiona członków zarządu oraz rady nadzorczej spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa.

Art. 83. 1. Towarzystwo, na 30 dni przed planowanym podjęciem uchwały o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną, wzywa członków w sposób przewidziany dla ich zawiadamiania, do złożenia oświadczeń o uczestnictwie w powstającej spółce akcyjnej w zakresie:

1) zamiaru objęcia akcji spółki, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa;
2) kontynuowania umowy ubezpieczenia w zakładzie ubezpieczeń, który powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wymaga, pod rygorem nieważności, formy pisemnej.

3. Członkowi, który nie złożył oświadczenia o uczestnictwie w powstającej spółce akcyjnej, przysługuje roszczenie o zapłatę kwoty odpowiadającej wartości jego udziału w towarzystwie, zgodnie ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym dla celów przekształcenia; przysługuje mu również prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia.

4. Towarzystwo ma obowiązek zapłaty kwoty, o której mowa w ust. 3, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przekształcenia towarzystwa w spółkę akcyjną.

5. Roszczenie o zapłatę kwoty, o której mowa w ust. 3, przedawnia się z upływem 2 lat od dnia powzięcia uchwały o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną.

Art. 84. Oświadczenia członków towarzystwa o nieuczestniczeniu w powstającej spółce akcyjnej przedstawia się na walnym zgromadzeniu, które ma podjąć uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną.

Art. 85. 1. Członkowie towarzystwa przystępujący do spółki powstałej w wyniku przekształcenia obejmują akcje proporcjonalnie do ich udziałów.

2. Jeżeli kapitał zakładowy nie został w całości objęty w sposób, o którym mowa w ust. 1, musi być do pełnej wysokości uzupełniony nowymi akcjami. Akcje te są w całości obejmowane za wkłady pieniężne.

Art. 86. 1. Uchwała o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną jest zatwierdzana przez organ nadzoru.

2. Wniosek o zatwierdzenie uchwały o przekształceniu powinien zawierać:

1) plan przekształcenia, o którym mowa w art. 81 ust. 2 pkt 1;
2) uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną;
3) sprawozdanie finansowe przekształcanego towarzystwa;
4) dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych wolnych od obciążeń w wysokości równej kapitałowi zakładowemu wraz z oświadczeniem o przeznaczeniu ich na pokrycie kapitału zakładowego;
5) informacje o obejmujących akcje osobach, które nie były członkami przekształcanego towarzystwa;
6) oświadczenia członków towarzystwa o nieuczestniczeniu w powstającej spółce akcyjnej, jako głos odrębny.

Art. 87. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną, jeżeli są spełnione następujące warunki:

1) został złożony wniosek spełniający warunki określone w art. 86 ust. 2;
2) przekształcenie towarzystwa w spółkę akcyjną jest zgodne z przepisami prawa;

3) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umowy ubezpieczenia są należycie zabezpieczone.

Art. 88. 1. Zarząd zgłosi do rejestru przekształcenie towarzystwa w spółkę akcyjną.

2. Towarzystwo staje się spółką akcyjną z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla z rejestru towarzystwo przekształcane (dzień przekształcenia).

Art. 89. 1. Majątek przekształconego towarzystwa staje się majątkiem powstałej spółki akcyjnej.

2. Do majątku powstałej spółki i do akcji wydawanych akcjonariuszom stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych dotyczące wkładów niepieniężnych i akcji wydawanych za te wkłady.

Art. 90. 1. Spółce akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia przysługują wszystkie prawa i obowiązki, które przysługiwały towarzystwu przed przekształceniem.

2. Spółka akcyjna staje się podmiotem zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, które zostało przyznane towarzystwu przed jego przekształceniem.

Art. 91. 1. Powstała spółka akcyjna ogłosi trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim o przekształceniu i poinformuje pisemnie ubezpieczonych, którzy nie byli członkami przekształcanego towarzystwa, o przysługującym im prawie do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w okresie 3 miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia.

2. Pierwsze ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być dokonane w terminie 7 dni od dnia przekształcenia, a pozostałe w odstępach nie krótszych niż 7 dni i nie dłuższych niż 14 dni.

Rozdział 4

Warunki wykonywania działalności ubezpieczeniowej przez krajowe zakłady ubezpieczeń

Art. 92. 1. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej dla krajowego zakładu ubezpieczeń wydaje, w drodze decyzji, po rozpatrzeniu wniosku założycieli zakładu ubezpieczeń, organ nadzoru.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) określenie nazwy lub firmy, siedziby i adresu, zasięgu terytorialnego i rzeczowego zakresu działalności krajowego zakładu ubezpieczeń;
2) określenie wysokości kapitału zakładowego;
3) wskazanie założycieli krajowego zakładu ubezpieczeń;
4) wskazanie formy prawnej, w jakiej ma być wykonywana działalność;
5) określenie wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji krajowego zakładu ubezpieczeń i zorganizowanie sieci przedstawicielstw; wymóg ten nie dotyczy przypadku, gdy akwizycja na rzecz zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w art. 38 ust. 1, będzie prowadzona przez struktury własne założycieli zakładu ubezpieczeń;
6) wskazanie imion i nazwisk osób przewidzianych na członków zarządu i rady nadzorczej;
7) wskazanie imienia i nazwiska aktuariusza, osoby której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz doradcy inwestycyjnego w przypadku, gdy obowiązek zatrudnienia tej osoby wynika z ustawy.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

1) projekt statutu krajowego zakładu ubezpieczeń;
2) projekty ogólnych warunków ubezpieczenia ryzyk, w zakresie których ma być wydane zezwolenie;
3) sprawozdania finansowe założycieli, obejmujące bilanse, rachunki zysków i strat, sprawozdania z przepływu środków pieniężnych za ostatnie trzy lata przed datą złożenia wniosku lub z całego okresu działalności, jeżeli założyciel wykonuje działalność gospodarczą przez czas krótszy niż okres trzech lat – w przypadku gdy obowiązek sporządzania takich sprawozdań finansowych

założycieli, z prowadzonej przez nich działalności gospodarczej, wynika z odrębnych przepisów prawa;

4) noty objaśniające do sprawozdań, o których mowa w pkt 3;

5) wyliczenie marginesu wypłacalności i wyliczenie wartości środków własnych – w przypadku gdy założycielem jest zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji;

6) sprawozdania bankowe z przepływu środków pieniężnych na rachunkach bankowych, obejmujące okres roku do dnia złożenia wniosku, zeznania podatkowe, składane na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, za ostatnie trzy lata podatkowe, oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego i funduszu organizacyjnego – w przypadku założycieli będących osobami fizycznymi, które nie mają obowiązku sporządzania sprawozdań finansowych;

7) oświadczenia założycieli o kapitale zakładowym ze wskazaniem podmiotów obejmujących akcje lub udziały, sposobu objęcia akcji lub udziałów, ilości obejmowanych akcji lub udziałów oraz rodzaju akcji lub udziałów;

8) dowód posiadania przez założycieli środków finansowych wolnych od obciążeń w wysokości równej kapitałowi zakładowemu i funduszowi organizacyjnemu wraz z oświadczeniem o przeznaczeniu ich na pokrycie kapitału zakładowego i funduszu organizacyjnego;

9) plan działalności, obejmujący okres pierwszych trzech lat obrotowych działalności;

10) zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego lub odpis ze stosownego rejestru wystawiony poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, wydany nie później niż 3 miesiące przed złożeniem wniosku – w przypadku gdy założycielem jest osoba prawna;

11) zaświadczenie organu nadzoru właściwego dla siedziby zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub zagranicznego zakładu reasekuracji, dotyczące wykonywanej przez wnioskodawcę działalności oraz spełnienia wymogów w zakresie wypłacalności;

12) poświadczone notarialnie kopie stron dowodu osobistego, zawierające serię i numer dowodu osobistego, imię i nazwisko, numer ewidencyjny PESEL, oznaczenie organu wydającego dowód osobisty oraz datę wydania dowodu

osobistego albo poświadczoną notarialnie kopię paszportu – w przypadku założycieli będących osobami fizycznymi;

13) życiorysy założycieli będących osobami fizycznymi oraz osób przewidzianych na członków zarządu, członków rady nadzorczej i aktuariusza;

14) zgody osób przewidzianych na członków zarządu oraz rady nadzorczej na objęcie stanowisk w zakładzie ubezpieczeń oraz oświadczenie aktuariusza o wyrażeniu zgody na wykonywanie obowiązków w krajowym zakładzie ubezpieczeń;

15) poświadczenie odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia zawodowego osób przewidzianych na członków zarządu i rady nadzorczej, w tym kopie świadectw pracy i dokumentów potwierdzających wykształcenie;

16) poświadczoną kopię decyzji o wpisie aktuariusza do rejestru aktuariuszy;

17) dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym osoby proponowanej na stanowisko aktuariusza, w tym kopie świadectw pracy i dokumentów potwierdzających wykształcenie;

18) zaświadczenie albo oświadczenie o niekaralności osób proponowanych na członków zarządu i rady nadzorczej oraz aktuariusza;

19) oświadczenia założycieli oraz osób przewidzianych na członków zarządu i członków rady nadzorczej o toczących się przeciwko nim postępowaniach sądowych w związku ze sprawą gospodarczą;

20) oświadczenia założycieli oraz osób przewidzianych na członków zarządu i członków rady nadzorczej o uczestnictwie w organach zarządzających i nadzorujących spółek handlowych;

21) oświadczenie doradcy inwestycyjnego o wyrażeniu zgody na zatrudnienie – w przypadku wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu I grupa 3 załącznika do ustawy;

22) listę reprezentantów do spraw roszczeń, którzy zostaną ustanowieni w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej – w przypadku wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika;

23) oświadczenie założycieli, czy krajowy zakład ubezpieczeń będzie podmiotem zależnym lub podmiotem ze znaczącym udziałem kapitałowym:
   a) zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, instytucji kredytowej lub firmy inwestycyjnej, które uzyskały odpowiednie zezwolenia na wykonywanie działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej,
   b) podmiotu dominującego w stosunku do zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, instytucji kredytowej lub firmy inwestycyjnej, które uzyskały odpowiednie zezwolenia na wykonywanie działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej,
   c) osoby fizycznej lub prawnej, posiadającej znaczący udział kapitałowy w zakładzie ubezpieczeń, zakładzie reasekuracji, instytucji kredytowej lub firmie inwestycyjnej, które uzyskały odpowiednie zezwolenia na wykonywanie działalności w państwie członkowskim Unii Europejskiej

   – z informacją o nazwach i adresach siedziby podmiotów, o których mowa w lit. a–c.

3a. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 10 i 18, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, powinny być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski. Tłumaczenie powinno być sporządzone przez tłumacza przysięgłego lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Dokumenty urzędowe przed tłumaczeniem powinny być zalegalizowane przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

4a. Organ nadzoru może, w uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy prawo kraju właściwego nie przewiduje sporządzania określonych dokumentów, o których mowa w ust. 3, odstąpić od wymogu złożenia dokumentów, zastępując je oświadczeniem wnioskodawcy lub osoby, której sprawa dotyczy.

5. Organ nadzoru może żądać od założycieli krajowego zakładu ubezpieczeń informacji dotyczących ich:

1) struktury własnościowej;

2) sytuacji finansowej;
3) dotychczasowej działalności.

Art. 93. 1. Plan działalności, o którym mowa w art. 92 ust. 3 pkt 9, określa dane i warunki, jakie ze względu na rodzaj i rozmiar prowadzonych ubezpieczeń są niezbędne do zapewnienia zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań. Plan działalności zawiera w szczególności:

1) określenie rodzaju ryzyk, które krajowy zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać;
2) program reasekuracji określający formę i zakres reasekuracji oraz reasekuratorów;
3) określenie źródeł finansowania środków w wysokości minimalnego kapitału gwarancyjnego i marginesu wypłacalności;
4) oszacowanie kosztów utworzenia administracji krajowego zakładu ubezpieczeń i organizacji działalności z określeniem źródeł finansowania tych kosztów;
5) określenie środków będących w posiadaniu krajowego zakładu ubezpieczeń, które są niezbędne do wykonania usług świadczenia pomocy, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać ryzyka określone w dziale II grupa 18 załącznika do ustawy;
6) określenie organizacji działalności ubezpieczeniowej, w tym:
   a) struktury organizacyjnej krajowego zakładu ubezpieczeń,
   b) sposobu zawierania umów ubezpieczenia,
   c) zasad akceptacji ryzyk,
   d) sposobu ustalania stawek ubezpieczeniowych,
   e) sposobu ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
   f) przyjętych zasad rachunkowości, w szczególności zasad rozliczania kosztów, w tym kosztów administracyjnych i kosztów akwizycji,
   g) systemu ustalania wartości odszkodowań lub świadczeń,
   h) systemu zarządzania aktywami,
   i) systemu kontroli wewnętrznej.

2. Do planu działalności, o którym mowa w art. 92 ust. 3 pkt 9, dołącza się rachunek symulacyjny pierwszych 3 lat obrotowych działalności, obejmujący:

1) oszacowanie kosztów działalności ubezpieczeniowej, w tym kosztów administracyjnych i kosztów akwizycji;

2) oszacowanie składki i świadczeń z wyróżnieniem działalności bezpośredniej i reasekuracji;
3) oszacowanie liczby zawieranych umów ubezpieczenia, stopy wypowiedzeń umów i wartości sum ubezpieczenia, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać ryzyka określone w dziale I załącznika do ustawy;
4) oszacowanie i wskazanie źródeł finansowania środków niezbędnych do pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności;
5) projekt:
   a) bilansu,
   b) ogólnego rachunku zysków i strat,
   c) zbiorczego technicznego rachunku ubezpieczeń,
   d) technicznych rachunków ubezpieczeń dla grup ubezpieczeń,
   e) wyliczenia środków własnych oraz marginesu wypłacalności i kapitału gwarancyjnego;
6) uzasadnienie oszacowanych wartości, o których mowa w pkt 1–4.

Art. 93a. Jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 92 ust. 3 pkt 23, przed wydaniem zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej organ nadzoru występuje na piśmie do właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie informacji dotyczących:
1) nadzorowanego przez ten organ zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, instytucji kredytowej lub firmy inwestycyjnej,
2) założycieli, akcjonariuszy lub udziałowców podmiotów, o których mowa w pkt 1,
3) podmiotów dominujących w stosunku do podmiotów, o których mowa w pkt 1,
4) osób fizycznych lub prawnych posiadających znaczący udział kapitałowy w podmiotach, o których mowa w pkt 1

– które mogą być przydatne dla oceny, czy założyciele, akcjonariusze, udziałowcy lub osoby przewidziane na członków zarządu lub rady nadzorczej krajowego zakładu ubezpieczeń dają rękojmię prowadzenia spraw krajowego zakładu ubezpieczeń w sposób należyty.

Art. 94. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej jest wydawane w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy.

Art. 95. W zezwoleniu, o którym mowa w art. 92, określa się:

1) nazwę lub firmę, siedzibę i adres, zasięg terytorialny i rzeczowy zakres działalności krajowego zakładu ubezpieczeń;
2) wysokość kapitału zakładowego;
3) założycieli krajowego zakładu ubezpieczeń;
4) formę organizacyjną działalności krajowego zakładu ubezpieczeń;
5) imiona i nazwiska osób przewidzianych na członków pierwszego zarządu.

Art. 96. 1. Na wniosek założycieli zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w art. 38 ust. 1, organ nadzoru może wydać promesę zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

2. W promesie organ nadzoru określa okres jej ważności, który nie może być krótszy niż 6 miesięcy.

3. W okresie ważności promesy organ nadzoru nie może odmówić wydania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, chyba że nastąpią zmiany w zakresie wniosku, dokumentów i informacji, o których mowa w art. 92.

4. Odmowa wydania promesy zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej może nastąpić z przyczyn, o których mowa w art. 98, z wyłączeniem ust. 1 pkt 5 i 6 tego artykułu.

Art. 97. 1. Zmiana zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności krajowego zakładu ubezpieczeń wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Zezwolenie jest wydawane na wniosek krajowego zakładu ubezpieczeń.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera informacje, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się plan działalności, o którym mowa w art. 92 ust. 3 pkt 9, oraz odpowiednio inne dokumenty, o których mowa w art. 92 ust. 3.

Art. 98. 1. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej nie może być wydane, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

1) wniosek o wydanie zezwolenia i dołączone do niego dokumenty nie spełniają wymagań określonych w ustawie;
2) w skład zarządu lub rady nadzorczej krajowego zakładu ubezpieczeń wchodzą osoby, które nie spełniają wymogów określonych w ustawie;
3) założyciele krajowego zakładu ubezpieczeń byli karani za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu;
4) założyciele krajowego zakładu ubezpieczeń nie dają rękojmi prowadzenia spraw krajowego zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia;
5) założyciele krajowego zakładu ubezpieczeń nie udowodnią posiadania środków finansowych w wysokości równej co najmniej funduszowi organizacyjnemu i ustalonym w planie działalności wartościom emisji akcji (udziałów) krajowego zakładu ubezpieczeń;
6) założyciele posługują się wartościami majątkowymi pochodzącymi z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł;
7) plan działalności krajowego zakładu ubezpieczeń nie zapewnia zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań;
8) (uchylony).

2. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, nie może być wydane, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń nie przedłoży listy reprezentantów do spraw roszczeń.

Art. 99. W przypadkach, o których mowa w art. 35 lub art. 239, przepisy art. 98 ust. 1 pkt 3–6 stosuje się odpowiednio do akcjonariuszy albo udziałowców zakładu ubezpieczeń przy wtórnym nabyciu akcji albo udziałów.

Art. 100. 1. Krajowy zakład ubezpieczeń jest obowiązany rozpocząć wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy od dnia wydania zezwolenia.

2. Za dzień rozpoczęcia wykonywania działalności ubezpieczeniowej uważa się dzień zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia.

3. Krajowy zakład ubezpieczeń jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o zaprzestaniu wykonywania działalności ubezpieczeniowej lub zawierania umów ubezpieczenia w danej grupie ubezpieczeń w terminie 7 dni.

Art. 101. 1. Organ nadzoru może cofnąć krajowemu zakładowi ubezpieczeń w drodze decyzji zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń, jeżeli:

1) przestał spełniać warunki wymagane do uzyskania zezwolenia lub
2) wykonuje działalność z naruszeniem prawa, statutu, planu działalności lub nie zapewnia zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań, lub
3) nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności, lub
4) zaprzestanie wykonywania działalności ubezpieczeniowej przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, lub
5) złoży wniosek o cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej;
6) nie rozpoczął wykonywania działalności ubezpieczeniowej w terminie, o którym mowa w art. 100 ust. 1;
7) jeżeli w stosunku odpowiednio do akcjonariuszy albo udziałowców zakładu ubezpieczeń zaistniały przesłanki określone w art. 98 ust. 1 pkt 3–6.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie w zakresie grup ubezpieczeń, w których działalność ubezpieczeniowa nie została rozpoczęta.

3. Organ nadzoru cofa zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, w przypadku stwierdzenia braku reprezentanta do spraw roszczeń w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

4. W przypadku cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń, organ nadzoru może ograniczyć lub zakazać krajowemu zakładowi ubezpieczeń swobodnego

rozporządzania jego aktywami oraz zaciągania zobowiązań lub przekazać zarząd majątkiem zakładu ubezpieczeń wyznaczonej osobie.

5. Z dniem przekazania zarządu majątkiem wyznaczonej osobie prawo reprezentacji krajowego zakładu ubezpieczeń w zakresie praw i obowiązków, których przedmiotem jest majątek krajowego zakładu ubezpieczeń, przechodzi na wyznaczoną osobę.

6. Z dniem przekazania zarządu majątkiem wyznaczonej osobie, kompetencje organów krajowego zakładu ubezpieczeń w zakresie praw i obowiązków, których przedmiotem jest majątek krajowego zakładu ubezpieczeń, ulegają zawieszeniu do dnia upływu terminu sprawowania zarządu przez wyznaczoną osobę.

7. Organ nadzoru ustala wynagrodzenie za sprawowanie zarządu majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń przez wyznaczoną osobę. Koszty zarządu majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń przez wyznaczoną osobę ponosi krajowy zakład ubezpieczeń.

8. Osoba wyznaczona do sprawowania zarządu majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń otrzymuje w razie potrzeby urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy na czas pełnienia tej funkcji. Okres bezpłatnego urlopu zalicza się do okresów pracy oraz innych okresów, od których zależy nabycie uprawnień pracowniczych.

9. Organ nadzoru w decyzji o przekazaniu zarządu majątkiem, o którym mowa w ust. 4, określa:

1) osobę, której przekazuje się zarząd majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń;
2) okres, na który jest ustanawiany zarząd majątkiem;
3) szczegółowe zadania zarządu majątkiem;
4) sposób wykonywania zadań zarządu majątkiem;
5) wysokość wynagrodzenia za zarząd majątkiem.

10. Decyzja, o której mowa w ust. 1 i 4, jest natychmiast wykonalna.

11. Organ nadzoru, w terminie 7 dni od dnia wydania decyzji, trzykrotnie ogłasza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim informację o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

Art. 102. W przypadku cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej:

1) krajowy zakład ubezpieczeń nie może zawierać umów ubezpieczenia;

2) umowy ubezpieczenia już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się;
3) sumy ubezpieczeń zawartych umów ubezpieczenia nie mogą być podwyższane;
4) krajowy zakład ubezpieczeń nie może zawierać umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej;
5) umowy reasekuracji czynnej i umowy retrocesji czynnej już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się;
6) krajowy zakład ubezpieczeń nie może przyjmować nowych cesji w ramach zawartych umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej;
7) krajowy zakład ubezpieczeń nie może zwiększać odpowiedzialności w ramach zawartych umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej.

Rozdział 5

Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń

Art. 103. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 104. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może podejmować i wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadzie wzajemności.

2. Zasady wzajemności, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się do państw należących do Światowej Organizacji Handlu.

3. Podjęcie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 6, wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 105. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może podejmować i wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie przez główny oddział, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 6.

2. Główny oddział działa na podstawie przepisów prawa polskiego i statutu głównego oddziału sporządzanego przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, w formie aktu notarialnego.

3. Statut głównego oddziału i jego zmiany podlegają zatwierdzeniu przez organ nadzoru.

4. Statut głównego oddziału określa w szczególności:

1) strukturę organizacyjną głównego oddziału;
2) zasady tworzenia jednostek terenowych oraz zasady ich reprezentacji;
3) rodzaje rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych przez główny oddział i metody ich tworzenia;
4) zasady rozliczeń z centralą zagranicznego zakładu ubezpieczeń.

5. Główny oddział podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego i może rozpocząć działalność z chwilą dokonania wpisu.

6. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego może zostać dokonany po uzyskaniu zezwolenia organu nadzoru na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 106. 1. Główny oddział może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywany.

2. Głównym oddziałem kieruje dyrektor głównego oddziału.

3. Dyrektor głównego oddziału i jego zastępcy muszą każdorazowo spełniać następujące wymagania:

1) posiadać pełną zdolność do czynności prawnych;
2) posiadać wyższe wykształcenie uzyskane w Polsce lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa;
3) nie być skazanym za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu;
4) dawać rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty.

3a. Równoczesne pełnienie funkcji dyrektora głównego oddziału lub jego zastępcy, przez tę samą osobę w głównych oddziałach zagranicznych zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność w zakresie działu I i działu II załącznika do ustawy, nie może być uznane za naruszenie spełnienia wymagania, o którym mowa w ust. 3 pkt 4.

4. Co najmniej dwie osoby, o których mowa w ust. 3, w tym dyrektor głównego oddziału, muszą posiadać udowodnioną znajomość języka polskiego.

4a. Organ nadzoru, na wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń, odstąpi, w drodze decyzji, od wymogu znajomości języka polskiego, o którym mowa w ust. 4, jeżeli nie jest to niezbędne ze względów nadzoru ostrożnościowego, biorąc w szczególności pod uwagę zakres działalności zakładu ubezpieczeń.

4b. Organ nadzoru, na wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń, może odstąpić, w drodze decyzji, od stosowania wymogu posiadania wyższego wykształcenia uzyskanego w Polsce lub wykształcenia uzyskanego w innym państwie, będącego wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, uwzględniając w szczególności doświadczenie zawodowe kandydata na dyrektora głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub jego zastępcy.

5. Co najmniej dwie osoby, o których mowa w ust. 3, w tym dyrektor głównego oddziału, powinny posiadać doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń.

6. Prawo reprezentacji głównego oddziału przysługuje dyrektorowi i jednemu z zastępców lub dwóm zastępcom łącznie.

7. Dyrektor głównego oddziału oraz jego zastępcy są ujawniani w Krajowym Rejestrze Sądowym.

8. Główny oddział jest obowiązany przechowywać wszelkie dokumenty dotyczące jego działalności w siedzibie głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

9. Główny oddział ma swoją siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscowości wskazanej w zezwoleniu.

10. (uchylony).

Art. 107. 1. Organ nadzoru, na wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń, wydaje, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) nazwę i siedzibę zagranicznego zakładu ubezpieczeń oraz nazwę państwa, w którym znajduje się jego siedziba;
2) siedzibę oraz rzeczowy zakres działalności głównego oddziału;
3) imiona i nazwiska osób przewidzianych na dyrektora głównego oddziału, jego zastępców, aktuariusza, osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg

rachunkowych oraz doradcy inwestycyjnego, w przypadku gdy obowiązek zatrudnienia tej osoby wynika z ustawy.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

1) statut zagranicznego zakładu ubezpieczeń;
2) projekty ogólnych warunków ubezpieczeń, w zakresie których ma być wydane zezwolenie;
3) wyliczenie marginesu wypłacalności i wyliczenie wartości środków własnych zagranicznego zakładu ubezpieczeń;
4) plan działalności spełniający warunki, o których mowa w art. 93, dotyczący prowadzenia głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obejmujący okres pierwszych 3 lat działalności;
5) projekt statutu głównego oddziału;
6) zaświadczenie organu nadzoru ubezpieczeniowego państwa, w którym znajduje się siedziba zagranicznego zakładu ubezpieczeń, o posiadaniu przez ten zakład ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej oraz o posiadaniu środków własnych oraz informację o sytuacji finansowej tego zakładu ubezpieczeń;
7) sprawozdanie finansowe za okres ostatnich 3 lat działalności zagranicznego zakładu ubezpieczeń wraz z opinią biegłego rewidenta;
8) dowód, że krajowe zakłady ubezpieczeń mogą podjąć działalność ubezpieczeniową na terytorium kraju, w którym zakład ubezpieczeń ma siedzibę; wymóg ten nie dotyczy krajów, z którymi Rzeczpospolita Polska podpisała stosowne umowy międzynarodowe;
9) informacje o wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji głównego oddziału i zorganizowanie jego jednostek terenowych;
10) wskazanie źródeł środków finansowych niezbędnych do wypłacenia świadczeń ubezpieczeniowych i pokrycia marginesu wypłacalności;
11) zgodę osoby proponowanej na stanowisko dyrektora głównego oddziału oraz osób proponowanych na stanowiska jego zastępców, a także zgodę aktuariusza – na wykonywanie obowiązków w głównym oddziale;
12) życiorysy osób proponowanych na stanowiska dyrektora głównego oddziału i jego zastępców oraz aktuariusza;

13) dokumenty potwierdzające odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń osoby proponowanej na stanowisko dyrektora i osób proponowanych na stanowiska jego zastępców, w tym kopie świadectw pracy i dokumentów potwierdzających wykształcenie;
14) dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym osoby proponowanej na stanowisko aktuariusza, w tym kopie świadectw pracy i dokumentów potwierdzających wykształcenie oraz kopię decyzji o wpisie do rejestru aktuariuszy;
15) zaświadczenie albo oświadczenie o niekaralności osób proponowanych na stanowiska dyrektora głównego oddziału i jego zastępców oraz aktuariusza;
16) oświadczenie osób proponowanych na stanowiska dyrektora głównego oddziału i jego zastępców oraz aktuariusza o toczących się przeciwko nim postępowaniach sądowych w związku ze sprawą gospodarczą oraz o uczestnictwie w organach zarządzających i nadzorujących spółek handlowych;
17) oświadczenie doradcy inwestycyjnego o wyrażeniu zgody na zatrudnienie – w przypadku wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu I grupa 3 załącznika do ustawy;
18) listę ustanowionych w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej reprezentantów do spraw roszczeń – w przypadku wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika.

3a. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 15, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, powinny być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski. Tłumaczenie powinno być sporządzone przez tłumacza przysięgłego lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej. Dokumenty

urzędowe przed tłumaczeniem powinny być zalegalizowane przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 108. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 107 ust. 1, jest wydawane na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie jednej lub więcej grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy.

2. Zezwolenie może być wydane, jeżeli w państwie, w którym znajduje się siedziba zagranicznego zakładu ubezpieczeń, zakład ten posiada odpowiednie zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej we wnioskowanym zakresie i działa w formie spółki akcyjnej albo towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

3. Wymóg co do formy, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy podmiotów zagranicznych wykonujących działalność ubezpieczeniową, których siedziba znajduje się w państwach należących do Światowej Organizacji Handlu.

Art. 109. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń, który złożył wniosek o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez główny oddział lub uzyskał takie zezwolenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, może złożyć wniosek o przyznanie mu łącznie następujących uprawnień:

1) obliczenia marginesu wypłacalności, o którym mowa w art. 116, w odniesieniu do wyników całej działalności, którą zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje przez główne oddziały mające siedziby na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej;
2) złożenia kaucji, o której mowa w art. 113, jedynie na terytorium jednego spośród państw członkowskich Unii Europejskiej, na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały;
3) umiejscowienia aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na terytorium jednego spośród państw członkowskich Unii Europejskiej, na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały.

2. Zagraniczny zakład ubezpieczeń występuje o przyznanie uprawnień, o których mowa w ust. 1, do organu nadzoru oraz właściwych organów państw

członkowskich Unii Europejskiej, w których zamierza on wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główny oddział.

3. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, zagraniczny zakład ubezpieczeń ma obowiązek wskazać właściwy organ nadzoru jednego spośród państw członkowskich Unii Europejskiej na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały. Wskazany we wniosku właściwy organ będzie sprawować nadzór nad wypłacalnością zagranicznego zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do jego działalności wykonywanej przez główne oddziały na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. W państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym ma siedzibę wskazany właściwy organ nadzoru składana jest kaucja, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane, gdy wyrażą na to zgodę właściwe organy wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały i na terytorium których złożył wniosek, o którym mowa w ust. 1. Organ nadzoru udziela zgody w drodze decyzji, po dokonaniu w szczególności oceny sytuacji finansowej zagranicznego zakładu ubezpieczeń, w tym jego wypłacalności.

5. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, przysługują po wyrażeniu zgody, o której mowa w ust. 4, od dnia przekazania informacji przez wskazany właściwy organ nadzoru, o którym mowa w ust. 3, organom nadzoru pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały, o zamiarze sprawowania nadzoru nad wypłacalnością tego zakładu ubezpieczeń.

6. Organ nadzoru przekaże lub wystąpi do właściwych organów nadzoru państw członkowskich Unii Europejskiej na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać lub wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały – informacje niezbędne do sprawowania nadzoru nad wypłacalnością zagranicznego zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do jego działalności wykonywanej przez główny oddział na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej.

7. Na wniosek jednego lub kilku zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej zgoda na przyznanie uprawnień, o których mowa w ust. 1, może być cofnięta równocześnie przez wszystkie zainteresowane państwa członkowskie Unii Europejskiej. Organ nadzoru cofa zgodę w drodze decyzji.

8. Nadzór sprawowany przez wskazany właściwy organ nadzoru, o którym mowa w ust. 3, jest traktowany tak jak nadzór, o którym mowa w rozdziale 6.

Art. 110. 1. Powołanie dyrektora głównego oddziału i jednego z jego zastępców następuje za zgodą organu nadzoru, chyba że powołanie dotyczy osób, które pełniły te funkcje w poprzedniej kadencji. O wyrażenie zgody występuje zagraniczny zakład ubezpieczeń.

2. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji.

3. Organ nadzoru może, w drodze decyzji, odmówić wyrażenia zgody na powołanie danej osoby na stanowisko dyrektora głównego oddziału lub jego zastępcy, jeżeli osoba ta nie spełnia warunków określonych w art. 106 ust. 3–5.

4. W przypadku odmowy udzielenia przez organ nadzoru zgody, o której mowa w ust. 1, powołanie osób, o których mowa w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

5. Jeżeli wymogi określone w ust. 1 oraz w art. 106 ust. 4–5 nie są spełnione w związku z rezygnacją, śmiercią lub odwołaniem dyrektora głównego oddziału lub jego zastępcy, zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany, w terminie 6 miesięcy, dostosować swoją działalność do wymogów określonych w przepisach ustawy.

Art. 111. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany rozpocząć wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy od dnia wydania zezwolenia.

Art. 112. Zmiana rzeczowego zakresu działalności głównego oddziału wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 113. 1. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być rozpoczęte po złożeniu kaucji, w celu zabezpieczenia jego przyszłych zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia zawartych przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Kaucja wynosi równowartość minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego.

3. Kaucja jest utrzymywana przez cały okres działalności głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Kaucja wraz z oprocentowaniem jest zaliczana na poczet posiadanych środków własnych i podlega zdeponowaniu na wyodrębnionym, oprocentowanym rachunku w banku mającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który posiada fundusze własne w wysokości stanowiącej równowartość w złotych co najmniej 100 mln euro.

5. Kaucja wraz z oprocentowaniem podlega zwrotowi zagranicznemu zakładowi ubezpieczeń po zaspokojeniu wszystkich roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia zawartych za pośrednictwem głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Kaucja nie podlega egzekucji; zaspokojenie z kaucji za zgodą organu nadzoru wydaną w drodze decyzji może nastąpić jedynie w trakcie likwidacji głównego oddziału.

Art. 114. 1. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń nie może być wydane, jeżeli:

1) wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń nie spełnia warunków określonych w ustawie lub
2) osoby proponowane na stanowiska dyrektora głównego oddziału i jego zastępców nie spełniają wymogów określonych w ustawie, lub
3) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
4) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie posiada środków finansowych w wysokości równej co najmniej funduszowi organizacyjnemu i środków własnych głównego oddziału ustalonych w planie działalności, lub
5) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie posiada środków finansowych niezbędnych do zapewnienia pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych głównego oddziału, lub
6) zagraniczny zakład ubezpieczeń posługuje się wartościami majątkowymi pochodzącymi z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, lub

7) plan działalności nie zapewnia zdolności do wykonywania zobowiązań głównego oddziału, lub
8) wykonywanie działalności zagraża obronności, bezpieczeństwu państwa lub bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu.

2. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń w zakresie działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, nie może być wydane, jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń nie przedłoży listy reprezentantów do spraw roszczeń.

Art. 115. Główny oddział jest obowiązany do tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, o których mowa w art. 149 ust. 1 pkt 2, na pokrycie zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych przez główny oddział umów ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 116. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany posiadać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny, przy czym podstawą do wyliczenia marginesu wypłacalności jest:
1) wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych głównego oddziału oraz wielkość sum ubezpieczenia umów zawartych przez główny oddział, w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w dziale I grupy 1–3 lub 4 załącznika do ustawy;
2) składka lub świadczenie głównego oddziału w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w dziale I grupa 5 załącznika do ustawy;
3) składka lub świadczenie głównego oddziału w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w dziale II załącznika do ustawy.

Art. 117. Przepisy określające uprawnienia organu nadzoru w stosunku do organów zakładu ubezpieczeń stosuje się odpowiednio do dyrektora głównego oddziału i jego zastępców.

Art. 118. 1. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, umowę o przeniesienie całości lub części portfela ubezpieczeń posiadanego przez główny

oddział, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Decyzja zatwierdzająca umowę, o której mowa w ust. 1, może być wydana, jeżeli zakład ubezpieczeń przejmujący portfel ubezpieczeń będzie posiadać środki własne w wysokości marginesu wypłacalności.

3. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, przeniesienie całości lub części portfela ubezpieczeń posiadanego przez główny oddział, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, po uzyskaniu od właściwych organów tego państwa informacji w zakresie:

1) dopuszczalności, według prawa krajowego tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przeniesienia portfela;
2) zgody na dokonanie przeniesienia portfela;
3) posiadania przez zakład ubezpieczeń przejmujący portfel ubezpieczeń środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności.

4. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, przeniesienie całości lub części portfela ubezpieczeń posiadanego przez główny oddział, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz głównego oddziału, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, po uzyskaniu od właściwych organów tego państwa informacji w zakresie, o którym mowa w ust. 3.

5. W przypadku gdy ryzyko objęte umową ubezpieczenia zawartą przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, umiejscowione jest w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, organ nadzoru zatwierdza przeniesienie portfela, o którym mowa w ust. 1, 3 lub 4, po uzyskaniu zgody właściwych organów państwa, w którym jest umiejscowione ryzyko.

6. Do umów o przeniesienie portfela, o których mowa w ust. 1 oraz w ust. 3, przepisy art. 183–186 stosuje się odpowiednio.

Art. 119. 1. Organ nadzoru cofa, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zakład ten w państwie, gdzie znajduje się jego siedziba:

1) utracił zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej;

2) został postawiony w stan likwidacji lub ogłoszono jego upadłość.

2. Organ nadzoru może cofnąć, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie jednej lub kilku grup ubezpieczeń albo jednego lub kilku rodzajów ubezpieczeń przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

1) zagraniczny zakład ubezpieczeń przestał spełniać warunki niezbędne do uzyskania zezwolenia;
2) główny oddział wykonuje działalność ubezpieczeniową z naruszeniem przepisów prawa, statutu lub nie zapewnia zdolności zagranicznego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań;
3) zagraniczny zakład ubezpieczeń wystąpił do organu nadzoru z wnioskiem o cofnięcie zezwolenia, przy czym należy zagwarantować zabezpieczenie interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia w szczególności w zakresie spełnienia świadczeń i wypłaty odszkodowań;
4) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie rozpoczął wykonywania działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie, o którym mowa w art. 111;
5) zagraniczny zakład ubezpieczeń zaprzestał wykonywania działalności ubezpieczeniowej przez okres dłuższy niż 6 miesięcy;
6) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności;
7) w stosunku odpowiednio do akcjonariuszy albo udziałowców zagranicznego zakładu ubezpieczeń zaistnieją przesłanki określone w art. 98 ust. 1 pkt 3–6.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie w zakresie grup ubezpieczeń, w których działalność ubezpieczeniowa nie została rozpoczęta.

4. Organ nadzoru cofa zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń w zakresie działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, w przypadku stwierdzenia braku reprezentanta do spraw roszczeń w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

5. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany, w terminie 7 dni, zawiadomić organ nadzoru o zaprzestaniu wykonywania działalności ubezpieczeniowej lub zawierania umów w danej grupie ubezpieczenia.

Art. 120. 1. W przypadku gdy organ nadzoru sprawuje nadzór nad działalnością ubezpieczeniową zagranicznego zakładu ubezpieczeń na zasadach i w trybie określonych w art. 109, cofnięcie zezwolenia, o którym mowa w art. 119, wymaga powiadomienia organów nadzoru pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej, na terytorium których zagraniczny zakład ubezpieczeń wykonuje działalność ubezpieczeniową przez główne oddziały.

2. W przypadku gdy właściwy organ nadzoru, o którym mowa w art. 109 ust. 3, poinformuje organ nadzoru o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na jego terytorium, organ nadzoru zastosuje do tego zagranicznego zakładu ubezpieczeń wszelkie środki przewidziane w ustawie.

3. W przypadku gdy powodem cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 2, jest brak wymaganego marginesu wypłacalności, organ nadzoru cofa zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 121. Rozwiązanie głównego oddziału następuje po przeprowadzeniu jego likwidacji.

Art. 122. 1. Organ nadzoru może zarządzić likwidację głównego oddziału w przypadku, gdy:

1) działalność głównego oddziału jest wykonywana z naruszeniem przepisów prawa, statutu, planu działalności lub nie zapewnia zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań;
2) główny oddział nie spełnia świadczeń ubezpieczeniowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo spełnia je z opóźnieniem lub częściowo;
3) zostało wszczęte postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń w kraju jego siedziby.

2. W przypadku zarządzenia likwidacji organ nadzoru wyznacza likwidatora.

Art. 123. 1. Likwidatorzy są obowiązani składać sprawozdania o przebiegu likwidacji co 3 miesiące od dnia otwarcia likwidacji; organ nadzoru może żądać

przedstawiania sprawozdań o przebiegu likwidacji w terminach krótszych oraz przekazywania dodatkowych informacji.

2. W przypadku zarządzenia likwidacji głównego oddziału:

1) główny oddział nie może zawierać nowych umów ubezpieczenia;
2) umowy już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się;
3) sumy ubezpieczeń zawartych umów ubezpieczenia nie mogą być podwyższane;
4) główny oddział nie może zawierać umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej;
5) umowy reasekuracji czynnej i umowy retrocesji czynnej już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się;
6) główny oddział nie może przyjmować nowych cesji w ramach zawartych umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej;
7) główny oddział nie może zwiększać odpowiedzialności w ramach zawartych umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej.

3. W przypadku likwidacji przez zagraniczny zakład ubezpieczeń działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub utraty zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w kraju, w którym znajduje się siedziba zagranicznego zakładu ubezpieczeń, likwidatorem głównego oddziału jest jego dyrektor.

4. Dyrektor głównego oddziału ma obowiązek powiadomić organ nadzoru o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w art. 119, w terminie 3 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności oraz trzykrotnie ogłasza o zaistnieniu tych okoliczności w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym. Ogłoszenia są dokonywane w odstępach nie krótszych niż 7 dni i nie dłuższych niż 14 dni. Pierwsze ogłoszenie powinno być dokonane w terminie 7 dni od dnia powiadomienia organu nadzoru.

5. Dyrektor głównego oddziału, który nie powiadomi organu nadzoru oraz nie ogłosi trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim o okolicznościach, o których mowa w art. 119, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z zagranicznym zakładem ubezpieczeń za szkodę wyrządzoną z tego tytułu wierzycielom.

Art. 124. Jeżeli środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie wystarczą na pokrycie wszystkich zobowiązań głównego

oddziału, za wydaną w drodze decyzji zgodą organu nadzoru, zaspokojenie niepokrytej części zobowiązań następuje z kaucji, o której mowa w art. 113.

Art. 125. Do likwidacji głównego oddziału stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych dotyczące likwidacji spółki akcyjnej.

Art. 126. Zagraniczny zakład ubezpieczeń odpowiada za zobowiązania głównego oddziału całym swoim majątkiem.

Rozdział 6

Swoboda świadczenia usług ubezpieczeniowych

Art. 127. 1. Krajowy zakład ubezpieczeń, w ramach swobody świadczenia usług, może wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. Działalność krajowego zakładu ubezpieczeń w zakresie, o którym mowa w ust. 1, podlega nadzorowi organu nadzoru.

Art. 128. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli uzyskał odpowiednie zezwolenie na wykonywanie tej działalności w państwie, w którym ma swoją siedzibę.

2. Wykonywanie działalności przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, podlega nadzorowi właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym ma on swoją siedzibę.

Art. 129. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany stosować prawo polskie, chyba że co innego wynika z umowy międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest stroną.

2. Za zobowiązania z tytułu wykonywanej działalności ubezpieczeniowej zagraniczny zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, odpowiada całym swoim majątkiem.

3. (uchylony).

4. (uchylony).

5. (uchylony).

Art. 130. (uchylony).

Art. 131. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wykonywać działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział:

1) po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwego organu państwa, w którym znajduje się siedziba zakładu ubezpieczeń, odpowiednich informacji dotyczących zagranicznego zakładu ubezpieczeń, o których mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1 i w art. 135 ust. 1;
2) po otrzymaniu od organu nadzoru informacji o warunkach, na których działalność ta jest wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Organ nadzoru przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2, organowi nadzoru państwa właściwego ze względu na siedzibę zakładu ubezpieczeń, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania informacji, o których mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1 i w art. 135 ust. 1.

3. W przypadku, gdy organ nadzoru nie przekaże informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2, organowi nadzoru państwa właściwego ze względu na siedzibę zakładu ubezpieczeń, w terminie określonym w ust. 2, zakład ubezpieczeń może rozpocząć wykonywanie działalności przez oddział po upływie 2 miesięcy od dnia otrzymania przez organ nadzoru informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, chyba że organ nadzoru wskaże wcześniejszy dzień, od którego działalność może być podjęta.

4. W zakresie zmiany informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 odpowiednie zastosowanie ma przepis art. 138.

Art. 132. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wykonywać działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, po otrzymaniu przez organ nadzoru od właściwych organów państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na terenie którego znajduje się siedziba zakładu ubezpieczeń:

1) zaświadczenia potwierdzającego, że zakład ubezpieczeń posiada środki na pokrycie marginesu wypłacalności;
2) informacji o grupach ubezpieczeń, na wykonywanie których posiada on zezwolenie;
3) informacji o rodzaju ryzyk, które taki zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W zakresie zmiany informacji, o których mowa w ust. 1, odpowiednie zastosowanie ma przepis art. 138.

Art. 133. 1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonujący działalność w dziale II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, ma obowiązek przekazać organowi nadzoru, za pośrednictwem właściwego organu państwa, w którym znajduje się siedziba zakładu ubezpieczeń:

1) dane osobowe przedstawicieli zakładu ubezpieczeń upoważnionych do jego reprezentowania w zakresie niezbędnym dla:
   a) podejmowania i zaspokajania roszczeń zgłaszanych przez osoby uprawnione oraz
   b) zapewnienia zastępstwa prawnego zakładu w sporach przed polskimi sądami powszechnymi;
2) oświadczenie o zamiarze zostania członkiem Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

2. W przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie wyznaczy przedstawicieli, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru może wyrazić zgodę na reprezentowanie zakładu ubezpieczeń w zakresie, o którym mowa w ust. 1, przez ustanowionego przez ten zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reprezentanta do spraw roszczeń.

Art. 134. Krajowy zakład ubezpieczeń, który zamierza rozpocząć działalność ubezpieczeniową na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, ma obowiązek zawiadomienia organu nadzoru.

Art. 135. 1. Zawiadomienie, o którym mowa w art. 134, w przypadku zamiaru wykonywania działalności przez oddział zawiera:

1) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na terytorium którego zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać działalność ubezpieczeniową;
2) rodzaj planowanej działalności, w tym rodzaje ryzyk, które zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
3) strukturę organizacyjną oddziału;
4) plan działalności;

5) adres oddziału w państwie członkowskim Unii Europejskiej;
6) imiona i nazwiska osób upoważnionych do reprezentowania oraz kierowania sprawami zakładu ubezpieczeń w zakresie jego działalności przez oddział, ze wskazaniem, jeżeli jest to niezbędne, sposobu reprezentacji;
7) oświadczenie, że zakład ubezpieczeń jest członkiem biura narodowego i zagranicznego ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego, w przypadku gdy zamierza on wykonywać działalność w dziale II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika.

2. W terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru przekaże informacje, o których mowa w ust. 1, wraz z oświadczeniem, że zakład ubezpieczeń posiada środki na pokrycie marginesu wypłacalności, właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym krajowy zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać działalność.

3. Organ nadzoru może odmówić, w drodze decyzji, przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, jeżeli:
1) sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń nie pozwala na utworzenie oddziału;
2) struktura organizacyjna oddziału nie zapewnia prawidłowego wykonywania działalności;
3) osoby mające kierować oddziałem nie posiadają odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia zawodowego niezbędnego do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub nie dają rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty lub były karane za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu;
4) przedstawiony plan działalności nie zapewnia zdolności do wykonywania zobowiązań.

4. Oddział może zostać ustanowiony, jeżeli po przekazaniu informacji, w trybie ust. 2, zakład otrzyma od właściwych organów państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zakład zamierza ustanowić oddział, informacje o warunkach, na jakich działalność ta będzie wykonywana. Oddział może być ustanowiony w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania informacji przez zakład.

5. Organ nadzoru niezwłocznie powiadomi zakład ubezpieczeń o przyczynach odmowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 136. 1. Organ nadzoru przekazuje informacje, o których mowa w art. 135 ust. 1, oraz oświadczenie, o którym mowa w art. 135 ust. 2, w języku urzędowym państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym krajowy zakład ubezpieczeń zamierza działać przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, chyba że właściwe organy tego państwa nie zgłoszą takiego wymogu.

2. Organ nadzoru może zgłosić wymóg przekazania mu w języku polskim informacji, o których mowa w art. 131–133.

Art. 137. 1. Zawiadomienie, o którym mowa w art. 134, w przypadku zamiaru wykonywania działalności w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, zawiera wskazanie rodzajów ryzyk, jakie zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać, a w przypadku gdy krajowy zakład ubezpieczeń wykonuje działalność w dziale II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, także:

1) dane osobowe przedstawicieli zakładu ubezpieczeń upoważnionych do jego reprezentowania w zakresie niezbędnym dla:
   a) podejmowania i zaspokajania roszczeń zgłaszanych przez osoby uprawnione oraz
   b) zapewnienia zastępstwa prawnego zakładu ubezpieczeń w sporach przed sądami powszechnymi;
2) oświadczenie, że zakład ubezpieczeń jest członkiem biura narodowego i zagranicznego ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego.

2. W terminie 30 dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w art. 134, organ nadzoru przekaże właściwemu organowi państwa, w którym zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać działalność:

1) zaświadczenie potwierdzające, że zakład ubezpieczeń posiada środki własne na pokrycie marginesu wypłacalności;
2) informację o grupach ubezpieczeń, na które posiada zezwolenie;
3) informację o rodzaju ryzyk, które zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać w państwie członkowskim Unii Europejskiej;
4) w przypadku gdy krajowy zakład ubezpieczeń wykonuje działalność w dziale II grupa 10 załącznika, z wyjątkiem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, dane osobowe przedstawicieli zakładu ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1

oraz oświadczenie, że zakład ubezpieczeń jest członkiem biura narodowego i zagranicznego ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego.

3. Organ nadzoru może odmówić przekazania informacji, o których mowa w ust. 2, jeżeli sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń nie pozwala na wykonywanie działalności w zakresie określonym w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 134.

4. Zakład ubezpieczeń może rozpocząć działalność po otrzymaniu potwierdzenia od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 2. Art. 131 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Organ nadzoru niezwłocznie powiadomi zakład ubezpieczeń o przyczynach odmowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 138. 1. O zamiarze zmiany wszelkich danych lub informacji, o których mowa w art. 135 ust. 1 i art. 137 ust. 1 i 2, zakład ubezpieczeń ma obowiązek poinformowania organu nadzoru oraz właściwych organów państwa, w którym znajduje się siedziba oddziału zakładu ubezpieczeń, w terminie co najmniej 30 dni przed planowanym wprowadzeniem tych zmian.

2. Wprowadzanie zmian informacji lub danych, o których mowa w art. 135 ust. 1 i art. 137 ust. 1 i 2, następuje w trybie określonym w art. 135 ust. 2 i 3 i art. 137 ust. 2 i 3.

Art. 139. 1. Jeżeli organ nadzoru stwierdzi, że zagraniczny zakład ubezpieczeń, wykonujący działalność przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, przy wykonywaniu tej działalności nie przestrzega przepisów prawa polskiego, zobowiąże ten zakład ubezpieczeń do usunięcia takiej nieprawidłowości.

2. Jeżeli zakład ten nie podejmie koniecznych działań, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru poinformuje o tym właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zakład ten ma siedzibę.

3. Jeżeli pomimo zastosowania środków przez właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej wobec zakładu ubezpieczeń lub jeżeli środki te okażą się niedostateczne lub nie zostaną zastosowane, a zagraniczny zakład ubezpieczeń w dalszym ciągu będzie naruszać przepisy prawa polskiego, organ nadzoru, po poinformowaniu właściwych organów państwa członkowskiego Unii

Europejskiej, w którym zakład ten ma siedzibę, może zastosować wszystkie uprawnienia przysługujące mu z mocy ustawy w stosunku do krajowych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów ubezpieczeń, aby zapobiec dalszym naruszeniom prawa.

4. Organ nadzoru w ramach czynności, o których mowa w ust. 3, może również zakazać wykonywania, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, działalności ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 3.

Art. 140. Krajowy zakład ubezpieczeń, który wykonuje działalność w ramach swobody świadczenia usług, jest obowiązany do poinformowania ubezpieczającego, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, o siedzibie zakładu ubezpieczeń.

Art. 141. Polisa lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług musi zawierać informacje dotyczące:

1) adresu i siedziby zakładu ubezpieczeń lub odpowiednio adresu oddziału zakładu ubezpieczeń, który udziela ochrony ubezpieczeniowej;
2) miejsca zawarcia umowy ubezpieczenia;
3) właściwości sądu, w przypadku sporu między stronami umowy ubezpieczenia;
4) daty zawarcia umowy ubezpieczenia i terminu jej obowiązywania;
5) przedmiotu umowy ubezpieczenia i warunków jej wykonania;
6) oznaczenia stron umowy ubezpieczenia;
7) wysokości składki ubezpieczeniowej;
8) wskazania ogólnych warunków ubezpieczenia, w oparciu o które została zawarta umowa ubezpieczenia oraz ich dostarczenia ubezpieczającemu.

Art. 142. Krajowy zakład ubezpieczeń wykonujący działalność poza granicami kraju jest obowiązany do informowania organu nadzoru, oddzielnie dla transakcji przeprowadzanych w zakresie działalności oddziału oraz dla transakcji przeprowadzanych w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, o wysokości składek, świadczeń i prowizji, niepomniejszonych o reasekurację, w podziale na państwa członkowskie Unii Europejskiej i grupy ubezpieczeń, a także – w odniesieniu do działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika – o częstotliwości występowania i średniej wysokości szkód.

Art. 143. 1. Krajowy zakład ubezpieczeń może zawrzeć umowę o przeniesienie portfela ubezpieczeń z zakładem ubezpieczeń mającym siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

2. Organ nadzoru zatwierdza umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem warunków określonych w art. 181–186:

1) po otrzymaniu od właściwego organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym przejmujący zakład ubezpieczeń ma siedzibę, potwierdzenia, że zakład ten, po przejęciu portfela, będzie posiadał środki własne w wysokości marginesu wypłacalności;
2) po zasięgnięciu opinii:
   a) w przypadku ubezpieczeń z działu I załącznika do ustawy – właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym ubezpieczający ma stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę zarządu,
   b) w przypadku ubezpieczeń z działu II załącznika do ustawy – właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej umiejscowienia ryzyka.

Art. 144. 1. Przeniesienie portfela ubezpieczeń zawartych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zakład ubezpieczeń mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej wymaga pozytywnej opinii organu nadzoru przekazanej właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zagraniczny zakład ubezpieczeń ma siedzibę.

2. W przypadku gdy przeniesienie portfela, o którym mowa w ust. 1, ma nastąpić na rzecz krajowego zakładu ubezpieczeń, organ nadzoru przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zagraniczny zakład ubezpieczeń ma siedzibę, informację, czy krajowy zakład ubezpieczeń po przeniesieniu portfela będzie posiadać środki własne w wysokości marginesu wypłacalności.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, organ nadzoru przekazuje najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia wystąpienia o przekazanie tych informacji.

Art. 145. Do likwidacji oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej i krajowego zakładu ubezpieczeń za granicą stosuje się odpowiednio art. 190–201.

Rozdział 7

Gospodarka finansowa zakładu ubezpieczeń

Art. 146. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

2. Kapitał gwarancyjny jest równy większej z wartości:

1) jednej trzeciej marginesu wypłacalności;
2) minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego.

Art. 146a. 1. Do zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy, których składka przypisana brutto z tytułu wykonywanej działalności reasekuracyjnej w ostatnim roku obrotowym przekracza 10% całkowitej składki przypisanej brutto, lub składka przypisana brutto z tytułu wykonywanej działalności reasekuracyjnej w ostatnim roku obrotowym przekracza kwotę równowartości w złotych 50 000 000 euro, lub rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ujęciu brutto, utworzone w związku z wykonywaną działalnością reasekuracyjną, przekraczają 10% łącznych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto, utworzonych na koniec roku obrotowego, stosuje się następujące zasady:

1) margines wypłacalności zakładu ubezpieczeń stanowi sumę:
   a) marginesu wypłacalności zakładu ubezpieczeń, obliczonego zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń oraz
   b) marginesu wypłacalności zakładu reasekuracji, obliczonego zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów reasekuracji;
2) minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego jest równa większej z dwóch kwot:
   a) minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla zakładu ubezpieczeń, obliczonej zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń oraz
   b) minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla zakładu reasekuracji, obliczonej zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów reasekuracji;

3) wysokość środków własnych zakładu ubezpieczeń stanowiących pokrycie marginesu wypłacalności i wysokość środków własnych zakładu ubezpieczeń stanowiących pokrycie kapitału gwarancyjnego jest ustalana zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń oraz przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów reasekuracji;
4) zakład ubezpieczeń lokuje aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z tytułu wykonywanej działalności reasekuracyjnej zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarki finansowej zakładów reasekuracji; aktywa zakładu stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych związanych z wykonywaną działalnością reasekuracyjną muszą zostać wydzielone i być zarządzane niezależnie od aktywów związanych z wykonywaną przez zakład ubezpieczeń działalnością ubezpieczeniową bezpośrednią, bez możliwości transferu tych aktywów.

2. Do zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność, o której mowa w dziale II załącznika do ustawy, których składka przypisana brutto z tytułu wykonywanej działalności reasekuracyjnej w ostatnim roku obrotowym przekracza 10% całkowitej składki przypisanej brutto, lub składka przypisana brutto z tytułu wykonywanej działalności reasekuracyjnej w ostatnim roku obrotowym przekracza kwotę równowartości w złotych 50 000 000 euro, lub rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ujęciu brutto, utworzone w związku z wykonywaną działalnością reasekuracyjną przekraczają 10% łącznych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto, utworzonych na koniec roku obrotowego, stosuje się zasady, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4.

3. Do wyliczenia równowartości w złotych kwoty wyrażonej w euro, o której mowa w ust. 1 i 2, przyjmuje się średni kurs walut obcych Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów średnich nr 1 każdego roku.

4. Jeżeli w dwóch kolejnych latach obrotowych warunki wymienione w ust. 1 i 2 nie są spełnione, zakład ubezpieczeń od trzeciego kolejnego roku obrotowego stosuje przepisy dotyczące gospodarki finansowej zakładów ubezpieczeń.

5. Zakład ubezpieczeń może wystąpić do organu nadzoru o skrócenie terminu, o którym mowa w ust. 4.

Art. 147. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz

minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń, uwzględniając konieczność zapewnienia wypłacalności zakładów ubezpieczeń.

Art. 148. 1. Środki własne zakładu ubezpieczeń są to aktywa zakładu ubezpieczeń, z wyłączeniem aktywów:

1) przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań;
2) wartości niematerialnych i prawnych;
3) akcji i udziałów własnych będących w posiadaniu zakładu ubezpieczeń;
4) z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

2. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu ubezpieczeń podlegającego nadzorowi dodatkowemu wyłącza się posiadane przez zakład ubezpieczeń akcje i inne aktywa finansujące kapitały własne innych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji należących do tej samej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

2a. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład konglomeratu finansowego wyłącza się posiadane przez zakład ubezpieczeń akcje lub udziały finansujące kapitały własne innych zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, instytucji kredytowych i instytucji finansowych, w rozumieniu prawa bankowego, oraz firm inwestycyjnych.

2b. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu ubezpieczeń wyłącza się posiadane przez zakład ubezpieczeń w odniesieniu do innych zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, instytucji kredytowych i instytucji finansowych, w rozumieniu prawa bankowego, oraz firm inwestycyjnych:

1) udzielone przez zakład ubezpieczeń pożyczki podporządkowane spełniające warunki określone w ust. 4 pkt 2;
2) skumulowane niezapłacone dywidendy z tytułu akcji uprzywilejowanych.

2c. Na wniosek zakładu ubezpieczeń, jeżeli udziały lub akcje w innej instytucji kredytowej, firmie inwestycyjnej, instytucji finansowej, zakładzie reasekuracji lub zakładzie ubezpieczeń są posiadane tymczasowo do celów pomocy finansowej przeznaczonej na reorganizację oraz utrzymanie podmiotu, organ nadzoru może wyrazić zgodę na odstąpienie od stosowania przepisów w sprawie odliczeń określonych w ust. 2a lub 2b.

2d. Na wniosek zakładu ubezpieczeń podlegającego nadzorowi dodatkowemu lub podlegającego na podstawie ustawy o nadzorze uzupełniającym nadzorowi uzupełniającemu, organ nadzoru może wyrazić zgodę na odstąpienie od

pomniejszania środków własnych zakładu ubezpieczeń o elementy określone w ust. 2a lub 2b, odnoszące się do podmiotów określonych w ust. 2a lub 2b, jeżeli podlegają one nadzorowi dodatkowemu zgodnie z właściwymi przepisami lub nadzorowi uzupełniającemu zgodnie z przepisami ustawy o nadzorze uzupełniającym.

3. W szczególności środki własne zakładu ubezpieczeń powinny odpowiadać:

1) wartości opłaconego kapitału zakładowego;
2) wartości zobowiązań wobec członków towarzystwa, w przypadku towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, pod warunkiem, że zgodnie ze statutem towarzystwa zobowiązania wobec członków towarzystwa:
   a) mogą być spłacone członkom towarzystwa tylko i wyłącznie wtedy, gdy nie spowoduje to naruszenia art. 146 ust. 1,
   b) w przypadku likwidacji towarzystwa, mogą być spłacone członkom towarzystwa tylko i wyłącznie po spłaceniu wszelkich innych zobowiązań towarzystwa,
   c) z wyłączeniem indywidualnych płatności związanych z wygaśnięciem członkostwa, nie mogą być spłacane przed przekazaniem informacji o zamiarze dokonania spłaty, w terminie 30 dni przed dniem spłaty, organowi nadzoru, który może zakazać w tym terminie dokonywania spłaty;
3) (uchylony);
4) kapitałowi zapasowemu i kapitałom rezerwowym oraz kapitałowi z aktualizacji wyceny;
5) niepodzielonemu wynikowi finansowemu z lat ubiegłych po potrąceniu należnych dywidend: zysk – wielkość dodatnia, strata – wielkość ujemna;
6) wynikowi finansowemu netto w okresie sprawozdawczym po potrąceniu należnych dywidend: zysk – wielkość dodatnia, strata – wielkość ujemna;
7) (uchylony).

4. Na wniosek zakładu ubezpieczeń i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów organ nadzoru może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych:

1) wszelkich ukrytych rezerw, wynikających z niedoszacowania aktywów lub przeszacowania pasywów w bilansie, o ile takie ukryte rezerwy nie mają wyjątkowego charakteru;
2) kapitału pożyczek podporządkowanych spełniających łącznie następujące warunki:
   a) kapitał pożyczek podporządkowanych nie może stanowić więcej niż 25% środków własnych,
   b) kapitał pożyczek podporządkowanych jest opłacony w pełnej wysokości,
   c) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi kapitał pożyczek podporządkowanych w przypadku upadłości albo likwidacji zakładu ubezpieczeń, może być spłacony dopiero po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli zakładu ubezpieczeń,
   d) w przypadku pożyczek z określonym okresem spłaty, pierwotny okres spłaty musi wynosić przynajmniej 5 lat; nie później jednak, niż 12 miesięcy przed terminem spłaty, zakład ubezpieczeń jest obowiązany przedstawić do zatwierdzenia przez organ nadzoru, plan przedstawiający sposób utrzymania lub podniesienia środków własnych do wymaganej wartości przed terminem spłaty, chyba że warunki zaliczenia pożyczki do środków własnych stopniowo ograniczają wartość pożyczki zaliczanej do środków własnych przez okres co najmniej 5 lat przed terminem spłaty; organ nadzoru może zezwolić na przedterminową spłatę pożyczek, na wniosek zakładu ubezpieczeń, pod warunkiem że nie spowoduje to naruszenia art. 146 ust. 1,
   e) w przypadku pożyczek, których termin spłaty nie jest ustalony, pożyczki te mogą być spłacane tylko i wyłącznie z zachowaniem pięcioletniego okresu wypowiedzenia, chyba że nie są już zaliczane do środków własnych; dokonanie przedterminowej spłaty może nastąpić tylko i wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody organu nadzoru, na wniosek zakładu ubezpieczeń, który jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o planowanej spłacie co najmniej 6 miesięcy przed planowanym terminem

spłaty i przedstawić aktualne dane o wartości środków własnych i dane o wartości środków własnych przed i po dokonaniu płatności; organ nadzoru może zezwolić na spłatę pożyczek pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia art. 146 ust. 1,

f) w umowie pożyczki nie zawarto żadnych warunków przewidujących, że w określonych okolicznościach, innych niż likwidacja zakładu ubezpieczeń, zadłużenie zostanie spłacone przed uzgodnionym terminem spłaty,

g) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi umowa pożyczki może być zmieniona tylko po otrzymaniu od organu nadzoru oświadczenia o braku zastrzeżeń do planowanych zmian;

3) połowy należnych wpłat na kapitał zakładowy pod warunkiem, że 25% tego kapitału zostało opłacone, nie więcej jednak niż równowartość 50% mniejszej spośród wartości marginesu wypłacalności lub środków własnych zakładu ubezpieczeń.

5. Na wniosek zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w art. 38 ust. 1, wykonującego działalność w dziale II załącznika do ustawy, organ nadzoru może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych należności towarzystwa od jego członków z tytułu dopłat, których może zażądać na podstawie statutu, do wysokości 50% dopłat należnych w roku obrotowym i do wysokości 50% mniejszej spośród wartości środków własnych lub marginesu wypłacalności.

6. Na wniosek zakładu ubezpieczeń na życie i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów organ nadzoru może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych:

1) do dnia 31 grudnia 2009 r., kwoty 50% przyszłych zysków zakładu ubezpieczeń, nie więcej jednak niż równowartość 25% mniejszej spośród wartości marginesu wypłacalności lub środków własnych zakładu ubezpieczeń, ustalonych poprzez pomnożenie przewidywanego rocznego zysku, którym jest średnia arytmetyczna zysków zakładu ubezpieczeń wykazanych w okresie ostatnich 5 lat działalności, przez współczynnik, który określa pozostały średni okres ważności umów ubezpieczenia, nieprzekraczający 6 lat, o ile przyszłe zyski nie zostały już uwzględnione w wyliczeniu środków własnych zakładu ubezpieczeń w ramach ukrytych rezerw;

2) w przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie stosuje metody Zillmera lub stosuje ją, lecz nie uwzględnia przy tym kosztów akwizycji w pełnej wysokości – różnicy między wysokością rezerwy obliczoną przez zakład ubezpieczeń i wysokością rezerwy obliczoną przy zastosowaniu metody Zillmera z uwzględnieniem kosztów akwizycji w pełnej wysokości; wielkość ta nie może jednak przekroczyć 3,5% sumy różnicy pomiędzy sumami kapitału i wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla wszystkich umów ubezpieczenia, dla których stosowanie metody Zillmera jest dopuszczalne; różnica zaliczana do środków własnych jest pomniejszana o nierozliczone koszty akwizycji, wykazane w bilansie jako aktywa.

7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób kalkulacji współczynnika kwoty 50% przyszłych zysków oraz współczynnika określającego maksymalną wysokość przyszłych zysków, które mogą być zaliczone do środków własnych, zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w dziale I załącznika do ustawy, uwzględniając konieczność zapewnienia spójności i przejrzystości dokonywanych obliczeń.

8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób ustalania środków własnych krajowych zakładów ubezpieczeń wchodzących w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej uwzględniając, aby w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej do środków własnych nie były zaliczane podwójnie, w sposób bezpośredni lub pośredni, te same aktywa.

Art. 148a. Środki własne na pokrycie kapitału gwarancyjnego stanowią aktywa, o których mowa w art. 148, z wyłączeniem aktywów, o których mowa w art. 148 ust. 4 pkt 3.

Art. 149. 1. Zakład ubezpieczeń tworzy:

1) kapitał zapasowy oraz kapitały rezerwowe;
2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

2. Zakład ubezpieczeń może tworzyć w ciężar kosztów:

1) fundusz prewencyjny przeznaczony na finansowanie działalności zapobiegawczej, w wysokości nieprzekraczającej 1% składki przypisanej na udziale własnym w ostatnim roku obrotowym;
2) fundusze i rezerwy specjalne określone w statucie.

Art. 150. 1. Ze środków pochodzących z funduszu organizacyjnego zakładu ubezpieczeń zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym mogą być finansowane jedynie koszty związane z utworzeniem administracji zakładu ubezpieczeń oraz z organizowaniem sieci jego przedstawicielstw.

2. Przychody ze środków funduszu organizacyjnego zakładu ubezpieczeń, po opodatkowaniu, zwiększają odpowiednio wartość tego funduszu.

3. Sposób tworzenia i gospodarowania funduszem organizacyjnym określa statut zakładu ubezpieczeń.

Art. 151. 1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 149 ust. 1 pkt 2, są przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych umów ubezpieczenia.

2. Na rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się:

1) rezerwa składek;
2) rezerwa na ryzyka niewygasłe;
3) rezerwa na niewypłacone odszkodowania lub świadczenia, w tym rezerwa na skapitalizowaną wartość rent;
4) rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka);
5) rezerwa ubezpieczeń na życie;
6) rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający;
7) rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych;
8) rezerwy na zwrot składek dla członków;
9) inne rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie.

3. Rezerwy, o których mowa w ust. 2 pkt 5–7, oraz rezerwa na skapitalizowaną wartość rent zwiększane są w całości lub określonej części o dochody z tytułu lokat tych rezerw, z uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia i odpowiednich formuł matematycznych wykorzystywanych przy obliczaniu rezerw.

4. Obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w zakładzie ubezpieczeń wykonującym działalność w dziale I załącznika do ustawy mogą być dokonywane wyłącznie przez aktuariusza.

5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w zakładzie ubezpieczeń wykonującym działalność w dziale II załącznika do ustawy, które są ustalane metodami matematyki ubezpieczeniowej, muszą być potwierdzone opinią

aktuariusza o ich prawidłowości. Opinia ta stanowi załącznik do sprawozdania finansowego.

Art. 152. W zakresie koasekuracji rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są tworzone przez każdy z zakładów ubezpieczeń zgodnie z zasadami przewidzianymi w ustawie, co najmniej w wysokości proporcjonalnej do udziału zakładu w koasekurowanym ryzyku.

Art. 153. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do lokowania środków finansowych w taki sposób, aby uwzględniając rodzaj i strukturę prowadzonych ubezpieczeń osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa i rentowności przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków.

Art. 154. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany posiadać aktywa spełniające warunki określone w ustawie w wysokości nie niższej niż wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto.

2. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są ustalone w walucie, w której są wyrażone zobowiązania z umów ubezpieczenia, z tytułu których tworzy się odpowiednie rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania waluty, w której ma zostać wypłacone odszkodowanie lub świadczenie z umowy ubezpieczenia oraz przypadki, kiedy nie stosuje się zasady ustalania waluty, uwzględniając w szczególności sytuację, gdy odszkodowanie lub świadczenie określone w umowie ubezpieczenia nie jest wyrażone w żadnej walucie oraz możliwość zaistnienia niedopasowania aktywów lub pasywów zakładu ubezpieczeń w danej walucie.

4. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych powinny być w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone tak, aby nie były one związane z jednym rodzajem aktywów lub jednym podmiotem, jak również nie były obciążone zobowiązaniami innymi niż wynikające z umów ubezpieczenia.

5. Termin wymagalności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych powinien być dostosowany do terminu wymagalności zobowiązań z umów ubezpieczenia.

6. Aktywami stanowiącymi pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych mogą być następujące rodzaje aktywów:

1) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa oraz organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska;
2) obligacje emitowane lub poręczone przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego;
3) inne dłużne papiery wartościowe o stałej stopie dochodu;
4) akcje, w tym dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, a także notowane na tym rynku prawa poboru, prawa do akcji;
5) jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych;
6) inne dłużne papiery wartościowe o zmiennej stopie dochodu;
7) udziały;
8) listy zastawne;
9) pożyczki, w tym zabezpieczone hipotecznie lub przez instytucje finansowe, oraz pożyczki pod zastaw praw wynikających z umów ubezpieczenia na życie;
10) nieruchomości lub ich części, z wyłączeniem nieruchomości lub ich części wykorzystywanych na własne potrzeby;
11) środki pieniężne, w tym zgromadzone na rachunku bankowym;
12) depozyty bankowe;
13) należności od reasekuratorów;
14) udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych;
15) należności depozytowe od cedentów;
16) należności od ubezpieczających wynikające z zawartych umów ubezpieczenia z wyłączeniem należności, w przypadku których od dnia ich wymagalności upłynęło więcej niż 3 miesiące;
17) należności od pośredników ubezpieczeniowych wynikające z zawartych umów ubezpieczenia z wyłączeniem należności, w przypadku których od dnia ich wymagalności upłynęło więcej niż 3 miesiące;
18) należności od budżetu państwa;

19) środki trwałe, inne niż nieruchomości, jeżeli dokonuje się od nich odpisów amortyzacyjnych według stawek amortyzacyjnych ustalonych z zachowaniem zasady ostrożności;
20) zarachowane czynsze i odsetki;
21) aktywowane koszty akwizycji w zakresie zgodnym ze sposobem ustalania rezerwy składek lub rezerwy ubezpieczeń na życie w dziale I załącznika do ustawy oraz w zakresie zgodnym ze sposobem ustalania rezerwy składek w dziale II załącznika do ustawy;
22) instrumenty pochodne, jak opcje, transakcje terminowe typu futures, transakcje zamienne o ile służą zmniejszeniu ryzyka związanego z innymi aktywami stanowiącymi pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

7. Wartość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest ustalana z zachowaniem zasady ostrożności, po pomniejszeniu o zobowiązania wynikające z ich uzyskania. Jeżeli zakład ubezpieczeń ustala wartość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w sposób naruszający zasadę ostrożności wyceny, organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do dokonywania wyceny indywidualnych aktywów po cenach sprzedaży netto.

8. Nie stanowią aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych krajowego zakładu ubezpieczeń, podlegającego nadzorowi dodatkowemu, aktywa finansujące kapitały własne innych zakładów ubezpieczeń lub zakładów reasekuracji należących do tej samej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

9. Na wniosek zakładu ubezpieczeń organ nadzoru może udzielić, w drodze decyzji, zezwolenia na uznawanie za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów innych niż określone w ust. 6. Organ nadzoru w decyzji udzielającej zezwolenia określa warunki dopuszczalności uznania za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wskazanych w zezwoleniu aktywów.

10. (uchylony).

11. W przypadku, gdy ryzyko jest umiejscowione na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej aktywa, o których mowa w ust. 6, mogą być lokowane wyłącznie na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem ust. 12.

12. Do uznania za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, aktywów znajdujących się poza granicami państw członkowskich Unii Europejskiej, jest wymagane zezwolenie ogólne udzielone przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

13. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może, w drodze rozporządzenia, udzielić zezwolenia ogólnego na uznawanie za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów znajdujących się poza granicami państw członkowskich Unii Europejskiej, uwzględniając konieczność zachowania bezpieczeństwa i rentowności aktywów.

Art. 155. 1. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie mogą przekraczać:

1) 40% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w papierach wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym i jednostkach uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
2) 25% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w nieruchomościach oraz inwestycjach w certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych, dokonujących lokat wyłącznie w nieruchomości, a także pożyczkach zabezpieczonych hipotecznie, z zastrzeżeniem że aktywa te nie mogą przekraczać:
   a) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w jednej nieruchomości lub kilku nieruchomościach, które ze względu na swoje położenie powinny być uznane za jedną lokatę,
   b) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w pożyczce zabezpieczonej hipotecznie udzielonej temu samemu pożyczkobiorcy lub grupie pożyczkobiorców związanych ze sobą;
3) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w listach zastawnych, udziałach, akcjach niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym i innych papierach wartościowych o stałej lub zmiennej stopie dochodu, z zastrzeżeniem, że udział zakładu ubezpieczeń w przedsiębiorstwie, które jest emitentem tych papierów wartościowych, nie przekracza 10% jego kapitału podstawowego;
4) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w certyfikatach inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych;

5) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w dłużnych papierach wartościowych o stałej kwocie dochodu i pożyczkach zabezpieczonych przez instytucje finansowe;
6) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w papierach wartościowych jednego emitenta lub grupy emitentów powiązanych albo w pożyczkach jednego pożyczkobiorcy lub grupy pożyczkobiorców związanych ze sobą;
7) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w pożyczkach, które nie są zabezpieczone hipotecznie albo przez instytucje finansowe, przy czym aktywa te nie mogą przekraczać 1% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w jednej pożyczce;
8) łącznie 25% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w należnościach od cedentów, reasekuratorów, ubezpieczających lub pośredników ubezpieczeniowych oraz udziale reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, przy czym wartość tych należności oraz udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych niezabezpieczonych hipotecznie albo przez instytucje finansowe nie przekroczy 5% łącznej wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych; nie są wymagane zabezpieczenia od reasekuratorów, którzy wykonują działalność w ramach uzyskanego na podstawie ustawy zezwolenia organu nadzoru lub w ramach swobody świadczenia usług albo uzyskali pozytywną opinię organu nadzoru;
9) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w środkach trwałych, z zastrzeżeniem pkt 2;
10) 3% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w środkach pieniężnych;
11) 3% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w zarachowanych czynszach i odsetkach.

1a. Do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, o których mowa w art. 155 ust. 1, nie wlicza się rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 5 i 6, nie dotyczą papierów wartościowych emitowanych, poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa, albo organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita

Polska, pożyczek udzielanych Skarbowi Państwa lub poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa albo organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska, papierów wartościowych emitowanych, poręczonych lub gwarantowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego, pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego oraz poręczonych lub gwarantowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, nie dotyczą zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w art. 38 ust. 1.

4. Z ograniczeń określonych w ust. 1 są wyłączone aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I grupa 3 załącznika do ustawy, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

5. Z ograniczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 8, są wyłączone należności od ubezpieczających wynikające z dobrowolnych ubezpieczeń, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy, do wysokości rezerwy składek utworzonej dla tych ubezpieczeń.

Art. 156. W przypadku gdy zakład ubezpieczeń wykonuje działalność ubezpieczeniową w dziale I grupa 3 załącznika do ustawy, do zarządzania ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi jest obowiązany zatrudnić doradcę inwestycyjnego lub zawrzeć umowę z podmiotem uprawnionym, na podstawie odrębnych przepisów, do zarządzania aktywami na zlecenie.

Art. 157. (uchylony).

Rozdział 8

Aktuariusz

Art. 158. Aktuariuszem jest osoba fizyczna wykonująca czynności w zakresie matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, wpisana do rejestru aktuariuszy.

Art. 159. 1. Do zadań aktuariusza należy:

1) ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;

2) kontrolowanie aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodnie z art. 167;
3) wyliczanie marginesu wypłacalności;
4) sporządzanie rocznego raportu o stanie portfela ubezpieczeń i reasekuracji;
5) ustalanie wartości składników zaliczanych do środków własnych.

2. Aktuariusz niezwłocznie informuje zarząd zakładu ubezpieczeń o ujawnieniu podczas wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1, faktów wskazujących na popełnienie przestępstwa lub naruszenie przepisów prawa.

3. Aktuariusz, w terminie 30 dni od dnia poinformowania zarządu zakładu ubezpieczeń o ujawnieniu faktów, o których mowa w ust. 2, informuje organ nadzoru o ujawnionych faktach oraz podjętych przez zakład ubezpieczeń działaniach w związku z ujawnieniem tych faktów.

4. Aktuariusza powołuje i odwołuje zarząd, a jeżeli aktuariusz jest członkiem zarządu – organ właściwy w sprawie powołania lub odwołania zarządu.

5. Organ właściwy w sprawie powołania lub odwołania aktuariusza jest obowiązany niezwłocznie poinformować organ nadzoru o powołaniu lub odwołaniu aktuariusza, nie później niż w terminie 3 dni od dnia powołania lub odwołania.

6. Organ właściwy w sprawie powołania aktuariusza jest obowiązany powołać nowego aktuariusza nie później niż w terminie 30 dni od dnia odwołania poprzedniego aktuariusza.

7. W razie naruszenia przez organ właściwy w sprawie powołania lub odwołania aktuariusza obowiązku, o którym mowa w ust. 6, organ nadzoru jest uprawniony do wskazania aktuariusza na okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji, które muszą być zawarte w rocznym raporcie o stanie portfela, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, uwzględniając konieczność zapewnienia organowi nadzoru pełnej informacji o stanie portfela zakładu ubezpieczeń.

Art. 160. Rejestr aktuariuszy prowadzi organ nadzoru.

Art. 161. 1. Do rejestru aktuariuszy może być wpisana osoba fizyczna, spełniająca następujące wymagania:
1) ukończyła studia wyższe;

2) przez okres co najmniej roku wykonywała czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, pod kierunkiem aktuariusza;
3) złożyła z pozytywnym wynikiem egzamin aktuarialny;
4) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
5) korzysta z pełni praw publicznych;
6) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przestępstwo przeciwko mieniu lub za przestępstwo skarbowe.

1a. Wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego nie stosuje się do osoby fizycznej, która:
1) uzyskała zwolnienie z egzaminu aktuarialnego, o którym mowa w ust. 1b;
2) posiada pozytywną opinię aktuariusza, pod kierunkiem którego wykonywała czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

1b. Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy, na wniosek kandydata na aktuariusza, zwalnia z egzaminu aktuarialnego, jeżeli ukończył on uznane przez Komisję studia wyższe, o których mowa w art. 163 ust. 5 pkt 5, oraz złożył z wynikiem pozytywnym egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.

2. Organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru aktuariuszy na wniosek zainteresowanej osoby.

3. Wpis aktuariusza do rejestru obejmuje:
1) imię i nazwisko, datę urodzenia i miejsce zamieszkania;
2) numer zaświadczenia Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy o złożeniu egzaminu aktuarialnego albo informację o zwolnieniu z wymogu złożenia egzaminu;
3) datę wpisu.

4. Aktuariusz ma obowiązek niezwłocznego zgłoszenia organowi nadzoru zmiany danych podlegających wpisowi.

5. Rejestr aktuariuszy jest ogłaszany przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

6. Od wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego organ nadzoru, po uzyskaniu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, może zwolnić osobę będącą obywatelem państwa obcego spełniającą warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 4–6.

7. Od wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego są zwolnieni obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej na zasadach określonych w *ustawie z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954 oraz z 2002 r. Nr 71, poz. 655)*[14)], z zastrzeżeniem warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 4–6.

Art. 162. Organ nadzoru dokona skreślenia aktuariusza z rejestru aktuariuszy w przypadku:

1) wniosku aktuariusza;
2) zaprzestania wykonywania zawodu aktuariusza przez okres dłuższy niż 6 lat;
3) utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
4) prawomocnego orzeczenia utraty praw publicznych;
5) skazania aktuariusza prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 6;
6) orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu aktuariusza;
7) śmierci aktuariusza.

Art. 163. 1. Tworzy się Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy, zwaną dalej „Komisją”.

2. Osoby wchodzące w skład Komisji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych na wniosek organu nadzoru.

3. Komisja składa się z:

1) przewodniczącego Komisji;
2) zastępcy przewodniczącego Komisji;
3) sekretarza Komisji;
4) trzech członków Komisji.

4. W skład Komisji wchodzą osoby posiadające wiedzę z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki.

[14)] Utraciła moc.

5. Do zadań Komisji należy w szczególności:

1) przygotowywanie testów egzaminacyjnych;
2) przeprowadzanie egzaminów aktuarialnych oraz sprawdzanie testów egzaminacyjnych;
3) sporządzanie protokołów z posiedzeń Komisji;
4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów, składanych przez jego uczestników;
5) stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, uznania studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, które zakresem kształcenia obejmują zakres egzaminu aktuarialnego.

6. Za udział w przeprowadzeniu egzaminu aktuarialnego, udział w posiedzeniu Komisji oraz za przygotowanie zadań egzaminacyjnych osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie.

Art. 164. Obsługę administracyjno-biurową Komisji zapewnia Urząd.

Art. 165. 1. Tematy egzaminów aktuarialnych dotyczą w szczególności zagadnień z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki.

2. Warunkiem przystąpienia do egzaminu aktuarialnego jest zgłoszenie w Urzędzie pisemnego wniosku o przystąpienie do egzaminu oraz wniesienie opłaty egzaminacyjnej.

3. Wejście na salę egzaminacyjną odbywa się za okazaniem dowodu tożsamości.

4. Osoba przystępująca do egzaminu aktuarialnego potwierdza ten fakt własnoręcznym podpisem na liście obecności.

5. Kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminu aktuarialnego wykonują osoby wchodzące w skład Komisji. W czasie egzaminu na sali egzaminacyjnej muszą być obecne co najmniej 2 osoby wchodzące w skład Komisji.

6. Urząd jest odpowiedzialny za przechowywanie testów egzaminacyjnych.

7. Urząd nie ponosi kosztów uczestnika związanych z przystąpieniem do egzaminu aktuarialnego.

Art. 166. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, w drodze rozporządzenia:

1) nadaje regulamin Komisji;
2) ustala wysokość opłat egzaminacyjnych, o których mowa w art. 165 ust. 2, dla osób składających egzaminy aktuarialne przed Komisją;
3) ustala wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji oraz przypadki, gdy wynagrodzenie to nie przysługuje.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia sposób działania Komisji, terminy i miejsce przeprowadzania egzaminów, kontrolę sposobu ich przeprowadzenia, terminy przyjmowania zgłoszeń i uiszczania opłaty egzaminacyjnej oraz sposób ogłaszania powyższych danych do publicznej wiadomości.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, określi w drodze rozporządzenia:

1) zakres obowiązujących tematów egzaminu aktuarialnego,
2) tryb przeprowadzania egzaminu aktuarialnego,
3) sposób i tryb uznawania studiów wyższych, o których mowa w art. 163 ust. 5 pkt 5,
4) sposób i tryb zwalniania kandydata z egzaminu

– uwzględniając konieczność zapewnienia pełnego sprawdzianu wiedzy, umiejętności i kompetencji kandydatów, sprawnego przeprowadzenia egzaminów oraz działania Komisji w sposób sprawny i skuteczny.

Rozdział 9

Sprawozdawczość ubezpieczeniowa zakładu ubezpieczeń

Art. 167. 1. Zakład ubezpieczeń przedstawia organowi nadzoru roczne sprawozdanie finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, w terminie 6 miesięcy od ostatniego dnia roku obrotowego.

2. Sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w zakresie działu I oraz działu II grupa 10 załącznika do ustawy, obok osób określonych w odrębnych ustawach, podpisuje również aktuariusz.

3. Do sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w zakresie ubezpieczeń działu II załącznika do ustawy, w których rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są ustalane metodami aktuarialnymi, dołącza się opinię aktuariusza o prawidłowości wykazanych w sprawozdaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych metodami aktuarialnymi.

4. Do sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, dołącza się raport o stanie portfela ubezpieczeń i reasekuracji, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 4.

Art. 168. Do sprawozdań finansowych zakład ubezpieczeń dołącza zestawienie środków własnych wraz ze wskazaniem dowodów posiadania środków własnych w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności.

Art. 169. 1. Zakład ubezpieczeń przedstawia organowi nadzoru kwartalne i dodatkowe roczne sprawozdania finansowe i statystyczne.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, zakres, formę i sposób sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, oraz terminy ich przedstawiania organowi nadzoru, uwzględniając wszystkie informacje mające wpływ na ocenę sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń.

Art. 170. 1. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dokonuje się przed upływem roku obrotowego, jednakże ten sam podmiot nie może być wybrany na okres dłuższy niż 5 lat.

2. O wyborze podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zakład ubezpieczeń zawiadamia organ nadzoru nie później niż w terminie 7 dni od dnia wyboru.

Art. 171. 1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o zmianie osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, w terminie 7 dni od dnia powstania tych zmian.

2. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o zmianie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń, w terminie 7 dni od dnia zmiany tego podmiotu.

Art. 172. Biegły rewident, przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń, jest obowiązany powiadomić niezwłocznie organ nadzoru o ujawnionych podczas badania sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń faktach wskazujących na:

1) popełnienie przestępstwa;
2) naruszenie przepisów prawa;
3) zagrożenie wypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Art. 173. 1. Krajowy zakład ubezpieczeń podlegający dodatkowemu nadzorowi oraz główny oddział jest obowiązany do sporządzenia i przekazywania organowi nadzoru wraz ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 169 ust. 1, rocznych sprawozdań dotyczących transakcji przeprowadzanych w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej w szczególności w zakresie:

1) pożyczek;
2) gwarancji oraz innych transakcji pozabilansowych;
3) środków stanowiących pokrycie marginesu wypłacalności;
4) lokat;
5) reasekuracji biernej oraz działalności reasekuracyjnej;
6) porozumień co do podziału kosztów.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, formę i zasady sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, uwzględniając wysokość i strukturę kapitału zakładowego, wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, prawidłowość polityki lokacyjnej, wysokość i pokrycie środkami własnymi marginesu wypłacalności oraz informacje mające wpływ na sytuację finansową zakładu ubezpieczeń.

3. Organ nadzoru, w przypadku stwierdzenia, że transakcje, o których mowa w ust. 1, zagrażają bądź mogą zagrozić wypłacalności zakładu ubezpieczeń, może podjąć środki określone w art. 187, art. 189 ust. 1, art. 209 i art. 212.

Art. 174. 1. Zakład ubezpieczeń współubezpieczający lub główny oddział współubezpieczający są obowiązane do sporządzania danych statystycznych dotyczących zakresu operacji koasekuracyjnych oraz przekazywania ich organowi nadzoru.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres i rodzaje danych statystycznych, które mają być sporządzone przez zakład ubezpieczeń współubezpieczający lub główny oddział współubezpieczający, oraz terminy i formy ich przekazywania organowi nadzoru, uwzględniając szczegółowo dane pozwalające określić pełny zakres operacji koasekuracyjnych.

Art. 175. Organ nadzoru przekazuje organom nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej niezbędne informacje dotyczące umów koasekuracji i współpracuje z nimi w zakresie nadzoru nad takimi umowami.

Rozdział 10

Łączenie się zakładów ubezpieczeń, przeniesienie umów ubezpieczenia, przeniesienie umów reasekuracji

Art. 176. 1. Połączenie zakładów ubezpieczeń może nastąpić, jeżeli wykonują one działalność w takiej samej formie organizacyjnej.

2. Przepisy niniejszego rozdziału nie wyłączają stosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 177. Do łączenia się zakładów ubezpieczeń stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych o łączeniu się spółek kapitałowych, z uwzględnieniem przepisów niniejszego rozdziału. W przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych przepisy te stosuje się odpowiednio.

Art. 178. Na zakład ubezpieczeń przejmujący lub na zakład ubezpieczeń nowo zawiązany przechodzą, z dniem połączenia:

1) portfel ubezpieczeń zakładu przejmowanego lub łączących się zakładów;
2) portfel reasekuracji zakładu przejmowanego lub łączących się zakładów.

Art. 179. 1. Łączące się zakłady ubezpieczeń uzgadniają na piśmie plan połączenia zakładów ubezpieczeń.

2. Plan połączenia zakładów ubezpieczeń, oprócz danych określonych w Kodeksie spółek handlowych, zawiera:

1) grupy ryzyk, w zakresie których zakład ubezpieczeń przejmujący lub nowo zawiązany będzie wykonywać działalność;

2) imiona i nazwiska:
   a) osób, które będą wchodzić w skład organów zakładu ubezpieczeń przejmującego lub nowo zawiązanego,
   b) osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych,
   c) aktuariusza, jeżeli obowiązek wykonywania przez tę osobę przypisanych jej czynności wynika z ustawy.

3. Do planu połączenia zakładów ubezpieczeń należy dołączyć:
1) projekty uchwał o połączeniu zakładów ubezpieczeń;
2) projekt statutu zakładu przejmującego lub zakładu ubezpieczeń nowo zawiązanego;
3) dowód posiadania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładu ubezpieczeń przejmującego lub nowo zawiązanego;
4) sprawozdania finansowe;
5) dowód posiadania środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności zakładu ubezpieczeń przejmującego lub nowo zawiązanego.

Art. 180. 1. Organ nadzoru, w terminie 21 dni od dnia powiadomienia o planie połączenia zakładów ubezpieczeń, może, w drodze decyzji, złożyć sprzeciw wobec planowanego połączenia zakładów ubezpieczeń, jeżeli z przedłożonych dokumentów wynika, że po połączeniu nowo powstały zakład ubezpieczeń nie będzie dysponować środkami własnymi w wysokości wymaganego marginesu wypłacalności lub zakład ubezpieczeń nie będzie posiadał aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, oraz
1) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia nie zostały należycie zabezpieczone lub
2) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji nie zostały należycie zabezpieczone.

2. Sprzeciw, złożony przez organ nadzoru, powoduje bezskuteczność planu połączenia zakładów ubezpieczeń.

3. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, następuje nie później niż w terminie 14 dni od ogłoszenia planu połączenia zakładów ubezpieczeń, przez jeden z łączących się zakładów ubezpieczeń.

Art. 181. 1. Zakład ubezpieczeń może zawrzeć z innym zakładem ubezpieczeń umowę o przeniesienie całości lub części umów ubezpieczeń, zwaną dalej „przeniesieniem portfela ubezpieczeń”.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga zatwierdzenia przez organ nadzoru.

Art. 182. 1. Przeniesienie portfela ubezpieczeń może nastąpić pod warunkiem, że zakład ubezpieczeń przejmujący portfel ubezpieczeń i zakład ubezpieczeń przekazujący portfel ubezpieczeń, po wykonaniu umowy będą posiadać środki własne w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności oraz będą posiadać aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Organ nadzoru może zwolnić zakład ubezpieczeń przekazujący lub przejmujący portfel od warunku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli umowa ma na celu ochronę interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, w sytuacji zagrożenia wypłacalności zakładu ubezpieczeń przekazującego.

Art. 183. 1. Po zatwierdzeniu przeniesienia portfela ubezpieczeń organ nadzoru, na koszt zainteresowanych zakładów ubezpieczeń, ogłosi w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim o dokonanym przeniesieniu portfela ubezpieczeń i wezwie ubezpieczających do zgłaszania sprzeciwu w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Ubezpieczający, którzy zgłosili sprzeciw, mają prawo wypowiedzenia przenoszonej umowy ubezpieczenia na ostatni dzień terminu, o którym mowa w ust. 1, licząc od dnia ogłoszenia o dokonanym przeniesieniu portfela.

Art. 184. 1. Wniosek o zatwierdzenie przeniesienia portfela ubezpieczeń składają wspólnie zainteresowane zakłady ubezpieczeń.

2. Wniosek o zatwierdzenie przeniesienia portfela ubezpieczeń określa:

1) nazwy i siedziby zakładów ubezpieczeń przejmującego i przekazującego portfel ubezpieczeń;
2) wykaz przenoszonych umów ubezpieczenia;
3) wykaz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonych dla przenoszonych umów ubezpieczenia;
4) wykaz aktywów przenoszonych wraz z umowami ubezpieczenia.

3. Do wniosku o zatwierdzenie przeniesienia portfela ubezpieczeń należy dołączyć:

1) umowę o przeniesienie portfela ubezpieczeń;
2) dowód posiadania środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności zakładów ubezpieczeń przejmującego i przekazującego portfel ubezpieczeń lub wniosek o zwolnienie od warunku określonego w art. 182 ust. 1;
3) dowód posiadania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez zakład ubezpieczeń przejmujący i przekazujący portfel ubezpieczeń, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 182 ust. 2.

Art. 185. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, przeniesienie portfela ubezpieczeń, jeżeli są spełnione następujące warunki:

1) został złożony wniosek spełniający warunki określone w art. 184;
2) zakłady ubezpieczeń przekazujący i przejmujący portfel ubezpieczeń spełniają warunki określone w art. 182;
3) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umowy ubezpieczenia są należycie zabezpieczone.

Art. 186. 1. Wraz z przeniesieniem portfela ubezpieczeń następuje przeniesienie aktywów zakładu ubezpieczeń przekazującego do zakładu ubezpieczeń przyjmującego, w wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonej dla przenoszonego portfela ubezpieczeń.

2. W przypadku uzasadnionym ochroną interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, organ nadzoru może, na wniosek zainteresowanego zakładu ubezpieczeń, określić wartość aktywów przenoszonych wraz z portfelem ubezpieczeń lub wyrazić zgodę na przeniesienie portfela ubezpieczeń bez przekazania środków finansowych.

Art. 186a. 1. Zakład ubezpieczeń może zawrzeć z innym zakładem ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji umowę o przeniesienie całości lub części umów reasekuracji, zwaną dalej „przeniesieniem portfela reasekuracji”.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga zatwierdzenia przez organ nadzoru.

Art. 186b. 1. Przeniesienie portfela reasekuracji może nastąpić pod warunkiem, że zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji przejmujący portfel reasekuracji i

zakład ubezpieczeń przekazujący portfel reasekuracji, po wykonaniu umowy będą posiadać środki własne w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności oraz będą posiadać aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Organ nadzoru może zwolnić zakład ubezpieczeń przekazujący lub zakład ubezpieczeń przejmujący, lub zakład reasekuracji przejmujący portfel reasekuracji od warunku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli umowa ma na celu ochronę interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, w sytuacji zagrożenia wypłacalności zakładu ubezpieczeń przekazującego portfel reasekuracji.

Art. 186c. 1. Wniosek o zatwierdzenie przeniesienia portfela reasekuracji składają wspólnie zainteresowane zakłady ubezpieczeń albo zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji.

2. Wniosek o zatwierdzenie przeniesienia portfela reasekuracji zawiera:

1) nazwy i siedziby zakładu ubezpieczeń przekazującego i zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji przejmującego portfel reasekuracji;
2) wykaz przenoszonych umów reasekuracji;
3) wykaz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonych dla przenoszonych umów reasekuracji;
4) wykaz aktywów przenoszonych wraz z umowami reasekuracji.

3. Do wniosku o zatwierdzenie przeniesienia portfela reasekuracji należy dołączyć:

1) umowę o przeniesienie portfela reasekuracji;
2) dowód posiadania środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności zakładu ubezpieczeń przekazującego i zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji przejmującego portfel reasekuracji, lub wniosek o zwolnienie od warunku określonego w art. 186b ust. 1;
3) dowód posiadania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez zakład ubezpieczeń przekazujący oraz zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji przejmujący portfel reasekuracji, lub wniosek o zwolnienie od warunku określonego w art. 186b ust. 1.

Art. 186d. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, przeniesienie portfela reasekuracji, jeżeli są spełnione następujące warunki:

1) został złożony wniosek spełniający warunki określone w art. 186c;
2) zakład ubezpieczeń przekazujący oraz zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji przejmujący portfel reasekuracji spełniają warunki określone w art. 186b;
3) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji są należycie zabezpieczone.

Art. 186e. 1. Wraz z przeniesieniem portfela reasekuracji następuje przeniesienie aktywów zakładu ubezpieczeń przekazującego do zakładu ubezpieczeń przejmującego lub zakładu reasekuracji przejmującego, w wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, ustalonej dla przenoszonego portfela reasekuracji.

2. W przypadku uzasadnionym ochroną interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji organ nadzoru może, na wniosek zainteresowanego zakładu ubezpieczeń, określić wartość aktywów przenoszonych wraz z portfelem reasekuracji lub wyrazić zgodę na przeniesienie portfela reasekuracji bez przekazania środków finansowych.

Rozdział 11

Postępowanie naprawcze i likwidacja zakładów ubezpieczeń

Art. 187. 1. Jeżeli rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładu ubezpieczeń nie są pokryte aktywami zgodnie z prawem, organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do przedłożenia planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych w zakresie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Jeżeli środki własne zakładu ubezpieczeń są niższe niż wymagany margines wypłacalności, organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do przedłożenia planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych, do zatwierdzenia przez organ nadzoru.

3. Jeżeli środki własne zakładu ubezpieczeń są niższe niż wymagany kapitał gwarancyjny, zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie:

1) zawiadomić organ nadzoru o zaistniałej sytuacji;

2) przedłożyć do zatwierdzenia przez organ nadzoru krótkoterminowy plan wypłacalności.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1–3, organ nadzoru może:

1) zakazać zakładowi ubezpieczeń swobodnego rozporządzania aktywami lub ograniczyć zakres działalności;
2) wyznaczyć zakładowi ubezpieczeń termin przedłożenia planów, o których mowa w ust. 1 i 2, lub termin, do którego zakład ubezpieczeń powinien przywrócić prawidłowe stosunki finansowe albo wypłacalność;
3) zakazać zakładowi ubezpieczeń dokonywania wypłat z zysku.

5. O zamiarze zastosowania środków, o których mowa w ust. 4, organ nadzoru informuje właściwe organy państw członkowskich Unii Europejskiej, w których zakład ubezpieczeń posiada zobowiązania.

6. O zastosowaniu środków, o których mowa w ust. 4, organ nadzoru informuje właściwe organy państw członkowskich Unii Europejskiej, w których zakład ubezpieczeń wykonuje działalność ubezpieczeniową.

7. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1–3, organ nadzoru uzna, że zostały zagrożone interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, może podjąć czynności określone w ustawie, które uzna za konieczne w celu ochrony interesów tych osób.

8. Jeżeli interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia mogą zostać lub zostały zagrożone, organ nadzoru może zażądać od zakładu ubezpieczeń przedłożenia programu naprawczego. Program naprawczy podlega zatwierdzeniu przez organ nadzoru w drodze decyzji.

8a. Program naprawczy, o którym mowa w ust. 8, powinien zawierać co najmniej informacje, o których mowa w art. 93 ust. 2, sporządzone na okres kolejnych 3 lat obrotowych działalności zakładu ubezpieczeń. W uzasadnionych przypadkach organ nadzoru może zatwierdzić program naprawczy obejmujący okres krótszy niż kolejne 3 lata obrotowe działalności zakładu ubezpieczeń.

8b. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do utrzymywania w okresie objętym programem naprawczym środków własnych na poziomie wyższym niż wymagany margines wypłacalności.

8c. Organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do wyliczenia środków własnych zakładu ubezpieczeń przy zastosowaniu niższej niż wynika to z

przyjętych przez zakład ubezpieczeń zasad wyceny, wartości elementów wykorzystywanych do ich wyliczenia, w szczególności gdy stwierdzone zostały w okresie ostatniego roku obrotowego istotne zmiany wartości rynkowej tych elementów.

8d. Organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do ograniczenia wpływu reasekuracji przy ustalaniu wartości wymaganego marginesu wypłacalności jeżeli:

1) w okresie ostatniego roku obrotowego zaszły istotne zmiany w zawartych przez zakład ubezpieczeń umowach reasekuracji;
2) z zawartych umów reasekuracji wynika, że brak jest rzeczywistego transferu ryzyka bądź jest on na nieznaczącym poziomie.

9. Organ nadzoru współdziała z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej, w których zakład ubezpieczeń wykonuje działalność ubezpieczeniową w celu prawidłowego wykonania środków, o których mowa w ust. 4.

Art. 188. 1. Organ nadzoru może podjąć decyzję o ustanowieniu kuratora nadzorującego wykonanie przez zakład ubezpieczeń:

1) planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych w zakresie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, o których mowa w art. 187 ust. 1;
2) planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych, o których mowa w art. 187 ust. 2;
3) krótkoterminowego planu wypłacalności, o którym mowa w art. 187 ust. 3 pkt 2;
4) programu naprawczego, o którym mowa w art. 187 ust. 8.

2. Kuratora powołuje się na czas określony. Kurator może być w każdym czasie odwołany przez organ nadzoru.

3. Kuratorowi przysługuje prawo uczestniczenia w posiedzeniach organów zakładu ubezpieczeń oraz prawo do uzyskiwania wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania jego funkcji.

4. Kuratorowi przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu wobec uchwał i decyzji zarządu i rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń do właściwego sądu gospodarczego w terminie 14 dni od dnia ich powzięcia. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie uchwały lub decyzji.

5. Kurator może zaskarżyć uchwałę walnego zgromadzenia akcjonariuszy lub uchwałę walnego zgromadzenia członków, które naruszają interesy zakładu ubezpieczeń, ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, w terminie określonym w art. 424 § 1 Kodeksu spółek handlowych.

6. Decyzja organu nadzoru o ustanowieniu kuratora jest natychmiast wykonalna. Od decyzji o ustanowieniu kuratora zakład ubezpieczeń może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji. Przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

7. Funkcję kuratora może pełnić osoba fizyczna legitymująca się co najmniej 10-letnim doświadczeniem zawodowym w zakresie organizacji i zasad działalności zakładu ubezpieczeń. Kuratorem może być również osoba prawna, w której co najmniej połowa członków organu zarządzającego spełnia warunek określony w zdaniu poprzedzającym.

8. Kurator składa organowi nadzoru okresowe sprawozdania ze swojej działalności zawierające ocenę realizacji przez zarząd zakładu ubezpieczeń planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych, krótkoterminowego planu wypłacalności lub programu naprawczego.

9. Wynagrodzenie kuratora ustala organ nadzoru, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie prezesa zarządu zakładu ubezpieczeń, w którym ustanowiono kuratora. Koszty związane z wykonaniem funkcji kuratora obciążają koszty działalności zakładu ubezpieczeń.

Art. 189. 1. Organ nadzoru może ustanowić, w drodze decyzji, zarząd komisaryczny w celu doprowadzenia do prawidłowych stosunków finansowych w przypadku, gdy zakład ubezpieczeń:

1) nie przedłoży krótkoterminowego planu wypłacalności lub organ nadzoru odmówi jego zatwierdzenia lub
2) nie zrealizuje w terminie krótkoterminowego planu wypłacalności, lub
3) w każdym innym przypadku zagrożenia wypłacalności zakładu ubezpieczeń.

2. Organ nadzoru może ustanowić zarząd komisaryczny w przypadku zaistnienia w zakładzie ubezpieczeń sytuacji niemożności wykonywania przez organy tego zakładu ubezpieczeń powierzonych im zadań, co może w istotny sposób

zagrozić interesom ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, a także gdy organy zakładu ubezpieczeń wykonują powierzone im zadania z rażącym naruszeniem interesów zakładu ubezpieczeń, ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia w szczególności przez doprowadzanie do sytuacji, w której zakład ubezpieczeń nie będzie w stanie wypłacać należnych świadczeń.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1 i 2, jest natychmiast wykonalna.

4. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz skargę do sądu administracyjnego na decyzję o ustanowieniu zarządu komisarycznego może wnieść rada nadzorcza zakładu ubezpieczeń.

5. Ustanowienie zarządu komisarycznego podlega zgłoszeniu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zgłoszenia dokonuje zarząd komisaryczny w dniu jego ustanowienia.

6. Ustanowienie zarządu komisarycznego nie wpływa na prawa i obowiązki zakładu ubezpieczeń, z wyjątkiem zmian określonych w ustawie.

7. Z dniem ustanowienia zarządu komisarycznego:

1) wygasają mandaty członków zarządu zakładu ubezpieczeń;
2) ustanowione prokury i pełnomocnictwa wygasają;
3) prawa i obowiązki innych organów zakładu ubezpieczeń ulegają zawieszeniu na okres zarządu komisarycznego, z zastrzeżeniem ust. 4.

8. Zarząd komisaryczny ma prawo podejmowania decyzji we wszelkich sprawach zastrzeżonych w przepisach prawa i statucie do właściwości zarządu, rady nadzorczej i walnego zgromadzenia zakładu ubezpieczeń.

9. Organ nadzoru wydaje decyzję o odwołaniu zarządu komisarycznego w każdym przypadku, w którym przestały istnieć przesłanki ustanowienia zarządu komisarycznego albo została zarządzona likwidacja przymusowa albo zakład ubezpieczeń został postawiony w stan upadłości.

10. Zarząd komisaryczny w porozumieniu z organem nadzoru podejmuje wszelkie niezbędne czynności w celu zabezpieczenia interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

11. Organ nadzoru w decyzji o ustanowieniu zarządu komisarycznego określa dzień ustanowienia zarządu komisarycznego i okres, na jaki jest ustanowiony zarząd komisaryczny, a także wskazuje, czy okres ten może być przedłużany.

12. Organ nadzoru po wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, w formie pisemnej określa liczbę członków i skład zarządu komisarycznego, a także szczegółowe zadania, sposób wykonywania zadań, zasady reprezentacji oraz wynagrodzenie zarządu komisarycznego.

13. Wynagrodzenie członków zarządu komisarycznego nie może być wyższe niż wynagrodzenie członków dotychczasowego zarządu zakładu ubezpieczeń. Koszty zarządu komisarycznego obciążają zakład ubezpieczeń.

14. Członkowie zarządu komisarycznego otrzymują w razie potrzeby urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy na czas pełnienia tej funkcji. Okres bezpłatnego urlopu zalicza się do okresów pracy oraz innych okresów, od których zależy nabycie uprawnień pracowniczych.

15. (uchylony).

Art. 190. Likwidacja zakładu ubezpieczeń następuje w przypadku:

1) podjęcia uchwały walnego zgromadzenia zakładu ubezpieczeń o rozwiązaniu zakładu ubezpieczeń (likwidacja dobrowolna);
2) zarządzenia likwidacji przez organ nadzoru (likwidacja przymusowa).

Art. 191. W przypadku otwarcia likwidacji:

1) zakład ubezpieczeń nie może zawierać umów ubezpieczenia;
2) umowy już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się;
3) sumy ubezpieczeń zawartych umów ubezpieczenia nie mogą być podwyższane;
4) zakład ubezpieczeń nie może zawierać umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej;
5) umowy reasekuracji czynnej i umowy retrocesji czynnej już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się;
6) zakład ubezpieczeń nie może przyjmować nowych cesji w ramach zawartych umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej;
7) zakład ubezpieczeń nie może zwiększać odpowiedzialności w ramach zawartych umów reasekuracji czynnej i umów retrocesji czynnej.

Art. 192. 1. O zamiarze podjęcia uchwały o rozwiązaniu zakładu ubezpieczeń organ zwołujący walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń jest obowiązany, nie później niż 30 dni przed zwołaniem walnego zgromadzenia, zawiadomić organ nadzoru.

2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, zawiadamiający określa:

1) przyczyny rozwiązania zakładu ubezpieczeń;
2) osoby mające pełnić funkcje likwidatorów.

3. Organ nadzoru może, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wyrazić, w drodze decyzji, sprzeciw, w przypadku gdy rozwiązanie zakładu ubezpieczeń zagraża interesom ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu organ, który zwołał walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń, jest obowiązany do niezwłocznego odwołania posiedzenia.

4. Organ nadzoru, z ważnych powodów, może wyznaczyć, w drodze decyzji, likwidatorów z urzędu.

Art. 193. 1. Organ nadzoru może zarządzić likwidację przymusową zakładu ubezpieczeń, jeżeli:

1) zakład ubezpieczeń wykonuje działalność z naruszeniem prawa lub statutu lub planu działalności nie zapewniając zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań;
2) zakład ubezpieczeń nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności;
3) walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń nie podejmie uchwały o pokryciu straty finansowej albo strata finansowa nie zostanie pokryta w terminie i w sposób określony w uchwale;
4) zarząd komisaryczny nie doprowadził do przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych zakładu ubezpieczeń w ustalonym terminie;
5) zakład ubezpieczeń nie spełnia świadczeń z tytułu umów ubezpieczenia albo spełnia je z opóźnieniem lub częściowo;
6) zostało cofnięte zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie całej działalności.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest natychmiast wykonalna.

Art. 194. 1. W przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej organ nadzoru:

1) wyznacza likwidatora;
2) powiadamia pisemnie o otwarciu likwidacji znanych sobie wierzycieli zakładu ubezpieczeń;

3) powiadamia o otwarciu likwidacji organy nadzoru państw członkowskich Unii Europejskiej.

2. Organ nadzoru ogłasza otwarcie likwidacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Art. 195. 1. Likwidator posiada umocowanie do wykonywania obowiązków, wynikających z prowadzonego postępowania likwidacyjnego w stosunku do zakładu ubezpieczeń, także na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, z zachowaniem prawa krajowego tych państw.

2. Likwidator posiadający umocowanie do wykonywania obowiązków wynikających z prowadzonego przymusowego postępowania likwidacyjnego w stosunku do zagranicznego zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej posiada takie same uprawnienia jak likwidator, o którym mowa w ust. 1.

Art. 196. Informacja o likwidacji zakładu ubezpieczeń podlega wpisowi do właściwych rejestrów państw członkowskich Unii Europejskiej, w których zakład ubezpieczeń wykonuje działalność, zgodnie z przepisami rozdziału 6.

Art. 197. Likwidator składa organowi nadzoru:

1) bilans otwarcia likwidacji i sprawozdanie likwidacyjne, sporządzone w terminie wyznaczonym przez organ nadzoru – niezwłocznie po ich sporządzeniu;
2) sprawozdanie finansowe za każdy rok likwidacji, w terminie ustalonym dla zakładów ubezpieczeń;
3) sprawozdania o przebiegu likwidacji, w terminach i w sposób określonych przez organ nadzoru.

Art. 198. Likwidator ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia organu nadzoru o ukończeniu likwidacji.

Art. 199. 1. W przypadku likwidacji zakładu ubezpieczeń aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzą osobną masę przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu:

1) umów ubezpieczenia;
2) umów reasekuracji.

2. Inne zobowiązania zakładu ubezpieczeń mogą być pokryte z aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyłącznie po zaspokojeniu wszystkich roszczeń z tytułu umów, o których mowa w ust. 1.

Art. 200. 1. Do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, z wyjątkiem małych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.

2. Likwidacja małego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych następuje w sposób określony w uchwale walnego zgromadzenia. W przypadku stwierdzenia przez organ nadzoru niepodjęcia lub niewykonywania czynności likwidacyjnych wobec małego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, do likwidacji towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Art. 201. W przypadku likwidacji zakładu ubezpieczeń zobowiązania wynikające z umów koasekuracji zawartych na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej będą zaspokajane w ten sam sposób, jak zobowiązania wynikające z innych umów ubezpieczenia zawartych przez ten zakład ubezpieczeń.

Rozdział 12

Zasady sprawowania nadzoru ubezpieczeniowego

Art. 202. 1. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad zakładami ubezpieczeń wykonującymi działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 11.

2. Do zadań organu nadzoru należy w szczególności:

1) ochrona interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia, przez zapobieganie sytuacji, w której zakład ubezpieczeń nie będzie w stanie wypłacać tym osobom należnego świadczenia;
2) wydawanie zezwoleń na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej;
3) podejmowanie innych działań określonych w ustawie.

Art. 203. 1. (uchylony).

2. (uchylony).

3. Organ nadzoru może nadać decyzji rygor natychmiastowej wykonalności również jeżeli wymaga tego interes ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Art. 204. 1. W przypadku ubezpieczeniowej grupy kapitałowej, w skład której wchodzi krajowy zakład ubezpieczeń oraz zagraniczny zakład ubezpieczeń mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej, organ nadzoru może zawrzeć z organami nadzoru państw członkowskich Unii Europejskiej porozumienie w zakresie współpracy w sprawowaniu dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń wchodzącymi w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

2. Organ nadzoru, stosownie do porozumień zawartych zgodnie z ust. 1, może, na wniosek organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przeprowadzić kontrolę krajowego zakładu ubezpieczeń wchodzącego w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej bądź zapewnić możliwość przeprowadzenia takiej kontroli przez przedstawicieli organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.

3. Organ nadzoru, stosownie do porozumień zawartych zgodnie z ust. 1, może wystąpić do organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie kontroli zagranicznego zakładu ubezpieczeń, który uzyskał zezwolenie w tym państwie członkowskim, bądź o zapewnienie przedstawicielom organu nadzoru możliwości przeprowadzenia takiej kontroli.

Art. 205. 1. W przeprowadzonej przez organ nadzoru kontroli, o której mowa w art. 208, oddziału krajowego zakładu ubezpieczeń może uczestniczyć właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym krajowy zakład ubezpieczeń wykonuje działalność ubezpieczeniową przez oddział, jeżeli organ ten złoży taki wniosek.

2. Organ nadzoru może wystąpić do właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym ma siedzibę zagraniczny zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział, o uczestniczenie w przeprowadzanej w tym oddziale kontroli działalności i stanu majątkowego zagranicznego zakładu ubezpieczeń.

Art. 206. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przeprowadzonym badaniu sprawozdania finansowego na zlecenie zakładu ubezpieczeń, organ nadzoru może zobowiązać zakład ubezpieczeń do zlecenia biegłym rewidentom badania prawidłowości i rzetelności wszystkich sprawozdań finansowych sporządzanych przez zakład ubezpieczeń oraz kontroli ksiąg rachunkowych mającej na celu badanie gospodarki finansowej i wypłacalności zakładu ubezpieczeń. Badanie nie może być zlecone ponownie biegłemu rewidentowi, który dokonał badania sprawozdania, w którym stwierdzono nieprawidłowości.

Art. 207. 1. Organ nadzoru może żądać od zakładu ubezpieczeń informacji i wyjaśnień dotyczących działalności zakładu ubezpieczeń i jego gospodarki finansowej, w zakresie niezbędnym dla wykonywania zadań z zakresu nadzoru.

2. Organ nadzoru może zażądać okresowego przekazywania przez zakład ubezpieczeń danych określonych przez organ nadzoru.

3. Organ nadzoru może żądać od zakładu ubezpieczeń przedstawienia wzorów umów ubezpieczenia, informacji o poszczególnych produktach oferowanych na podstawie indywidualnych negocjacji z ubezpieczającymi, wniosków o zawarcie ubezpieczenia, taryf składek ubezpieczeniowych i innych formularzy lub innych drukowanych dokumentów stosowanych przez zakład ubezpieczeń przy zawieraniu umów.

Art. 207a. 1. Organ nadzoru może żądać od podmiotu innego niż zakład ubezpieczeń, wchodzącego w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej i mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, informacji, wyjaśnień lub danych niezbędnych dla sprawowania nadzoru dodatkowego.

2. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie przekaże w wyznaczonym terminie wymaganych informacji, wyjaśnień lub danych, organ nadzoru może podjąć w stosunku do takiego podmiotu środki określone w art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2, przy czym górna granica wysokości kary pieniężnej nakładanej na ten podmiot nie może przekroczyć 10 000 000 zł.

Art. 208. 1. Organ nadzoru może przeprowadzać kontrolę działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę działalności i stanu majątkowego podmiotów, które

wykonują czynności ubezpieczeniowe w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń w zakresie tych czynności.

3. Kontrola działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń przeprowadzana jest przez pracowników Urzędu tworzących zespół inspekcyjny, upoważnionych przez organ nadzoru, po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

4. Pracownicy, o których mowa w ust. 3, w zakresie ustalonym w upoważnieniu organu nadzoru, mają prawo do:

1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego zakładu ubezpieczeń;
2) swobodnego dostępu do oddzielnego pomieszczenia biurowego i środków łączności;
3) wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego zakładu ubezpieczeń oraz żądania sporządzenia kopii, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego zakładu ubezpieczeń oraz żądania sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w formie elektronicznej;
5) wglądu do wszelkich dokumentów pośrednika ubezpieczeniowego kontrolowanego zakładu ubezpieczeń oraz żądania sporządzenia kopii, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
6) żądania wyjaśnień ustnych lub pisemnych od osób pozostających w stosunku pracy, zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z zakładem ubezpieczeń i pośredników ubezpieczeniowych kontrolowanego zakładu ubezpieczeń, w tym w formie elektronicznej;
7) żądania sporządzenia niezbędnych danych, w tym w formie elektronicznej;
8) zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.

5. (uchylony).

Art. 208a. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę podmiotów, o których mowa w art. 207a, w zakresie rzetelności informacji, wyjaśnień lub danych przekazanych w trybie art. 207a.

2. Do kontroli przeprowadzanej na podstawie ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 208 ust. 3 i 4 oraz art. 208b–208h.

3. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 1, utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie kontroli, organ nadzoru może podjąć w stosunku do

takiego podmiotu środki określone w art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2, przy czym górna granica wysokości kary pieniężnej nakładanej na ten podmiot nie może przekroczyć 10 000 000 zł.

Art. 208b. 1. W toku kontroli zakładu ubezpieczeń badaniu podlega zgodność działalności zakładu ubezpieczeń z prawem, statutem, planem działalności oraz interesem ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz jego stan majątkowy.

2. Czynności kontrolne powinny zostać przeprowadzone w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia rozpoczęcia kontroli.

Art. 208c. 1. Kontrolę przeprowadza zespół inspekcyjny składający się co najmniej z dwóch inspektorów.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w art. 208 ust. 3, zawiera co najmniej:

1) wskazanie podstawy prawnej;
2) oznaczenie organu kontroli;
3) datę i miejsce wystawienia;
4) imię i nazwisko inspektora uprawnionego do wykonania kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
5) firmę przedsiębiorcy objętego kontrolą;
6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy.

3. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie lub w miejscu wykonywania działalności przez zakład ubezpieczeń oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez zakład ubezpieczeń.

Art. 208d. 1. Inspektor podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli ustalenia kontroli mogłyby oddziaływać na jego prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia bądź osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Inspektor może być wyłączony również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, inspektor powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie organ nadzoru.

4. Wyłączony inspektor powinien podejmować jedynie czynności niecierpiące zwłoki, ze względu na interes publiczny lub ważny interes zakładu ubezpieczeń.

5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia organ nadzoru z urzędu albo na wniosek zakładu ubezpieczeń lub na wniosek inspektora. Organ nadzoru, postanawiając o wyłączeniu inspektora, uzupełnia skład zespołu inspekcyjnego, a także zmienia odpowiednio upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz niezwłocznie doręcza upoważnienia zakładowi ubezpieczeń.

6. Z ważnych przyczyn organ nadzoru może zmienić skład osobowy zespołu inspekcyjnego także w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2. Zdanie drugie ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 208e. 1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się w szczególności:

1) dokumenty;
2) dane i informacje umieszczone w systemach informatycznych zakładu ubezpieczeń;
3) dowody rzeczowe;
4) oświadczenia, informacje i wyjaśnienia złożone przez upoważnionych pracowników i pośredników ubezpieczeniowych zakładu ubezpieczeń;
5) oświadczenia osób trzecich;
6) opinie ekspertów;
7) wyniki oględzin;
8) inne materiały będące przedmiotem kontroli, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

3. Organ nadzoru przed podpisaniem protokołu, o którym mowa w art. 208f ust. 1, zapewnia zakładowi ubezpieczeń możliwość zapoznania się oraz ustosunkowania się do materiałów, będących dowodami w kontroli, które nie zostały uzyskane w toku kontroli.

4. Dowody uzyskane w toku kontroli są przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody inspektora kierującego zespołem inspekcyjnym.

5. Zebrane w toku kontroli dowody mogą być zabezpieczane przez:

1) oddanie na przechowanie zarządowi zakładu ubezpieczeń lub upoważnionemu przez zarząd pracownikowi zakładu ubezpieczeń za pokwitowaniem;
2) przechowanie w siedzibie zakładu ubezpieczeń w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu;
3) zabranie z zakładu ubezpieczeń za pokwitowaniem.

Art. 208f. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

1) nazwę i siedzibę zakładu ubezpieczeń;
2) datę i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz jego zmiany;
3) miejsce i datę przeprowadzania czynności kontrolnych;
4) wskazanie jednostek organizacyjnych objętych kontrolą;
5) wskazanie objętych kontrolą podmiotów, które wykonują czynności ubezpieczeniowe w imieniu i na rzecz zakładów ubezpieczeń;
6) imiona i nazwiska inspektorów przeprowadzających kontrolę;
7) określenie zakresu kontroli;
8) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli;
9) opis dokonanych czynności oraz ustalenia stanu faktycznego;
10) wzmiankę o poinformowaniu zakładu ubezpieczeń o przysługujących mu prawach i obowiązkach;
11) wykaz załączników z podaniem nazwy i cech każdego załącznika;
12) miejsce i datę sporządzenia protokołu.

3. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym lub w jego zastępstwie inny inspektor wchodzący w skład zespołu inspekcyjnego przeprowadzającego kontrolę przekazuje zakładowi ubezpieczeń.

4. Osoba upoważniona przez organ zarządzający zakładu ubezpieczeń potwierdza odbiór protokołu kontroli na jednym egzemplarzu protokołu podpisanym

przez inspektora kierującego zespołem inspekcyjnym. Osoby te parafują każdą stronę protokołu.

5. Jeżeli zakład ubezpieczeń odmawia lub uchyla się od odebrania protokołu kontroli, organ nadzoru wzywa pisemnie zakład ubezpieczeń do odebrania protokołu, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni do dokonania tej czynności. W przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu protokół uważa się za doręczony z upływem ostatniego dnia tego terminu.

Art. 208g. 1. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Oczywiste omyłki pisarskie prostuje inspektor kierujący zespołem inspekcyjnym, parafując sprostowania. Organ nadzoru o sprostowaniu oczywistych omyłek pisarskich informuje pisemnie zakład ubezpieczeń.

Art. 208h. 1. W terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu kontroli zakład ubezpieczeń może zgłosić organowi nadzoru pisemne zastrzeżenia i uwagi do treści protokołu oraz wyjaśnienia w sprawach objętych zakresem kontroli.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń organ nadzoru informuje zakład ubezpieczeń w terminie 14 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń.

3. Informacje o sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń załącza się do protokołu kontroli.

Art. 208i. Do kontroli podmiotów, które wykonują czynności ubezpieczeniowe w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, stosuje się odpowiednio przepisy o kontroli zakładów ubezpieczeń.

Art. 208j. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 209. 1. Organ nadzoru może wydawać zalecenia w stosunku do zakładu ubezpieczeń w celu:

1) zapewnienia zgodności działalności zakładu ubezpieczeń z przepisami prawa, statutu lub planem działalności;
2) zapewnienia trwałej zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań;

3) zapobieżenia naruszaniu interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

2. W przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie wykonuje w wyznaczonym terminie zaleceń, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru może, w drodze decyzji, zobowiązać zakład ubezpieczeń do wykonania tych zaleceń.

Art. 210. 1. Organ nadzoru może nakazać zakładowi ubezpieczeń rozwiązanie w wyznaczonym terminie umowy, na podstawie której zlecono wykonywanie czynności ubezpieczeniowych innemu podmiotowi, w przypadku stwierdzenia, że wykonywanie czynności odbywa się z naruszeniem prawa, wpływa niekorzystnie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń zgodnie z przepisami prawa, na ostrożne i stabilne zarządzanie zakładem ubezpieczeń lub na interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przewidzianych w umowie ograniczeń w zakresie możliwości i terminów jej rozwiązywania lub wypowiadania.

3. W przypadku nierozwiązania umowy w wyznaczonym terminie organ nadzoru może nałożyć na zakład ubezpieczeń kary pieniężne, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 211. 1. Zakład ubezpieczeń zawiadamia organ nadzoru o terminie walnego zgromadzenia zakładu ubezpieczeń, w terminie 7 dni przed datą posiedzenia, a w przypadku nadzwyczajnego walnego zgromadzenia – niezwłocznie po powzięciu informacji o zwołaniu walnego zgromadzenia.

2. Organ nadzoru może delegować swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniu walnego zgromadzenia zakładu ubezpieczeń.

3. Przedstawiciel organu nadzoru może zabierać głos we wszystkich sprawach na walnym zgromadzeniu zakładu ubezpieczeń.

4. Organ nadzoru może żądać od organów zakładu ubezpieczeń zwołania, w określonym terminie, walnego zgromadzenia zakładu ubezpieczeń lub umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia.

5. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia przedstawienia żądania, o którym mowa w ust. 4, walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń nie zostanie zwołane w terminie

określonym przez organ nadzoru lub określone sprawy nie zostaną umieszczone w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia, organ nadzoru zwołuje walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń lub umieszcza określone sprawy w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia ponosi zakład ubezpieczeń.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 5, organ nadzoru deleguje swojego przedstawiciela do udziału w walnym zgromadzeniu zakładu ubezpieczeń.

Art. 212. 1. Jeżeli zakład ubezpieczeń nie wykonuje w wyznaczonym terminie decyzji, o której mowa w art. 209 ust. 2, lub wykonuje działalność z naruszeniem przepisów prawa, statutu, zawartych umów ubezpieczenia lub planu działalności lub nie udziela informacji lub wyjaśnień, organ nadzoru może, w drodze decyzji:

1) nakładać na członków zarządu zakładu ubezpieczeń lub prokurentów kary pieniężne do wysokości odpowiadającej trzykrotnemu przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu z ostatnich 12 miesięcy;
2) nakładać na zakład ubezpieczeń kary pieniężne do wysokości 0,5% składki przypisanej brutto uzyskanej przez zakład ubezpieczeń w roku poprzednim, a w przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie prowadził działalności lub miał zbiór składki przypisanej poniżej 20 mln złotych do wysokości 100 000 złotych;
3) zawieszać w czynnościach członków zarządu zakładu ubezpieczeń do czasu rozpatrzenia wniosku o ich odwołanie, na najbliższym posiedzeniu organu uprawnionego do ich odwołania; zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za zakład ubezpieczeń, w tym w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych;
4) występować do właściwego organu zakładu ubezpieczeń lub innego uprawnionego podmiotu z wnioskiem o odwołanie członka zarządu lub odwołanie udzielonej prokury.

2. (uchylony).

3. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 213. 1. Organ nadzoru informuje Komisję Europejską oraz organy nadzoru innych państw członkowskich Unii Europejskiej o:

1) udzieleniu zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej krajowemu zakładowi ubezpieczeń, będącemu podmiotem zależnym od podmiotu dominującego mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej;
2) bezpośrednim lub pośrednim nabyciu albo objęciu akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli wskutek nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji krajowy zakład ubezpieczeń staje się podmiotem zależnym od tego podmiotu.

2. Organ nadzoru wraz z informacją, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przekazuje Komisji Europejskiej oraz organom nadzoru innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacje o strukturze kapitałowej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

Art. 214. 1. Organ nadzoru informuje Komisję Europejską o wszelkich trudnościach, na które w państwach niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej napotykają krajowe zakłady ubezpieczeń, które zamierzają wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium tych państw.

2. Organ nadzoru na wniosek Komisji Europejskiej przekaże informacje o:

1) wnioskach o udzielenie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń będący podmiotem zależnym od podmiotu dominującego mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej;
2) posiadanych przez siebie informacjach o zamiarze bezpośredniego lub pośredniego nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń lub innego zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez podmiot mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, w ilości powodującej, że ten zakład ubezpieczeń stanie się podmiotem zależnym podmiotu mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej.

3. W przypadku podjęcia przez Komisję Europejską odpowiedniej decyzji w warunkach, o których mowa w ust. 1, bądź w przypadku rozpoczęcia procedury, o

której mowa w art. 5 decyzji Rady z dnia 28 czerwca 1999 r. nr 1999/468/WE ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji Europejskiej (Dz. Urz. WE L 184 z 17.07.1999), organ nadzoru, stosownie do podjętej przez Komisję Europejską decyzji, zawiesza z urzędu prowadzone postępowania, ogranicza liczbę wydawanych zezwoleń bądź wydaje inne decyzje o treści wynikającej z decyzji podjętej przez Komisję Europejską w sprawach z zakresu:

1) udzielania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej;
2) nabywania albo obejmowania akcji lub praw z akcji w przypadkach, o których mowa w art. 35, przez podmiot, którego siedziba znajduje się w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, lub przez podmiot zależny od takiego podmiotu.

4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do zagranicznych zakładów ubezpieczeń, które posiadają zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 214a. 1. Organ nadzoru może zwrócić się do Komisji Europejskiej z propozycją negocjacji porozumień z państwami niebędącymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej, dotyczącymi wykonywania nadzoru dodatkowego nad:

1) zakładami ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej, posiadającymi podmioty partycypujące, których siedziby znajdują się w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej;
2) zakładami ubezpieczeń z państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej, posiadającymi podmioty partycypujące, które mają siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

2. Propozycja negocjacji porozumień, o której mowa w ust. 1, powinna mieć na celu zapewnienie:

1) organom nadzoru z państw członkowskich Unii Europejskiej informacji niezbędnych do wykonywania dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń, z siedzibą na terytorium Unii Europejskiej, które posiadają

podmioty zależne lub podmioty partycypujące w podmiotach mających siedzibę w państwach niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej;

2) organom nadzoru z państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej informacji niezbędnych do wykonywania dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń, z siedzibą na terytorium tych państw, które posiadają podmioty zależne lub podmioty partycypujące w podmiotach mających siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

3. Podmiot partycypujący jest to podmiot dominujący lub inny podmiot, który posiada znaczący udział kapitałowy, lub podmiot powiązany z podmiotem, w taki sposób, że może on podjąć inne działania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Rozdział 13

Ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy

Art. 215. Krajowe zakłady ubezpieczeń i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzą ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy.

Art. 216. 1. Polska Izba Ubezpieczeń, zwana dalej „Izbą”, jest organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego, reprezentującą zakłady ubezpieczeń, o których mowa w art. 215, i które z mocy ustawy są członkami Izby, działającej na rzecz rozwiązywania problemów rynku ubezpieczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Izba reprezentuje również zakłady reasekuracji, o których mowa w art. 217a.

2. Izba posiada osobowość prawną.

Art. 217. 1. Członkostwo w Izbie jest obowiązkowe i powstaje z chwilą podjęcia przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w art. 215, działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Członkostwo w Izbie ustaje z chwilą podjęcia uchwały o likwidacji dobrowolnej lub z chwilą, gdy decyzja o likwidacji przymusowej stała się prawomocna.

Art. 217a. Członkami Izby, na zasadzie dobrowolności, mogą być zakłady reasekuracji.

Art. 218. 1. Organami Izby są:

1) Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Ubezpieczeń, zwane dalej „Walnym Zgromadzeniem Izby”;
2) Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń, składający się z Prezesa Zarządu, który jest Prezesem Izby, i z pozostałych członków Zarządu, w tym Wiceprezesów, których liczbę określa statut Izby;
3) Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń.

2. Wybory do organów Izby są powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym.

3. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie może być dłuższa niż 4 lata.

Art. 219. 1. Statut Izby i jego zmiany są uchwalane przez Walne Zgromadzenie Izby bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

2. Statut Izby określa w szczególności:

1) nazwę Izby i jej siedzibę;
2) zadania Izby i formy ich realizacji;
3) zakres uprawnień organów Izby oraz tryb ich wyboru;
4) prawa i obowiązki członków Izby;
5) zasady gospodarki finansowej Izby oraz zasady wykonywania działalności gospodarczej;
6) strukturę organizacyjną Izby.

Art. 220. 1. Podstawowymi zadaniami Izby jest reprezentowanie i podejmowanie działań w celu ochrony wspólnych interesów członków Izby, współdziałanie w zapobieganiu zagrożeniom rynku ubezpieczeń, kształtowanie, upowszechnianie i czuwanie nad przestrzeganiem zasad uczciwej konkurencji i zasad etyki w działalności ubezpieczeniowej.

2. Do zadań Izby należy w szczególności:

1) reprezentowanie członków Izby wobec organów władzy publicznej oraz podejmowanie działań w celu ochrony ich interesów;

2) wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych zawierających regulacje dotyczące działalności ubezpieczeniowej, lub z nią związane, i współdziałanie na wniosek przy ich opracowywaniu;
3) reprezentowanie członków Izby w międzynarodowych organizacjach ubezpieczeniowych;
4) współdziałanie z organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie ubezpieczeń;
5) inicjowanie i wykonywanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ubezpieczeń oraz współpraca w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr ubezpieczeniowych;
6) pozyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o funkcjonowaniu rynków ubezpieczeniowych w kraju i za granicą oraz opracowywanie na ich podstawie i udostępnianie dla potrzeb działalności ubezpieczeniowej analiz i prognoz oraz wydawanie biuletynu Izby;
7) tworzenie i wykonywanie informatycznych baz danych w zakresie statystyki ubezpieczeniowej, a w szczególności baz danych o przebiegu szkodowości w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń oraz baz danych niezbędnych do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej, w tym informacji o wypłaconych odszkodowaniach lub świadczeniach, z wyłączeniem ubezpieczeń, o których mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy, oraz o osobach, przeciwko którym było prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, zakończone wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania;
8) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygania sporów między członkami Izby.

3. Ustalenie zakresu oraz sposobu pozyskiwania i udostępniania informacji i danych, o których mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, od zakładów ubezpieczeń wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Izby.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych gromadzonych w bazach danych, o których mowa w ust. 2 pkt 7, a także okres przechowywania tych

danych, uwzględniając w szczególności przepisy o ochronie danych osobowych oraz przepisy regulujące funkcjonowanie Krajowego Rejestru Karnego.

5. Izba udostępnia swoim członkom dane zgromadzone w bazach, o których mowa w ust. 2 pkt 7.

Art. 221. Izba, w przypadku naruszenia przez członka Izby zasad, o których mowa w art. 220, podejmuje działania i stosuje środki określone w statucie i uchwałach Walnego Zgromadzenia Izby.

Art. 222. Izba może wykonywać działalność gospodarczą w ramach przedsiębiorcy powołanego przez Walne Zgromadzenie Izby.

Art. 223. 1. Majątek Izby powstaje ze składek członkowskich, dotacji, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku Izby oraz dochodów z działalności gospodarczej, o której mowa w art. 222.

2. Dochód z działalności gospodarczej służy do realizacji zadań Izby i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Izby, uwzględniając zadania Izby określone w ustawie.

4. Sposób opłacania i egzekwowania składki oraz ustalania wysokości odsetek za nieterminowe jej opłacanie określa statut Izby.

DZIAŁ III

Działalność reasekuracyjna wykonywana przez zakłady reasekuracji

Rozdział 1

Zasady wykonywania działalności reasekuracyjnej

Art. 223a. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 1, art. 7, art. 11, art. 27 ust. 1–2 i ust. 3b–10, art. 28 oraz art. 30, z tym że użyte w art. 27 ust. 1 określenie „towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych” oznacza „towarzystwo reasekuracji wzajemnej”.

Art. 223b. 1. Zakład reasekuracji może wykonywać działalność reasekuracyjną wyłącznie w formie spółki akcyjnej albo towarzystwa reasekuracji wzajemnej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zakład reasekuracji może wykonywać działalność reasekuracyjną również w formie spółki europejskiej określonej w rozporządzeniu Rady nr 2157/2001/WE z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE) (Dz. Urz. WE L 294 z 10.11.2001).

Art. 223c. 1. Zakład reasekuracji wykonujący działalność w formie spółki akcyjnej ma obowiązek i wyłączne prawo używania w nazwie lub firmie wyrazów „towarzystwo reasekuracji", „towarzystwo reasekuracyjne" lub „zakład reasekuracji". Dopuszczalne jest używanie w obrocie odpowiednio skrótów „TR" lub „ZR".

2. Zakład reasekuracji wykonujący działalność w formie towarzystwa reasekuracji wzajemnej ma obowiązek i wyłączne prawo używania w nazwie wyrazów „towarzystwo reasekuracji wzajemnej". Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „TRW".

Art. 223d. 1. Składkę reasekuracyjną ustala się w wysokości, która powinna co najmniej zapewnić wykonanie wszystkich zobowiązań z tytułu zawartych umów reasekuracji i pokrycie kosztów wykonywania działalności reasekuracyjnej przez zakład reasekuracji.

2. Zakład reasekuracji jest zobowiązany gromadzić odpowiednie dane statystyczne w celu ustalania na ich podstawie składek reasekuracyjnych i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Art. 223e. Członkiem organu zarządzającego zakładu reasekuracji nie może być osoba będąca jednocześnie członkiem organu zarządzającego:

1) (uchylony);
2) towarzystwa funduszy inwestycyjnych;
3) podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi lub inną działalność w zakresie obrotu maklerskimi instrumentami finansowymi w rozumieniu tej ustawy;
4) powszechnego towarzystwa emerytalnego;
5) banku;
6) zakładu ubezpieczeń.

Rozdział 2

Zakład reasekuracji wykonujący działalność w formie spółki akcyjnej

Art. 223f. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 31, art. 32 ust. 1, art. 33 ust. 2–4, art. 34–37c, z tym, że użyte w art. 35h ust. 2 pkt 1 i 2 oraz w art. 35m określenie „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia” oznacza „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji”.

Art. 223g. Zmiany w statucie wymagają, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez organ nadzoru w zakresie:

1) zmiany siedziby lub firmy;
2) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego;
3) zmiany zakresu działalności, o którym mowa w art. 223y;
4) zmiany dotyczącej uprzywilejowania akcji lub uprawnień przyznanych akcjonariuszom osobiście;
5) tworzenia w ciężar kosztów funduszy rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych rezerw;
6) zmiany zasad reprezentacji spółki;
7) zmian w gospodarowaniu majątkiem i aktywami zakładu reasekuracji, w tym w zakresie określenia kompetencji organów zakładu reasekuracji;
8) zmian w funduszu organizacyjnym.

Art. 223h. Kapitał zakładowy krajowego zakładu reasekuracji nie może być niższy niż wysokość minimalnego kapitału gwarancyjnego wymaganego dla rodzajów reasekuracji, w zakresie działalności krajowego zakładu reasekuracji, o którym mowa w art. 223y.

Art. 223i. (uchylony).

Art. 223j. (uchylony).

Art. 223k. (uchylony).

Art. 223l. (uchylony).

Art. 223m. (uchylony).

Rozdział 3

Towarzystwo reasekuracji wzajemnej

Art. 223n. Do towarzystw reasekuracji wzajemnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 39, art. 40 ust. 1 i 2, art. 42, art. 45 ust. 1, 2 i 4, art. 46 ust. 2 oraz art. 48–91.

Art. 223o. Zakład reasekuracji, który przyjmuje ryzyko cedowane przez swoich członków na zasadzie wzajemności, jest towarzystwem reasekuracji wzajemnej.

Art. 223p. Zmiany w statucie towarzystwa reasekuracji wzajemnej wymagają przed zarejestrowaniem zatwierdzenia przez organ nadzoru w zakresie:

1) zmiany siedziby lub nazwy;
2) obniżenia kapitału zakładowego;
3) zmiany zakresu działalności, o którym mowa w art. 223y;
4) tworzenia w ciężar kosztów funduszy rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych rezerw;
5) zmiany zasad reprezentacji towarzystwa;
6) zmian w gospodarowaniu majątkiem i aktywami towarzystwa, w tym w zakresie określenia kompetencji organów towarzystwa oraz spłat z tytułu zobowiązań wobec członków towarzystwa;
7) zmian w funduszu organizacyjnym.

Art. 223q. Statut towarzystwa reasekuracji wzajemnej określa w szczególności:

1) nazwę i siedzibę towarzystwa;
2) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej;
3) zakres działalności reasekuracyjnej, o którym mowa w art. 223y;
4) wysokość kapitału zakładowego;
5) zasady wykorzystania nadwyżki bilansowej oraz sposób pokrycia strat;
6) zasady umarzania udziałów;
7) zasady uzyskania i utraty członkostwa oraz rodzaje członkostwa;
8) sposób rozwiązania towarzystwa;
9) zasady dokonywania ogłoszeń towarzystwa, w tym oznaczenie pisma do ogłoszeń.

Art. 223r. Jeżeli statut towarzystwa reasekuracji wzajemnej nie stanowi inaczej, uzyskanie członkostwa musi być związane z zawarciem umowy reasekuracji, a jego utrata – z wygaśnięciem stosunku reasekuracji.

Art. 223s. Kapitał zakładowy towarzystwa reasekuracji wzajemnej nie może być niższy niż wysokość minimalnego kapitału gwarancyjnego wymaganego dla rodzajów reasekuracji, w zakresie działalności krajowego zakładu reasekuracji, o którym mowa w art. 223y.

Art. 223t. Do nabywania i zbywania udziałów towarzystwa reasekuracji wzajemnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 35–36.

Rozdział 4

Warunki wykonywania działalności reasekuracyjnej przez krajowe zakłady reasekuracji

Art. 223u. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 92 ust. 3 pkt 1, 3–20 i 23 oraz ust. 4–5, art. 93a, art. 98 ust. 1, art. 100 ust. 1, art. 101 ust. 5–8, art. 102 pkt 4–7, z tym że użyte w art. 98 ust. 1 pkt 4 określenie „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia” oznacza „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji”.

Art. 223w. 1. Zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej dla krajowego zakładu reasekuracji wydaje, w drodze decyzji, po rozpatrzeniu wniosku założycieli zakładu reasekuracji, organ nadzoru.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) określenie nazwy lub firmy, siedziby i adresu oraz zakresu działalności krajowego zakładu reasekuracji, o którym mowa w art. 223y;
2) określenie wysokości kapitału zakładowego;
3) wskazanie założycieli krajowego zakładu reasekuracji;
4) wskazanie formy prawnej, w jakiej ma być wykonywana działalność;
5) określenie wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji krajowego zakładu reasekuracji;
6) wskazanie imion i nazwisk osób przewidzianych na członków zarządu i rady nadzorczej;

7) wskazanie imienia i nazwiska aktuariusza oraz osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Art. 223x. 1. Plan działalności, o którym mowa w art. 92 ust. 3 pkt 9, określa dane i warunki, jakie ze względu na rodzaj i rozmiar prowadzonej reasekuracji są niezbędne do zapewnienia zdolności krajowego zakładu reasekuracji do wykonywania zobowiązań. Plan działalności zawiera w szczególności:

1) określenie rodzajów ryzyka, które krajowy zakład reasekuracji zamierza przyjmować;
2) określenie rodzajów umów reasekuracji, które zakład reasekuracji zamierza zawierać z cedentami;
3) program retrocesji określający formę i zakres retrocesji oraz retrocesjonariuszy;
4) określenie źródeł finansowania środków w wysokości minimalnego kapitału gwarancyjnego i marginesu wypłacalności;
5) oszacowanie kosztów utworzenia administracji krajowego zakładu reasekuracji i organizacji działalności z określeniem źródeł finansowania tych kosztów;
6) określenie organizacji działalności reasekuracyjnej, w tym:
   a) struktury organizacyjnej krajowego zakładu reasekuracji,
   b) zasad akceptacji ryzyka,
   c) sposobu ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
   d) przyjętych zasad rachunkowości, w szczególności zasad rozliczania kosztów,
   e) systemu zarządzania aktywami,
   f) systemu kontroli wewnętrznej.

2. Do planu działalności, o którym mowa w art. 92 ust. 3 pkt 9, dołącza się rachunek symulacyjny pierwszych 3 lat obrotowych działalności, obejmujący:

1) oszacowanie kosztów działalności reasekuracyjnej, w tym kosztów administracyjnych oraz prowizji;
2) oszacowanie składki i świadczeń;
3) oszacowanie i wskazanie źródeł finansowania środków niezbędnych do pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności;
4) projekt:
   a) bilansu,

b) ogólnego rachunku zysków i strat,

c) zbiorczego technicznego rachunku ubezpieczeń; w przypadku, gdy krajowy zakład reasekuracji składa wniosek o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w zakresie, o którym mowa w art. 223y pkt 3, zbiorczy techniczny rachunek ubezpieczeń sporządza się oddzielnie dla każdego rodzaju reasekuracji,

d) wyliczenia środków własnych oraz marginesu wypłacalności i kapitału gwarancyjnego;

5) uzasadnienie oszacowanych wartości, o których mowa w pkt 1–3.

Art. 223y. Zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej jest wydawane, zgodnie z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności reasekuracyjnej, w zakresie reasekuracji:

1) ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy;

2) pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy;

3) ubezpieczeń, o których mowa w pkt 1 i 2.

Art. 223z. W zezwoleniu, o którym mowa w art. 223w ust. 1, określa się:

1) nazwę lub firmę, siedzibę i adres, zakres działalności krajowego zakładu reasekuracji, o którym mowa w art. 223y;

2) wysokość kapitału zakładowego;

3) założycieli krajowego zakładu reasekuracji;

4) formę organizacyjną działalności krajowego zakładu reasekuracji;

5) imiona i nazwiska osób przewidzianych na członków pierwszego zarządu.

Art. 223za. 1. Zmiana zakresu działalności krajowego zakładu reasekuracji, o którym mowa w art. 223y, wymaga zezwolenia organu nadzoru.

2. Zezwolenie jest wydawane na wniosek krajowego zakładu reasekuracji.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera informacje, o których mowa w art. 223w ust. 2 pkt 1.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się plan działalności, o którym mowa w art. 92 ust. 3 pkt 9, oraz odpowiednio inne dokumenty, o których mowa w art. 92 ust. 3.

Art. 223zb. Zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej nie może być wydane, jeżeli:

1) bliskie powiązania między zakładem reasekuracji i inną osobą fizyczną lub prawną lub
2) przepisy obowiązujące w państwie trzecim, a także trudności w stosowaniu tych przepisów mające zastosowanie do osoby fizycznej lub prawnej, z którą zakład reasekuracji posiada bliskie powiązania

– stanowiłyby dla organu nadzoru przeszkodę w sprawowaniu nadzoru, o którym mowa w rozdziale 11.

Art. 223zc. W przypadkach, o których mowa w art. 35, przepisy art. 98 ust. 1 pkt 3, 5 i 6 oraz art. 223zb stosuje się odpowiednio do akcjonariuszy albo udziałowców zakładu reasekuracji przy wtórnym nabyciu akcji albo udziałów.

Art. 223zd. 1. Za dzień rozpoczęcia wykonywania działalności reasekuracyjnej uważa się dzień zawarcia pierwszej umowy reasekuracji.

2. Krajowy zakład reasekuracji jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o zaprzestaniu wykonywania działalności reasekuracyjnej lub zawierania umów reasekuracji w danym rodzaju reasekuracji w terminie 7 dni.

Art. 223ze. 1. Organ nadzoru może cofnąć krajowemu zakładowi reasekuracji, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej, jeżeli:

1) przestał spełniać warunki wymagane do uzyskania zezwolenia lub
2) wykonuje działalność z naruszeniem prawa, statutu, planu działalności lub nie zapewnia zdolności do wykonywania zobowiązań, lub
3) nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności, lub
4) zaprzestanie wykonywania działalności reasekuracyjnej przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, lub
5) złoży wniosek o cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności reasekuracyjnej, lub
6) nie rozpoczął wykonywania działalności reasekuracyjnej w terminie, o którym mowa w art. 100 ust. 1, lub

7) zaistniały, w stosunku odpowiednio do akcjonariuszy albo udziałowców zakładu reasekuracji, przesłanki określone w art. 98 ust. 1 pkt 3, 5 i 6 oraz art. 223zb.

2. W przypadku, gdy krajowy zakład reasekuracji uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w zakresie, o którym mowa w art. 223y pkt 3, organ nadzoru może cofnąć to zezwolenie w pełnym zakresie albo w zakresie jednego z rodzajów reasekuracji.

3. W przypadku cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w pełnym zakresie albo w zakresie jednego z rodzajów reasekuracji, organ nadzoru może ograniczyć albo zakazać krajowemu zakładowi reasekuracji swobodnego rozporządzania jego aktywami oraz zaciągania zobowiązań lub przekazać zarząd majątkiem zakładu reasekuracji wyznaczonej osobie.

4. Organ nadzoru w decyzji o przekazaniu zarządu majątkiem, o której mowa w ust. 3, określa:

1) osobę, której przekazuje się zarząd majątkiem krajowego zakładu reasekuracji;
2) okres, na który jest ustanawiany zarząd majątkiem;
3) szczegółowe zadania zarządu majątkiem;
4) sposób wykonywania zadań zarządu majątkiem;
5) wysokość wynagrodzenia za zarząd majątkiem.

5. Decyzja, o której mowa w ust. 1 i 3, jest natychmiast wykonalna.

6. Organ nadzoru przesyła do właściwego sądu rejestrowego odpis ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2.

Rozdział 5

Wykonywanie działalności reasekuracyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne zakłady reasekuracji mające siedzibę w państwach niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej

Art. 223zf. Do głównych oddziałów zagranicznych zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 103, art. 105 ust. 2, 3, 4 pkt 1, 3 i 4 oraz ust. 5 i 6, art. 106 ust. 1–3 i ust. 4b–*10*[15)], art. 107 ust. 3 pkt 1, 3, 5, 6, 8 i 11–16 oraz ust. 4, art. 110–113, art. 114 ust. 1, art. 115, art. 117, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122, art. 123 ust. 1, ust. 2 pkt 4–7 i ust. 3, art. 124–126, z tym że użyte w:

1) art. 113 ust. 1 i 5 oraz art. 115 określenie „umowy ubezpieczenia” oznacza „umowy reasekuracji”;
2) art. 122 ust. 1 pkt 2 określenie „świadczeń ubezpieczeniowych” oznacza „świadczenia z tytułu zawartych umów reasekuracji”.

Art. 223zg. 1. Zagraniczny zakład reasekuracji mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej może podejmować i wykonywać działalność reasekuracyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

1) przez główny oddział;
2) bezpośrednio z terytorium państwa, w którym ma swoją siedzibę, jeżeli z państwem tym została zawarta umowa, o której mowa w art. 50 dyrektywy 2005/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie reasekuracji oraz zmieniającej dyrektywy Rady 73/239/EWG, 92/49/EWG, a także dyrektywy 98/78/WE i 2002/83/WE (Dz. Urz. WE L 323 z 09.12.2005, str. 1).

2. Podjęcie działalności reasekuracyjnej przez główny oddział wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 223zh. 1. Na wniosek zagranicznego zakładu reasekuracji organ nadzoru wydaje, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

[15)] Uchylony.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) nazwę i siedzibę zagranicznego zakładu reasekuracji oraz nazwę państwa, w którym znajduje się jego siedziba;
2) siedzibę oraz zakres działalności, o którym mowa w art. 223zi ust. 1, głównego oddziału;
3) imiona i nazwiska osób przewidzianych na dyrektora głównego oddziału, jego zastępców, aktuariusza, osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się również:

1) plan działalności spełniający warunki, o których mowa w art. 223x, dotyczący prowadzenia głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obejmujący okres pierwszych 3 lat obrotowych działalności;
2) sprawozdanie finansowe za okres ostatnich 3 lat działalności zagranicznego zakładu reasekuracji;
3) informacje o wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji głównego oddziału;
4) wskazanie źródeł środków finansowych niezbędnych do pokrycia ryzyka, marginesu wypłacalności i kapitału gwarancyjnego.

Art. 223zi. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 223zh ust. 1, jest wydawane na wykonywanie działalności reasekuracyjnej w zakresie reasekuracji:

1) ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy;
2) pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy;
3) ubezpieczeń, o których mowa w pkt 1 i 2.

2. Zezwolenie może być wydane, jeżeli w państwie, w którym znajduje się siedziba zagranicznego zakładu reasekuracji, zakład ten posiada odpowiednie zezwolenie na wykonywanie działalności reasekuracyjnej we wnioskowanym zakresie i działa w formie odpowiadającej spółce akcyjnej albo towarzystwu reasekuracji wzajemnej.

3. Wymóg co do formy, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy podmiotów zagranicznych wykonujących działalność reasekuracyjną:

1) których siedziba znajduje się w państwach należących do Światowej Organizacji Handlu lub

2) jeżeli wynika to z umów międzynarodowych zawartych przez Wspólnotę Europejską.

Art. 223zj. Główny oddział zagranicznego zakładu reasekuracji jest obowiązany posiadać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

Art. 223zk. 1. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, umowę o przeniesienie całości lub części portfela reasekuracji posiadanego przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Decyzja zatwierdzająca umowę, o której mowa w ust. 1, może być wydana, jeżeli zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń przejmujący portfel reasekuracji będzie posiadać:

1) środki własne w wysokości marginesu wypłacalności;
2) aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

3. Do umów o przeniesienie portfela, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 223zzk–223zzm.

Art. 223zl. 1. Organ nadzoru może cofnąć, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie jednego lub dwóch rodzajów reasekuracji przez zagraniczny zakład reasekuracji, jeżeli:

1) zagraniczny zakład reasekuracji przestał spełniać warunki niezbędne do uzyskania zezwolenia;
2) główny oddział wykonuje działalność reasekuracyjną z naruszeniem przepisów prawa, statutu lub nie zapewnia zdolności zagranicznego zakładu reasekuracji do wykonywania zobowiązań;
3) zagraniczny zakład reasekuracji wystąpił do organu nadzoru z wnioskiem o cofnięcie zezwolenia, przy czym należy zagwarantować zabezpieczenie interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, w szczególności w zakresie spełnienia świadczeń i wypłaty odszkodowań;

4) zagraniczny zakład reasekuracji nie rozpoczął wykonywania działalności reasekuracyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie, o którym mowa w art. 111;
5) zagraniczny zakład reasekuracji zaprzestał wykonywania działalności reasekuracyjnej przez okres dłuższy niż 6 miesięcy;
6) zagraniczny zakład reasekuracji nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności;
7) w stosunku odpowiednio do akcjonariuszy albo udziałowców zagranicznego zakładu reasekuracji zaistnieją przesłanki określone w art. 98 ust. 1 pkt 3, 5 i 6 oraz art. 223zb.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie w zakresie rodzaju reasekuracji, w którym działalność reasekuracyjna nie została rozpoczęta.

3. Zagraniczny zakład reasekuracji jest obowiązany, w terminie 7 dni, zawiadomić organ nadzoru o zaprzestaniu wykonywania działalności reasekuracyjnej lub zawierania umów w zakresie jednego rodzaju reasekuracji.

Art. 223zm. 1. Dyrektor głównego oddziału ma obowiązek powiadomić organ nadzoru o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w art. 119 ust. 1 i art. 223zl, w terminie 3 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

2. Dyrektor głównego oddziału, który nie powiadomi organu nadzoru o okolicznościach, o których mowa w art. 119 ust. 1 i art. 223zl, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z zagranicznym zakładem reasekuracji za szkodę wyrządzoną z tego tytułu wierzycielom.

Rozdział 6

Swoboda świadczenia usług reasekuracyjnych

Art. 223zn. Do zagranicznego zakładu reasekuracji z państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonującego działalność reasekuracyjną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się odpowiednio przepisy art. 128, art. 129 ust. 1 i 2 oraz art. 139.

Art. 223zo. Krajowy zakład reasekuracji, który uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 223y, może wykonywać działalność reasekuracyjną na terytorium

państwa członkowskiego Unii Europejskiej w ramach swobody świadczenia usług lub przez oddział.

Art. 223zp. Jeżeli organ nadzoru poweźmie wątpliwość, czy działalność zagranicznego zakładu reasekuracji działającego w ramach swobody świadczenia usług nie narusza przepisów dotyczących gospodarki finansowej obowiązujących w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym zakład ten ma siedzibę, powiadamia o tym właściwe organy tego państwa członkowskiego.

Art. 223zq. 1. W przypadku gdy zagraniczny zakład reasekuracji wykonujący działalność przez oddział wykonuje działalność ubezpieczeniową, organ nadzoru może, po uprzednim powiadomieniu właściwego organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przeprowadzić kontrolę oddziału, o której mowa w art. 208.

2. Właściwy organ nadzoru z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może uczestniczyć w czynnościach podejmowanych przez organ nadzoru, o których mowa w ust. 1.

Art. 223zr. 1. Krajowy zakład reasekuracji może zawrzeć umowę o przeniesienie portfela reasekuracji z zakładem reasekuracji lub zakładem ubezpieczeń mającym siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej.

2. Organ nadzoru zatwierdza umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem warunków określonych w art. 223zzi–223zzm po otrzymaniu od właściwego organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym przejmujący zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń ma siedzibę, potwierdzenia, że zakład ten, po przejęciu portfela, będzie posiadał:

1) środki własne w wysokości marginesu wypłacalności;
2) aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Art. 223zs. 1. W przypadku przeniesienia portfela reasekuracji przez zagraniczny zakład reasekuracji mający siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej na rzecz krajowego zakładu reasekuracji lub krajowego zakładu ubezpieczeń, organ nadzoru przekazuje właściwemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zagraniczny zakład reasekuracji ma siedzibę, informację, czy krajowy zakład reasekuracji lub krajowy zakład ubezpieczeń po przeniesieniu portfela będzie posiadać środki własne w wysokości

marginesu wypłacalności oraz aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru przekazuje najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia wystąpienia o przekazanie tych informacji.

Rozdział 7

Gospodarka finansowa zakładów reasekuracji

Art. 223zt. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 146, art. 146a ust. 3, art. 149, art. 150 ust. 2 i 3, art. 151 ust. 1 i 2, art. 154 ust. 1 i 7, z tym że użyte w art. 151 ust. 1 określenie „umów ubezpieczenia” oznacza „umowy reasekuracji”.

Art. 223zu. 1. Jeżeli zakład reasekuracji wykonuje działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 3:

1) margines wypłacalności zakładu reasekuracji jest równy sumie marginesu wypłacalności zakładu reasekuracji wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 1, i marginesu wypłacalności zakładu reasekuracji wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 2;
2) minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego nie może być niższa niż:
   a) minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego zakładu reasekuracji wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 1,
   b) minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego zakładu reasekuracji wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 2.

2. Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego zakładu reasekuracji nie może być niższa niż równowartość w złotych 3 000 000 euro.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego dla rodzajów reasekuracji, uwzględniając konieczność zapewnienia wypłacalności zakładów reasekuracji i wzrost europejskiego indeksu cen konsumpcyjnych.

Art. 223zw. 1. Środki własne zakładu reasekuracji są to aktywa zakładu reasekuracji z wyłączeniem aktywów:

1) przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywanych zobowiązań;
2) wartości niematerialnych i prawnych;
3) akcji i udziałów własnych będących w posiadaniu zakładu reasekuracji;
4) z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

2. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu reasekuracji, podlegającego nadzorowi dodatkowemu wyłącza się posiadane przez zakład reasekuracji akcje i inne aktywa finansujące kapitały własne innych zakładów reasekuracji i zakładów ubezpieczeń, należących do tej samej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

3. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu reasekuracji wchodzącego w skład konglomeratu finansowego wyłącza się posiadane przez zakład reasekuracji akcje lub udziały finansujące kapitały własne innych zakładów reasekuracji, zakładów ubezpieczeń, instytucji kredytowych, instytucji finansowych, w rozumieniu prawa bankowego, oraz firm inwestycyjnych.

4. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu reasekuracji wyłącza się posiadane przez zakład reasekuracji w odniesieniu do innych zakładów reasekuracji, zakładów ubezpieczeń, instytucji kredytowych, instytucji finansowych, w rozumieniu prawa bankowego, oraz firm inwestycyjnych:

1) udzielone przez zakład reasekuracji pożyczki podporządkowane spełniające warunki określone w ust. 8 pkt 2;
2) skumulowane niezapłacone dywidendy z tytułu akcji uprzywilejowanych.

5. Na wniosek zakładu reasekuracji, jeżeli udziały lub akcje w innej instytucji kredytowej, firmie inwestycyjnej, instytucji finansowej, zakładzie ubezpieczeń, zakładzie reasekuracji są posiadane tymczasowo do celów pomocy finansowej przeznaczonej na reorganizację oraz utrzymanie podmiotu, organ nadzoru może wyrazić zgodę na odstąpienie od stosowania przepisów w sprawie odliczeń określonych w ust. 3 lub 4.

6. Na wniosek zakładu reasekuracji podlegającego nadzorowi dodatkowemu lub podlegającego na podstawie ustawy o nadzorze uzupełniającym nadzorowi uzupełniającemu, organ nadzoru może wyrazić zgodę na odstąpienie od pomniejszania środków własnych zakładu reasekuracji o elementy określone w ust. 3 lub 4, odnoszące się do podmiotów określonych w ust. 3 lub 4, jeżeli podlegają one

nadzorowi dodatkowemu zgodnie z właściwymi przepisami lub nadzorowi uzupełniającemu zgodnie z przepisami ustawy o nadzorze uzupełniającym.

7. W szczególności środki własne zakładu reasekuracji powinny odpowiadać:

1) wartości opłaconego kapitału zakładowego;
2) wartości zobowiązań wobec członków towarzystwa, w przypadku towarzystwa reasekuracji wzajemnej, pod warunkiem, że zgodnie ze statutem towarzystwa zobowiązania wobec członków towarzystwa:
   a) mogą być spłacone członkom towarzystwa tylko i wyłącznie wtedy, gdy nie spowoduje to naruszenia art. 146 ust. 1,
   b) w przypadku likwidacji towarzystwa mogą być spłacone członkom towarzystwa tylko i wyłącznie po spłaceniu wszelkich innych zobowiązań towarzystwa,
   c) z wyłączeniem indywidualnych płatności związanych z wygaśnięciem członkostwa nie mogą być spłacone przed przekazaniem informacji o zamiarze dokonania spłaty, w terminie 30 dni przed dniem spłaty, organowi nadzoru, który może zakazać w tym terminie dokonywania spłaty;
3) kapitałowi zapasowemu i kapitałom rezerwowym oraz kapitałowi z aktualizacji wyceny;
4) niepodzielonemu wynikowi finansowemu z lat ubiegłych po potrąceniu należnych dywidend: zysk – wielkość dodatnia, strata – wielkość ujemna;
5) wynikowi finansowemu netto w okresie sprawozdawczym po potrąceniu należnych dywidend: zysk – wielkość dodatnia, strata – wielkość ujemna.

8. Na wniosek zakładu reasekuracji i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów organ nadzoru może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych:

1) wszelkich ukrytych rezerw wynikających z niedoszacowania aktywów lub przeszacowania pasywów w bilansie, o ile takie ukryte rezerwy nie mają wyjątkowego charakteru;
2) kapitału pożyczek podporządkowanych spełniających łącznie następujące warunki:
   a) kapitał pożyczek podporządkowanych nie może stanowić więcej niż 25% środków własnych,

b) kapitał pożyczek podporządkowanych jest opłacony w pełnej wysokości,

c) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi kapitał pożyczek podporządkowanych w przypadku upadłości albo likwidacji zakładu reasekuracji, może być spłacony dopiero po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli zakładu reasekuracji,

d) w przypadku pożyczek z określonym okresem spłaty, pierwotny okres spłaty musi wynosić co najmniej 5 lat; nie później jednak, niż 12 miesięcy przed terminem spłaty, zakład reasekuracji jest obowiązany przedstawić do zatwierdzenia przez organ nadzoru, plan przedstawiający sposób utrzymania lub podniesienia środków własnych do wymaganej wartości przed terminem spłaty, chyba że warunki zaliczenia pożyczki do środków własnych stopniowo ograniczają wartość pożyczki zaliczanej do środków własnych przez okres co najmniej 5 lat przed terminem spłaty; organ nadzoru może zezwolić na przedterminową spłatę pożyczek, na wniosek zakładu reasekuracji, pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia art. 146 ust. 1,

e) w przypadku pożyczek, których termin spłaty nie jest ustalony, pożyczki te mogą być spłacane tylko i wyłącznie z zachowaniem pięcioletniego okresu wypowiedzenia, chyba że nie są już zaliczane do środków własnych; dokonanie przedterminowej spłaty może nastąpić tylko i wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody organu nadzoru, na wniosek zakładu reasekuracji, który jest obowiązany zawiadomić organ nadzoru o planowanej spłacie co najmniej 6 miesięcy przed planowanym terminem spłaty i przedstawić aktualne dane o wartości środków własnych i dane o wartości środków własnych przed i po dokonaniu płatności; organ nadzoru może zezwolić na spłatę pożyczek pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia art. 146 ust. 1,

f) w umowie pożyczki nie zawarto żadnych warunków przewidujących, że w określonych okolicznościach, innych niż likwidacja zakładu reasekuracji, zadłużenie zostanie spłacone przed uzgodnionym terminem spłaty,

g) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi umowa pożyczki może być zmieniona tylko po otrzymaniu od organu nadzoru oświadczenia o braku zastrzeżeń do planowanych zmian;

3) połowy należnych wpłat na kapitał zakładowy pod warunkiem, że 25% tego kapitału zostało opłacone, nie więcej jednak niż równowartość 50% mniejszej spośród wartości marginesu wypłacalności lub środków własnych zakładu reasekuracji.

9. Na wniosek towarzystwa reasekuracji wzajemnej wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 2, organ nadzoru może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych należności towarzystwa od jego członków z tytułu dopłat, których może zażądać na podstawie statutu, do wysokości 50% dopłat należnych w roku obrotowym i do wysokości 50% mniejszej spośród wartości środków własnych lub marginesu wypłacalności.

10. Na wniosek zakładu reasekuracji wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 1, i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów organ nadzoru może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych:

1) do dnia 31 grudnia 2009 r., kwoty 50% przyszłych zysków zakładu reasekuracji, nie więcej jednak niż równowartość 25% mniejszej spośród wartości marginesu wypłacalności lub środków własnych zakładu reasekuracji, ustalonych przez pomnożenie przewidywanego rocznego zysku, którym jest średnia arytmetyczna zysków zakładu reasekuracji wykazanych w okresie ostatnich 5 lat działalności, przez współczynnik, który określa pozostały średni okres ważności umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, nieprzekraczający 6 lat, o ile przyszłe zyski nie zostały już uwzględnione w wyliczeniu środków własnych zakładu reasekuracji w ramach ukrytych rezerw;

2) w przypadku gdy zakład reasekuracji nie stosuje metody Zillmera lub stosuje ją, lecz nie uwzględnia przy tym kosztów akwizycji w pełnej wysokości – różnicy między wysokością rezerwy obliczoną przez zakład reasekuracji i wysokością rezerwy obliczoną przy zastosowaniu metody Zillmera z uwzględnieniem kosztów akwizycji w pełnej wysokości; wielkość ta nie może jednak przekroczyć 3,5% sumy różnicy między sumami kapitału i wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla wszystkich umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, dla których stosowanie metody Zillmera jest

dopuszczalne; różnica zaliczana do środków własnych jest pomniejszana o nierozliczone koszty akwizycji, wykazane w bilansie jako aktywa.

11. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób kalkulacji współczynnika kwoty 50% przyszłych zysków oraz współczynnika określającego maksymalną wysokość przyszłych zysków, które mogą być zaliczone do środków własnych zakładu reasekuracji wykonującego działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji, o którym mowa w art. 223y pkt 1, uwzględniając konieczność zapewnienia spójności i przejrzystości dokonywanych obliczeń.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób ustalania środków własnych krajowych zakładów reasekuracji wchodzących w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej, uwzględniając, aby w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej do środków własnych nie były zaliczane podwójnie, w sposób bezpośredni lub pośredni, te same aktywa.

13. Środki własne na pokrycie kapitału gwarancyjnego stanowią aktywa, o których mowa w ust. 1–10, z wyłączeniem aktywów, o których mowa w ust. 8 pkt 3.

Art. 223zx. Ze środków pochodzących z funduszu organizacyjnego zakładu reasekuracji gromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym mogą być finansowane jedynie koszty związane z utworzeniem administracji zakładu reasekuracji.

Art. 223zy. 1. Obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odniesieniu do działalności reasekuracyjnej w zakresie reasekuracji, o których mowa w art. 223y pkt 1, mogą być dokonywane wyłącznie przez aktuariusza.

2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w odniesieniu do działalności reasekuracyjnej w zakresie reasekuracji, o których mowa w art. 223y pkt 2, ustalane metodami matematyki ubezpieczeniowej, aktuariusz potwierdza opinią o ich prawidłowości. Opinia ta stanowi załącznik do sprawozdania finansowego.

Art. 223zz. 1. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakład reasekuracji jest obowiązany lokować zgodnie z następującymi zasadami:

1) aktywa uwzględniają rodzaj działalności wykonywanej przez zakład reasekuracji, w szczególności charakter, kwotę i czas trwania zobowiązań z

tytułu zawartych umów reasekuracji, w taki sposób, aby zapewnić wystarczalność, płynność, bezpieczeństwo, jakość, rentowność i dostosowanie zapadalności aktywów do wymagalności zobowiązań;

2) aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych powinny być zróżnicowane i odpowiednio rozproszone, tak aby umożliwiały właściwe reagowanie przez zakład reasekuracji na zmiany w otoczeniu gospodarczym, w szczególności na rozwój sytuacji na rynkach finansowych i rynkach nieruchomości lub wystąpienie zdarzeń katastroficznych;

3) lokaty w aktywa, które nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym zakład reasekuracji utrzymuje na ostrożnym poziomie;

4) zakład reasekuracji może lokować aktywa w instrumenty pochodne, pod warunkiem że przyczyniają się one do zmniejszenia ryzyka inwestycyjnego związanego z innymi aktywami stanowiącymi pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych; zakład reasekuracji unika nadmiernej ekspozycji na ryzyko w stosunku do jednego kontrahenta oraz w stosunku do innych operacji dotyczących instrumentów pochodnych;

5) zakład reasekuracji różnicuje aktywa w sposób właściwy, tak aby uniknąć nadmiernego uzależnienia od jednego, określonego składnika aktywów, emitenta lub grupy emitentów powiązanych ze sobą oraz nadmiernej akumulacji ryzyka w całym portfelu; lokaty w aktywach wyemitowanych przez tego samego emitenta lub grupy emitentów powiązanych ze sobą nie mogą narażać zakładu reasekuracji na nadmierną koncentrację ryzyka; zastrzeżenia te nie dotyczą papierów wartościowych emitowanych, gwarantowanych lub poręczonych przez Skarb Państwa.

2. Nie stanowią aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych krajowego zakładu reasekuracji, podlegającego nadzorowi dodatkowemu, aktywa finansujące kapitały własne innych zakładów reasekuracji lub zakładów ubezpieczeń należących do tej samej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

3. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie mogą przekraczać:

1) 30% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w aktywach ustalanych w walutach innych niż waluty, w których są ustalane rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe;

2) 30% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w listach zastawnych, udziałach, akcjach i innych papierach wartościowych o stałej lub zmiennej stopie dochodu niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
3) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w papierach wartościowych jednego emitenta;
4) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto w papierach wartościowych grupy emitentów powiązanych ze sobą.

4. Ograniczenia, o których mowa w ust. 3, nie dotyczą papierów wartościowych emitowanych, gwarantowanych lub poręczonych przez Skarb Państwa.

Art. 223zza. 1. Do zadań aktuariusza zakładu reasekuracji należy:
1) ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
2) kontrolowanie aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodnie z art. 223zzc;
3) wyliczanie marginesu wypłacalności;
4) sporządzanie rocznego raportu o stanie portfela reasekuracji;
5) ustalanie wartości składników zaliczanych do środków własnych.

2. Aktuariusz niezwłocznie informuje zarząd zakładu reasekuracji o ujawnieniu podczas wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1, faktów wskazujących na popełnienie przestępstwa lub inne naruszenie przepisów prawa.

3. Aktuariusz, w terminie 30 dni od dnia poinformowania zarządu zakładu reasekuracji o ujawnieniu faktów, o których mowa w ust. 2, informuje organ nadzoru o ujawnionych faktach oraz podjętych przez zakład reasekuracji działaniach w związku z ujawnieniem tych faktów.

4. Przepisy art. 159 ust. 4–7 stosuje się odpowiednio.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji, które muszą być zawarte w rocznym raporcie o stanie portfela, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, uwzględniając konieczność zapewnienia organowi nadzoru pełnej informacji o stanie portfela zakładu reasekuracji.

Rozdział 8

Sprawozdawczość zakładu reasekuracji

Art. 223zzb. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 168 oraz art. 170–172.

Art. 223zzc. 1. Zakład reasekuracji przedstawia organowi nadzoru roczne sprawozdanie finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, w terminie 6 miesięcy od ostatniego dnia roku obrotowego.

2. Sprawozdanie finansowe zakładu reasekuracji wykonującego działalność w zakresie reasekuracji ubezpieczeń na życie, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, obok osób określonych w odrębnych ustawach, podpisuje również aktuariusz.

3. Do sprawozdania finansowego zakładu reasekuracji wykonującego działalność w zakresie reasekuracji pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych, o których mowa w dziale II załącznika do ustawy, w których rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe są ustalane metodami aktuarialnymi, dołącza się opinię aktuariusza o prawidłowości wykazanych w sprawozdaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych metodami aktuarialnymi.

4. Do sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, dołącza się roczny raport o stanie portfela reasekuracji, o którym mowa w art. 223zza ust. 1 pkt 4.

Art. 223zzd. 1. Zakład reasekuracji przedstawia organowi nadzoru kwartalne i dodatkowe roczne sprawozdania finansowe i statystyczne.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres, formę i sposób sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, oraz terminy ich przedstawiania organowi nadzoru, uwzględniając wszystkie informacje mające wpływ na ocenę sytuacji finansowej zakładu reasekuracji.

Art. 223zze. Obowiązek, o którym mowa w art. 172, odnosi się również do okoliczności ujawnionych w ramach badania sprawozdań finansowych podmiotów blisko powiązanych z zakładem reasekuracji.

Art. 223zzf. 1. Krajowy zakład reasekuracji podlegający dodatkowemu nadzorowi oraz główny oddział jest obowiązany do sporządzania i przekazywania organowi nadzoru wraz ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 223zzc, rocznych

sprawozdań dotyczących transakcji przeprowadzanych w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej, w szczególności w zakresie:

1) pożyczek;
2) gwarancji oraz innych transakcji pozabilansowych;
3) środków stanowiących pokrycie marginesu wypłacalności;
4) lokat;
5) działalności reasekuracyjnej;
6) porozumień co do podziału kosztów.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, formę i zasady sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, uwzględniając wysokość i strukturę kapitału zakładowego, wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, prawidłowość polityki lokacyjnej, wysokość i pokrycie środkami własnymi marginesu wypłacalności oraz informacje mające wpływ na sytuację finansową zakładu reasekuracji.

3. Organ nadzoru, w przypadku stwierdzenia, że transakcje, o których mowa w ust. 1, zagrażają bądź mogą zagrozić wypłacalności zakładu reasekuracji, może podjąć środki określone w ustawie w celu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych.

Rozdział 9

Łączenie się zakładów reasekuracji, przeniesienie portfela reasekuracji

Art. 223zzg. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 176, art. 177, art. 178 pkt 2, art. 179 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i ust. 3, art. 180 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 3, z tym że użyte w:

1) art. 177 określenie „towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych” oznacza „towarzystwo reasekuracji wzajemnej”;
2) art. 180 ust. 1 pkt 2 określenie „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia” oznacza „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji”.

Art. 223zzh. Plan połączenia zakładów reasekuracji zawiera również rodzaj lub rodzaje reasekuracji, w zakresie których zakład reasekuracji przejmujący lub nowo zawiązany będzie wykonywać działalność.

Art. 223zzi. 1. Zakład reasekuracji może zawrzeć z innym zakładem reasekuracji lub zakładem ubezpieczeń umowę o przeniesienie całości lub części umów reasekuracji, zwaną dalej „przeniesieniem portfela reasekuracji”.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga zatwierdzenia przez organ nadzoru.

Art. 223zzj. 1. Przeniesienie portfela reasekuracji może nastąpić pod warunkiem, że zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń przejmujący portfel reasekuracji i zakład reasekuracji przekazujący portfel reasekuracji, po wykonaniu umowy będą posiadać:

1) środki własne w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności;
2) aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Organ nadzoru może zwolnić zakład reasekuracji przekazujący lub zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń przejmujący portfel reasekuracji od warunku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli umowa ma na celu ochronę interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, w sytuacji zagrożenia wypłacalności zakładu reasekuracji przekazującego portfel reasekuracji.

Art. 223zzk. 1. Wniosek o zatwierdzenie przeniesienia portfela reasekuracji składają wspólnie zainteresowane zakłady reasekuracji albo zakład reasekuracji i zakład ubezpieczeń.

2. Wniosek o zatwierdzenie przeniesienia portfela reasekuracji zawiera:

1) nazwy i siedziby zakładu reasekuracji przekazującego i zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń przejmującego portfel reasekuracji;
2) wykaz przenoszonych umów reasekuracji;
3) wykaz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonych dla przenoszonych umów reasekuracji;
4) wykaz aktywów przenoszonych wraz z umowami reasekuracji.

3. Do wniosku o zatwierdzenie przeniesienia portfela reasekuracji należy dołączyć:

1) umowę o przeniesienie portfela reasekuracji;
2) dowód posiadania środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności zakładu reasekuracji przekazującego i zakładu reasekuracji lub zakładu

ubezpieczeń przejmującego portfel reasekuracji lub wniosek o zwolnienie od warunku określonego w art. 223zzj ust. 1 pkt 1;

3) dowód posiadania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez zakład reasekuracji przekazujący oraz zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń przejmujący portfel reasekuracji lub wniosek o zwolnienie od warunku określonego w art. 223zzj ust. 1 pkt 2.

Art. 223zzl. Organ nadzoru zatwierdza, w drodze decyzji, przeniesienie portfela reasekuracji, jeżeli są spełnione następujące warunki:

1) został złożony wniosek spełniający warunki określone w art. 223zzk;
2) zakład reasekuracji przekazujący oraz zakład reasekuracji lub zakład ubezpieczeń przejmujący portfel reasekuracji spełniają warunki określone w art. 223zzj;
3) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji są należycie zabezpieczone.

Art. 223zzm. 1. Wraz z przeniesieniem portfela reasekuracji następuje przeniesienie aktywów zakładu reasekuracji przekazującego do zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń przejmującego, w wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonej dla przenoszonego portfela reasekuracji.

2. W przypadku uzasadnionym ochroną interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, organ nadzoru może, na wniosek zainteresowanego zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń, określić wartość aktywów przenoszonych wraz z portfelem reasekuracji lub wyrazić zgodę na przeniesienie portfela reasekuracji bez przekazania środków finansowych.

Rozdział 10

Postępowanie naprawcze i likwidacja zakładów reasekuracji

Art. 223zzn. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 187 ust. 1–4, 6–8, 8b, 8c i 9, art. 188 ust. 1–6, 8 i 9, art. 189, art. 190, art. 191 pkt 4–7, art. 192–195, art. 197, art. 198, art. 199 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, z tym że użyte w:

1) art. 187 ust. 7 i 8, art. 189 ust. 2 i 10 oraz art. 192 ust. 3 określenie „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia” oznacza „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych,

uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji”;

2) art. 188 ust. 5 oraz art. 189 ust. 2 określenie „interesy zakładu ubezpieczeń, ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia” oznacza „interesy zakładu reasekuracji, cedentów, ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji”;

3) art. 193 ust. 1 pkt 5 określenie „umów ubezpieczenia” oznacza „umowy reasekuracji”.

Art. 223zzo. Program naprawczy, o którym mowa w art. 187 ust. 8, powinien zawierać co najmniej informacje:

1) o których mowa w art. 223x ust. 2,

2) dotyczące programu retrocesji określającego formę i zakres retrocesji oraz retrocesjonariuszy

– sporządzone na okres kolejnych 3 lat obrotowych działalności zakładu reasekuracji.

Art. 223zzp. Funkcję kuratora może pełnić osoba fizyczna legitymująca się co najmniej 10-letnim doświadczeniem zawodowym w zakresie organizacji i zasad działalności zakładu reasekuracji lub zakładu ubezpieczeń wykonującego również działalność reasekuracyjną. Kuratorem może być również osoba prawna, w której co najmniej połowa członków organu zarządzającego spełnia warunek określony w zdaniu poprzedzającym.

Art. 223zzq. Informacja o likwidacji zakładu reasekuracji podlega wpisowi do właściwych rejestrów państw członkowskich Unii Europejskiej, w których zakład reasekuracji wykonuje działalność, zgodnie z przepisami rozdziału 6.

Art. 223zzr. W przypadku likwidacji zakładu reasekuracji zobowiązania wynikające z umów reasekuracji zawartych przez oddział zakładu lub w ramach swobody świadczenia usług są wypełniane w ten sam sposób, jak zobowiązania wynikające z innych umów reasekuracji zakładu.

Art. 223zzs. Do likwidacji towarzystw reasekuracji wzajemnej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Rozdział 11

Zasady sprawowania nadzoru ubezpieczeniowego

Art. 223zzt. Do zakładów reasekuracji stosuje się odpowiednio przepisy art. 205, art. 206, art. 207 ust. 2, art. 208, art. 208b–209, art. 211–213 oraz art. 214 ust. 1, z tym że użyte w:

1) art. 208b ust. 1 i art. 209 ust. 1 pkt 3 określenie „interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia" oznacza „interesy cedentów oraz ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji";
2) art. 212 ust. 1 określenie „umów ubezpieczenia" oznacza „umowy reasekuracji".

Art. 223zzu. Organ nadzoru sprawuje nadzór nad krajowym zakładem reasekuracji wykonującym działalność reasekuracyjną, w tym w formie oddziału lub w ramach swobody świadczenia usług na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem art. 11.

Art. 223zzw. Nadzór nad zakładem reasekuracji polega w szczególności na:

1) ochronie interesów cedentów oraz ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, w tym na zapewnieniu przestrzegania przez zakład reasekuracji przepisów prawa dotyczących gospodarki finansowej, w zakresie:
   a) wymogów dotyczących wypłacalności,
   b) zasad tworzenia i wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
   c) prawidłowości pokrywania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami;
2) wydawaniu zezwoleń na wykonywanie działalności reasekuracyjnej.

Art. 223zzx. Organ nadzoru może żądać od zakładu reasekuracji dokumentów oraz informacji i wyjaśnień dotyczących działalności zakładu reasekuracji i jego gospodarki finansowej, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań z zakresu nadzoru.

Art. 223zzy. 1. Organ nadzoru może żądać od podmiotu innego niż zakład reasekuracji, wchodzącego w skład ubezpieczeniowej grupy kapitałowej i mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, informacji, wyjaśnień lub danych niezbędnych dla sprawowania nadzoru dodatkowego.

2. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie przekaże w wyznaczonym terminie wymaganych informacji, wyjaśnień lub danych, organ nadzoru może podjąć w stosunku do takiego podmiotu środki określone w art. 212 ust. 1, przy czym górna granica wysokości kary pieniężnej nakładanej na ten podmiot nie może przekroczyć 10 000 000 zł.

Art. 223zzz. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić kontrolę podmiotów, o których mowa w art. 223zzy, w zakresie rzetelności informacji, wyjaśnień lub danych przekazanych w trybie art. 223zzy.

2. Do kontroli przeprowadzanej na podstawie ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 208 ust. 3 i 4 oraz art. 208b–208h.

3. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 1, utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie kontroli, organ nadzoru może podjąć w stosunku do takiego podmiotu środki określone w art. 212 ust. 1, przy czym górna granica wysokości kary pieniężnej nakładanej na ten podmiot nie może przekroczyć 10 000 000 zł.

DZIAŁ IV

Przepisy karne

Art. 224. (uchylony).

Art. 224a. (uchylony).

Art. 225. 1. Kto bez wymaganego zezwolenia wykonuje czynności ubezpieczeniowe lub działalność reasekuracyjną,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 226. 1. Kto nie będąc uprawnionym przez zakład ubezpieczeń zawiera w jego imieniu umowy ubezpieczenia

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 226a. 1. Kto, nie będąc uprawnionym przez zakład reasekuracji, zawiera w jego imieniu umowy reasekuracji,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 227. 1. Kto przy wykonywaniu obowiązków określonych w ustawie ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organowi zakładu ubezpieczeń, organowi zakładu reasekuracji, władzom państwowym lub osobie powołanej do badania sprawozdań finansowych,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 228. Kto, będąc członkiem zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń albo zakładu reasekuracji, podaje organowi nadzoru informacje niezgodne ze stanem faktycznym albo w inny sposób wprowadza w błąd ten organ,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 229. Kto będąc członkiem zarządu zakładu ubezpieczeń albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość zakładu ubezpieczeń pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość zakładu ubezpieczeń

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 229a. Kto, będąc członkiem zarządu zakładu reasekuracji albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu reasekuracji

pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość zakładu reasekuracji,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 230. 1. Kto, wykonując działalność gospodarczą, nie będąc zakładem ubezpieczeń albo zakładem reasekuracji, używa w nazwie albo do określenia wykonywanej działalności lub w reklamie wyrazów wskazujących na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 231. Dyrektor głównego oddziału, który nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 123 ust. 4 albo art. 223zm ust. 1,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 232. 1. Kto będąc obowiązany do zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 19 ust. 1, ujawnia ją lub wykorzystuje

podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu, o którym mowa w ust. 1, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej

podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 5.

DZIAŁ V

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 233–236. (pominięte).

DZIAŁ VI

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 237. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej podlega nadzorowi organu nadzoru.

Art. 238. 1. Rezydent, w rozumieniu przepisów prawa dewizowego, może zawrzeć umowę ubezpieczenia wyłącznie z zakładem ubezpieczeń posiadającym zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Nierezydent, w rozumieniu przepisów prawa dewizowego, podejmujący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może ubezpieczyć ryzyka związane z tą działalnością wyłącznie w zakładzie ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1.

3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki dopuszczalności zawierania umów ubezpieczenia z innym zakładem ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając warunki zawarcia umowy ubezpieczenia za granicą oraz procedurę uprawniającą do zawarcia takiej umowy.

Art. 239. 1. Podmiot, który nabył albo objął akcje lub prawa z akcji zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu, jest obowiązany powiadomić o tym organ nadzoru w terminie 7 dni od dnia nabycia albo objęcia.

2. Podmiot zamierzający nabyć bezpośrednio lub pośrednio akcje lub prawa z akcji albo objąć akcje lub prawa z akcji zakładu ubezpieczeń zapewniające przekroczenie odpowiednio 25%, 50%, 75% głosów na walnym zgromadzeniu jest obowiązany każdorazowo uzyskać, wydaną w drodze decyzji, zgodę organu nadzoru na nabycie albo objęcie.

3. Organ nadzoru odmawia wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, jeżeli:

1) podmiot, zamierzający nabyć albo objąć akcje lub prawa z akcji zakładu ubezpieczeń, nie daje rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interesy ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia;
2) środki przeznaczone na nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji pochodzą z kredytu lub pożyczki albo są w inny sposób obciążone;
3) nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń przez określony podmiot zagraża obronności, bezpieczeństwu państwa lub bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu;
4) wpłaty na akcje pochodzą z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł;

5) nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń przez określony podmiot stoi w sprzeczności z planami restrukturyzacji sektora lub jego części.

4. Decyzja organu nadzoru, o której mowa w ust. 2, zawiera:

1) oznaczenie ilości nabywanych albo obejmowanych akcji lub praw z akcji;
2) oznaczenie wartości nominalnej nabywanych albo obejmowanych akcji lub praw z akcji;
3) procentowe oznaczenie liczby głosów, jakie będą przysługiwały nabywcy albo obejmującemu akcje lub prawa z akcji na walnym zgromadzeniu;
4) oznaczenie rodzaju kodu i emisji nabywanych albo obejmowanych akcji lub praw z akcji.

5. Organ nadzoru jest obowiązany wydać decyzję w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2.

6. Nabycie albo objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń przez podmiot zależny uważa się za nabycie albo objęcie przez podmiot dominujący.

7. Przepisu ust. 6 nie stosuje się, gdy podmiotem dominującym jest Skarb Państwa.

8. Nie można wykonywać prawa głosu z akcji nabytych albo objętych z naruszeniem ust. 2.

9. Wykonywanie prawa głosu z akcji nabytych albo objętych z naruszeniem ust. 1 i 2 jest bezskuteczne.

10. Zakład ubezpieczeń nie może nabywać albo obejmować akcji w podmiocie dominującym.

11. Przepisy ust. 1–10 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

12. Podmiot nabywający albo obejmujący akcje lub prawa z akcji zakładu ubezpieczeń, w trybie ust. 1–10, jest obowiązany poinformować zakład ubezpieczeń, którego nabycie albo objęcie dotyczy.

Art. 240. 1. W przypadku gdy ryzyko umiejscowione jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, aktywa, o których mowa w art. 154 ust. 6, mogą być lokowane wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do uznania za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, aktywów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jest wymagane zezwolenie ogólne udzielone przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, może udzielić zezwolenia ogólnego na uznawanie za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając konieczność zachowania bezpieczeństwa i rentowności aktywów.

Art. 241. 1. Zakład ubezpieczeń przekazuje organowi nadzoru ogólne i szczególne warunki ubezpieczeń, w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia ich do obrotu.

2. W przypadku stwierdzenia, że dokumenty, o których mowa w art. 207 ust. 3, nie są zgodne z prawem, organ nadzoru w formie zalecenia może żądać od zakładu ubezpieczeń dokonania odpowiednich zmian.

Art. 242. 1. Zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej wydane na podstawie ustawy, o której mowa w art. 256, zachowują swoją ważność.

2. W stosunku do zakładów ubezpieczeń, które uzyskały zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na podstawie ustawy, o której mowa w art. 256, a które przed upływem 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie rozpoczęły działalności ubezpieczeniowej, organ nadzoru może dokonać cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie grup ubezpieczeń, w których działalność ubezpieczeniowa nie została rozpoczęta.

Art. 243. 1. Do wniosków o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej lub na zmianę obszaru lub rzeczowego zakresu działania zakładu ubezpieczeń, złożonych na podstawie ustawy, o których mowa w art. 256, co do których nie została wydana decyzja, stosuje się przepisy ustawy.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przekaże organowi nadzoru wnioski, o których mowa w ust. 1, wraz z dołączonymi do nich dokumentami.

Art. 243a. 1. Z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej:

1) główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej, które przed tym dniem uzyskały zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stają się oddziałami w rozumieniu art. 2 pkt 6;
2) wygasają zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń, o których mowa w pkt 1;
3) kaucja, wraz z odsetkami, złożona przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, o którym mowa w pkt 1, podlega zwrotowi.

2. Od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej do oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zastosowanie mają przepisy rozdziału 7 ustawy.

3. Organ nadzoru państwa właściwego ze względu na siedzibę zagranicznego zakładu ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej przekazuje organowi nadzoru informacje określone w art. 132 i 133. Organ nadzoru, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania informacji, może wskazać warunki, o których mowa w art. 131 ust. 1 pkt 2.

4. Oddziały, o których mowa w ust. 1, do czasu uzyskania od organu nadzoru informacji o warunkach, o których mowa w art. 131 ust. 1 pkt 2, bądź upływu terminu 2 miesięcy na przekazanie tej informacji, mogą wykonywać działalność ubezpieczeniową w zakresie określonym w zezwoleniu na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez główny oddział zagranicznego zakładu ubezpieczeń.

5. W przypadku nieprzekazania organowi nadzoru informacji, o których mowa w art. 132 i 133, zgodnie z ust. 3, organ nadzoru może zakazać wykonywania, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 244. 1. Zakłady ubezpieczeń, które posiadają zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupa 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, są obowiązane

do ustanowienia reprezentantów do spraw roszczeń, o których mowa w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

2. W przypadku niedopełnienia przez zakład ubezpieczeń obowiązku, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru cofa zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupa 10, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika.

Art. 245. 1. Zakłady ubezpieczeń, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymagań, o których mowa w art. 6 ust. 3, są obowiązane dostosować do tych wymagań nazwę lub firmę, w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Treść umów ubezpieczenia, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, która w dniu wejścia w życie ustawy nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 13, powinna być dostosowana do tych wymagań w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Przepis art. 13 stosuje się do umów zawartych po dniu wejścia w życie ustawy. W terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do umów zawartych przed tą datą stosuje się przepisy dotychczasowe.

2a. Do umów ubezpieczenia, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, zawartych przed dniem 1 stycznia 1992 r. nie stosuje się art. 13, z wyłączeniem obowiązków określonych w art. 13 ust. 2.

3. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową w formie towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymagań, o których mowa w rozdziale 4, są obowiązane dostosować się do tych wymagań w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych uznane za małe na mocy dotychczas obowiązujących przepisów uważa się za małe towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych w rozumieniu art. 43, jeżeli spełniają warunki określone w art. 43 ust. 2.

5. Do towarzystw ubezpieczeń wzajemnych uznanych na mocy dotychczasowych przepisów za małe, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymogów określonych w art. 43 ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 43 ust. 6–8.

Art. 246. (pominięty).

Art. 247. Do spraw rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończonych stosuje się przepisy ustawy, o ile nie są one mniej korzystne dla ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Art. 248. Z dniem wejścia w życie ustawy zawarte dotychczas umowy ubezpieczenia na życie jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym, przekształcają się z mocy prawa w umowy ubezpieczenia z działu I grupa 3 załącznika do ustawy.

Art. 249. 1. Zarząd komisaryczny ustanowiony na mocy dotychczas obowiązujących przepisów wykonuje swoje zadania do upływu terminu określonego w decyzji o jego ustanowieniu, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Z dniem ustanowienia przez organ nadzoru zarządu komisarycznego zgodnie z przepisami ustawy, zarząd komisaryczny ustanowiony na mocy dotychczas obowiązujących przepisów wygasa.

Art. 250. 1. Do osób będących członkami zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń oraz do dyrektora głównego oddziału i jego zastępcy powołanych na podstawie zezwoleń wydanych przez Ministra Finansów, zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 256, przepisy odpowiednio art. 27 ust. 3 oraz art. 106 ust. 4 stosuje się po upływie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Do osób będących członkami zarządu i rady nadzorczej krajowego zakładu ubezpieczeń oraz do dyrektora głównego oddziału i jego zastępcy, powołanych na podstawie zezwoleń wydanych przez Ministra Finansów, zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 256, przepisy odpowiednio art. 27 ust. 1, 2, 4–9, art. 28, art. 106 ust. 3 i 5 oraz art. 110 stosuje się po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 251. Z dniem wejścia w życie ustawy Polska Izba Ubezpieczeń utworzona na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 256, staje się Polską Izbą Ubezpieczeń w rozumieniu ustawy.

Art. 252. 1. Osoby, które zdały egzamin przed Komisją dla Aktuariuszy przed dniem wejścia w życie ustawy oraz spełniają warunki określone w art. 161 ust. 1 pkt 1 i 4–6, zostają z dniem wejścia w życie ustawy wpisane do rejestru aktuariuszy.

2. Osoby, które zostały wpisane na listę aktuariuszy przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają z urzędu wpisowi do rejestru aktuariuszy.

Art. 253. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 37 ust. 3, art. 37c, art. 37e ust. 6, art. 37i ust. 5, art. 37ł ust. 3, art. 46 ust. 1, art. 46a ust. 2, art. 53 ust. 2, art. 63 ust. 9, art. 82 ust. 12, art. 82c ust. 4a i art. 84 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 256, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie:

1) art. 9 ust. 2, art. 28 ust. 6 i art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym;
2) art. 13 ust. 3 i ust. 5, art. 14 ust. 3 i art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych;
3) art. 117 ust. 5 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;
4) art. 147, art. 166 ust. 1 i ust. 3, art. 169 ust. 2, art. 238 ust. 3 oraz art. 240 ust. 3 niniejszej ustawy.

Art. 254. (uchylony).

Art. 255. 1. Do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej stosuje się art. 237–241.

2. Od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej stosuje się art. 2 pkt 2, 3 i 10, art. 11, art. 14, art. 35, art. 36, art. 92 ust. 3 pkt 22, art. 98 ust. 2, art. 101 ust. 3, art. 107 ust. 3 pkt 18, art. 109, art. 114 ust. 2, art. 118 ust. 3–5, art. 119 ust. 4, art. 120, przepisy rozdziału 7, art. 154 ust. 10–13, art. 161 ust. 7, art. 175, art. 187 ust. 5, 6 i 9, art. 194 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2, art. 195, art. 196, art. 201, art. 204, art. 205, art. 213, art. 214 i art. 244.

Art. 256. Traci moc ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 101, poz. 1178 i Nr 110, poz. 1255, z

2000 r. Nr 43, poz. 483, Nr 48, poz. 552, Nr 70, poz. 819, Nr 114, poz. 1193 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 37, poz. 424, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1084 i Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424 i Nr 60, poz. 535).

Art. 257. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r., z wyjątkiem art. 189 oraz art. 249, które wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik

PODZIAŁ RYZYKA WEDŁUG DZIAŁÓW, GRUP I RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ

DZIAŁ I
Ubezpieczenia na życie

1. Ubezpieczenia na życie.
2. Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci.
3. Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.
4. Ubezpieczenia rentowe.
5. Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1–4.

DZIAŁ II
Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe

1. Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej:
   1) świadczenia jednorazowe;
   2) świadczenia powtarzające się;
   3) połączone świadczenia, o których mowa w pkt 1 i 2;
   4) przewóz osób.
2. Ubezpieczenia choroby:
   1) świadczenia jednorazowe;
   2) świadczenia powtarzające się;
   3) świadczenia kombinowane.
3. Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w:
   1) pojazdach samochodowych;
   2) pojazdach lądowych bez własnego napędu.
4. Ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach szynowych.
5. Ubezpieczenia casco statków powietrznych, obejmujące szkody w statkach powietrznych.
6. Ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków żeglugi morskiej i statków żeglugi śródlądowej, obejmujące szkody w:
   1) statkach żeglugi morskiej;

2) statkach żeglugi śródlądowej.

7. Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu.

8. Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nieujęte w grupach 3–7, spowodowane przez:

1) ogień;

2) eksplozję;

3) burzę;

4) inne żywioły;

5) energię jądrową;

6) obsunięcia ziemi lub tąpnięcia.

9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych (jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3, 4, 5, 6 lub 7), wywołanych przez grad lub mróz oraz inne przyczyny (jak np. kradzież), jeżeli przyczyny te nie są ujęte w grupie 8.

10. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.

11. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania statków powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.

12. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.

13. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej) nieujętej w grupach 10–12.

14. Ubezpieczenia kredytu, w tym:

1) ogólnej niewypłacalności;

2) kredytu eksportowego, spłaty rat, kredytu hipotecznego, kredytu rolniczego.

15. Gwarancja ubezpieczeniowa:

1) bezpośrednia;

2) pośrednia.

16. Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych, w tym:

1) ryzyka utraty zatrudnienia;

2) niewystarczającego dochodu;

3) złych warunków atmosferycznych;

4) utraty zysków;

5) stałych wydatków ogólnych;

6) nieprzewidzianych wydatków handlowych;

7) utraty wartości rynkowej;

8) utraty stałego źródła dochodu;

9) pośrednich strat handlowych poza wyżej wymienionymi;

10) innych strat finansowych.

17. Ubezpieczenia ochrony prawnej.
18. Ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.